This weekly newspaper was mailed on
Tuesday, August 30, 2005

Lietuvos nacionalinė
M.Mažvydo biblioteka

Alp(LK)2766

PM 40012376 R09408

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 35 (2894) 2005 AUGUST-RUGPJŪTIS 30 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • tevzib@pathcom.com • Nr. kaina - $1

Į mokyklėlę

Jaunimui vasaros atostogų beliko vos kelios dienos. Vėl gatvėse riedės geltoni autobusai, vėl prieš akis ilgas devynių mėnesių laikotarpis, vadinamas mokslo metais. Mes, lietuviai, tą laikotarpį dar labiau prailginam lituanistinėmis pamokomis, kurios vyksta šeštadieniais.

DĖL tų specialių lietuviškų mokyklų reikšmės ir reikalingumo per daugiau kaip 50 metų skirtingų nuomonių turbūt niekam neteko girdėti. Visų pasaulėžiūrų lietuviai išeivijoje vieningai sutarė, kad lituanistinės mokyklos būtinos ir remtinos visokiais būdais. Gal tik labai maža dalis išeivių nesirūpino ir nesirūpina savo vaikų lietuviškumu. Jų dauguma yra patys pasyvūs, tylūs, nežinomi ar nepažįstami lietuviškame gyvenime dalyvaujantiems. Žinoma, jie nesidomi nė lietuviška mokykla, iš jų nei gero, nei blogo neišgirsi. O įvairių pasisakymų, net ir aštresnės kritikos išgirstame iš tų, kurie savo vaikus į lituanistines mokyklas vežioja. Jiems rūpi lietuvybė išeivijoje, į ją žiūri kaip į didelę vertybę, kuri turėtų būti kaip tik įmanoma tobulesnė. Tai normalu, o pozityvi kritika reikalinga kaip ir pats darbas. Kas pastebima, kas įmanoma taisyti, turėtų būti taisoma, ir pastabos neturėtų būti suprantamos kaip svarbaus ir bendro darbo trukdymas ar net griovimas. Nereikėtų per daug stebėtis, kad kai kuriems, ypač naujai iš Lietuvos atvykusiems, užkliūva mokslo lygis, dėstomų dalykų metodika, pačių mokytojų pasiruošimas dirbti lituanistinėje mokykloje ir pan. Tačiau kaip padaryti, kad būtų kitaip, jokių apčiuopiamų siūlymų nepasigirsta, ir viskas turi riedėti kaip rieda priimant dėmesin tikrovę, kad taip geriau negu visai nieko.

BESISIELOJANTYS mokslo lygiu ilgėliau pagyvenę pamato, kad tikroji problema yra ne tiek mokytojai, kiek mokiniai ir šeimos, iš kurių jų vaikai ateina. Pamato, kokia medžiaga sudaro mokyklą ir kaip neįmanoma iš tokios medžiagos sulipdyti vienokios vertės modelį. Šiandien lituanistinėse mokyklose mokosi jau antros išeivijos kartos vaikai, kurių tėvai neperseniausiai patys tose mokyklose mokėsi. Jie išmoko geriau lietuviškai kalbėti, skaityti, rašyti; susipažino su Lietuvos istorija, geografija, tautosaka bei kitais dėstomais dalykais. O kas svarbiausia – jie išmoko būti lietuviais, tarpusavy draugauti, organizacijose veikti, laikytis išvien, nes " lietuviais esame mes gimę, lietuviais norime ir būt"... Jei mokyklas baigusių širdyse liko šitoks apsisprendimas – padaryta daug. O dėl to verta ir toliau dirbti. Tai žino tėvai, mokytojai, lietuviškos išeivijos veikėjai bei visi, kurie savo prieaugį vadina tautos ateitimi. Sužinos vėliau ir vaikai, kurie dabar, artėjant naujiems mokslo metams paklausti, ar nori grįžti į mokyklą, atsako, kad nenori... Jie sužinos, įvertins ir liks dėkingi tėvams, mokytojams ir draugams, kurie padėjo susikurti tokį atskirą, įdomų ir nepakartojamą pasaulį, ko nepatyrė lietuviškos mokyklos nelankę. Be to, lituanistinę mokyklą baigęs jaunuolis tampa dvasiškai turtingesniu, platesnių akiračių žmogumi. O lietuvių kalbos mokėjimas, bent jau toks, kad Lietuvon nuvykus galima su giminėmis bendrauti tėvų ar senelių gimtąja kalba, yra reikšmingas dalykas, ką ne sykį patvirtino tie, kuriems susikalbėti buvo sunku. Tai praktiškoji pusė. Taigi kaip bežiūrėtume, kaip bevertintume lituanistines mokyklas, išvada aiški – lituanistinės mokyklos atlieka didelį darbą. Tebūna jos tokie židiniai, kurių jokių šalių vėjai neužgesintų. **Č.S.**

Šiame numeryje

Karaliaučiaus kraštas - lietuviškumo židinys - *1 psl.*
Lietuviškos ir lenkiškos mokyklos - *2 psl.*
Du susitikimai - *3,4 psl.*
Atsispirti prievartautojui - *4,5 psl.*
Leidinys su istorinėmis spragomis - *5 psl.*
Dėkingumo rožės vekėjai - *6 psl.*
Mažosios Lietuvos enciklopedijos sutiktuvės - *8 psl.*
"Vilniaus legendos" - *9 psl.*
Lietuvos diena Vasario 16 gimnazijoje - *10 psl.*
Lituanistinės mokyklos išeivijoje - *11 psl.*
Dovana mirusiam muzikui - *14 psl.*

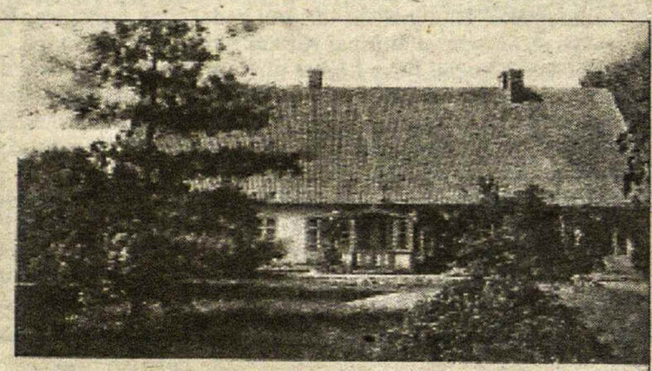
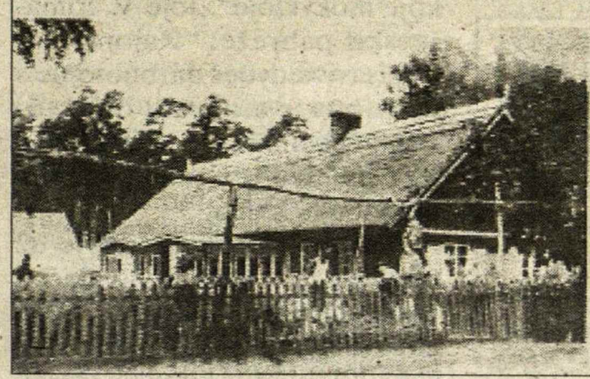
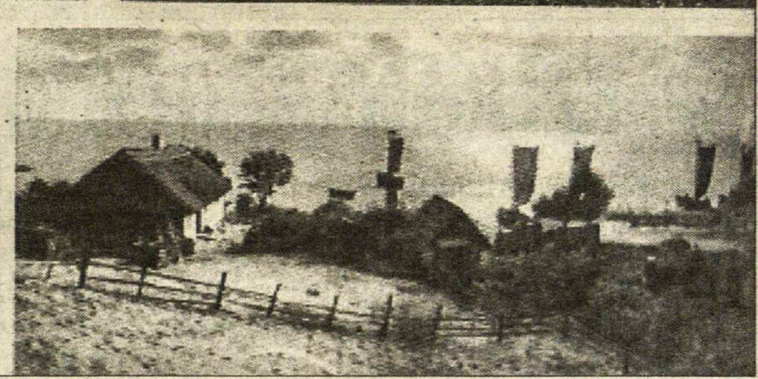

Laukininko sodyba Pempininkuose, atkurta Karaliaučiaus Rytprūsių Tėviškės muziejuje, iki 1930; Verdainės klebonija, Šilutė, iki 1944; žvejo namas Skruzdynėje, Nida, iki 1944; žvejo sodyba Nidoje palei Kuršių marias, iki 1944 (Iš Mažosios Lietuvos istorijos muziejaus fondo)

Karaliaučiaus kraštas – lietuviškumo židinys

Užmirštami faktai, klastojama istorija ir geografija

PROF. ZIGMAS ZINKEVIČIUS

Baigiantis Antrajam pasauliniam karui Rytprūsiai buvo nežmoniškai suniokoti. Tenykščiai lietuviai tikėjosi, kad po karo kraštas, kaip vakarinių lietuvių ir jų giminaičių prūsų tėvonija, bus priskirtas prie Lietuvos ir jie nebus persekiojami. Frontui artėjant Sovietų kareiviams buvo skelbiama, kad jie išvaduos senąsias lietuvių žemes, kurias vokiečiai laikė užgrobę net 700 metų. Per Maskvos radiją skelbta, jog pasibaigus karui Mažoji Lietuva, t.y. Rytprūsiai, bus perduoti Sovietų Lietuvai. Mūsų kartografai net buvo gavę užsakymą parengti krašto žemėlapius su lietuviškais vietovardžiais.

Tačiau "išvaďavus" Rytprūsius vietiniai lietuviai nebuvo skiriami nuo vokiečių. Tiek vieni, tiek kiti buvo vejami iš gimtųjų namų, be teismo žudomi. Siautėjo badas. Vyko genocidas. Ieškodami išsigelbėjimo žmonės bėgo į bolševikų valdomą Lietuvą. 1944 m. spalio mėn. – 1945 m. pavasarį vakarinėje dalyje susikaupė daugybė elgetaujančių Rytprūsių gyventojų, daugiausia moterų su mažais vaikais ir invalidų senelių. Nors valdžia draudė, bet Lietuvos žmonės stengėsi padėti nelaimingiesiems. 1945-1946 m. beveik visi suaugę Rytprūsių gyventojai buvo išgaudyti ir išgabenti į Vokietiją, dar didesnis jų skaičius – į Sibirą, kur beveik visi žuvo. Pačiuose Rytprūsiuose autochtonų neliko.

1946 m. balandžio 7 d. Stalino sprendimu didžioji Rytprūsių dalis buvo atiduota Rusijos Federacijai (mažesnė dalis atiteko Lenkijai), su kuria ši net nesisiekė. Taip Rytprūsiai tapo Rusijos kolonija, kuri greit buvo apgyvendinta rusų. Liautasi kalbėti apie lietuviškąjį paveldą (valdžios užsakymu Pavelo Kušnerio-Knyševo parengta objektyvi Rytprūsių etninės istorijos studija buvo užmiršta), stengtasi naujakuriams rusams įkalti į galvas absurdą, esą Rytprūsiai – tai "nuo amžių slavų žemė". Taip buvo parašyta net 1953 m. išleistoje *Didžiojoje sovietinėje enciklopedijoje* (p. 426).

Atsirado disertacijų, kurių autoriai siekė įrodyti, kad prūsai buvę vos ne rusai, apskritai imta painioti prūsų ir rusų sąvokas. Kad kraštas bent iš paviršiaus atrodytų rusiškas, buvo pakeisti vietovardžiai. Visur įvesti vien rusiški pavadinimai: ne tik vietoj vokiškų ar suvokietintų, bet ir vietoj išlikusių gražių lietuviškų arba prūsiškų. Pakeisti net vandenvardžiai (labai retas atvejis pasaulio istorijoje!).

Taigi klastota ne tik krašto istorija, bet ir geografija. Nepaliko nė vieno lietuviško ar bent baltiško pavadinimo senojoje baltų žemėje, nors čia pat kaimynystėje buvo sovietinė baltų respublika – Lietuva. Elgtasi taip, lyg rusai būtų čia atradę negyvenamą žemę, neturėjusią jokios istorijos, ir tą žemę būtų reikėję pavadinti atradėjų vardais. Naikinta viskas, kas nors kiek priminė lietuvišką krašto praeitį. Jis tapo dvasine (ir fizine) dykviete.

Toks likimas ištiko žemę, kurioje išleista pirmoji lietuviška knyga (1547 m.), pirmoji gramatika (1653), pirmą kartą į lietuvių kalbą išversta Biblija (1590), pasirodė pirmoji grožinės literatūros knyga (*Ezopo pasakėčios,* 1706), įsteigtas pirmasis universitetinis lietuvių kalbos seminaras (mūsiškai – lietuvių kalbos katedra, 1718), išėjo pirmasis mokslinis darbas apie lietuvių kalbą (1747), pasirodė pirmieji lietuviški eilėraščiai ir buvo sukurtas pasaulinio garso šedevras – Kristijono Donelaičio *Metai* (išspausdinti 1818), anksčiausiai pradėta rinkti lietuvių tautosaka ir išėjo pirmasis lietuvių liaudies dainų (ten surinktų) leidinys (1825), išleistas pirmasis tautinis lietuvių laikraštis (*Aušra,* 1883) ir t.t. Žemę, kur vaikščiojo Martynas Mažvydas, Jonas Bretkūnas, Danielius Kleinas, Liudvikas Rėza, Kristijonas Donelaitis, Imanuelis Kantas, Vydūnas... Kur formavosi dabartinės lietuvių kultūros užuomazgos, kur duota pradžia mūsų dabartinei bendrinei kalbai. Juk be Mažosios Lietuvos nebūtų ir Didžiosios. (*Istorijos iškraipymai,* Vilnius, 2004)

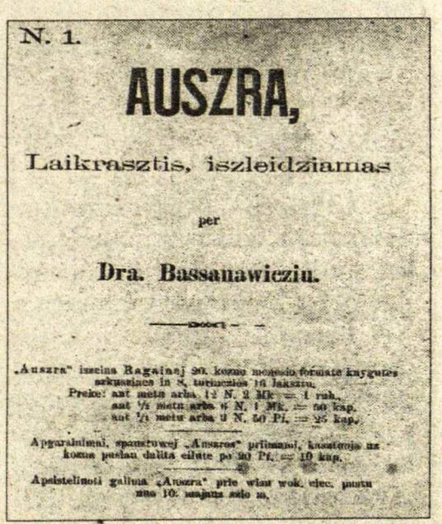
N. 1.

AUSZRA,

Laikrasztis, iszleidziamas

per

Dra. Bassanawiczius.

Pirmasis tautinis lietuvių laikraštis "Aušra", išleistas 1883 m.

Lituanistinės mokyklos išeivijoje

DR. RONALDAS NAVICKAS

Lituanistinės mokyklos, kaip ir visos organizacijos, savo darbo tvarką surašo dokumentuose. JAV Lietuvių bendruomenės Švietimo taryba 2004 metų balandį eilinį kartą patikslino ankstesnius ir patvirtino naujus mokyklų darbo ir tvarkos nuostatus, kuriuose ir surašyta kaip reikia dirbti. (http:// svietimotaryba.org/nuostatai.html). Viskas būtų puiku, jei tų pačių metų liepos mėnesį TMID nebūtų patvirtinęs savų "Lituanistinių mokyklų nuostatų" (www.tmid.lt/index.php? page_id=224), kurie stipriai kertasi su JAV LB nuostatais.

Išeivijos mokytojai gal tik iš šio rašinio sužinos apie tokių nuostatų gyvastį. Todėl ir pristatau keletą TMID nuostatų sakinių. "Lituanistinės mokyklos gali organizuoti veiklą savo nuožiūra, bet ... departamentas remia tik tokias mokyklas, kurios veikia pagal šiuos lituanistinių mokyklų bendruosius nuostatus". "Mokykla gali dirbti pagal savo sudarytą bendrąją programą, jei ji yra patvirtinta ... departamento ekspertų". "Individualiosios lietuvių kalbos programos sudaromos orientuojantis į Europos Tarybos priimtus kalbos mokėjimo lygių apibrėžimus (Al, A2, B1, B2, C1, C2) pagal parengtus lietuvių kalbos mokėjimo lygių aprašus (A2 "Pusiaukelę", B1 "Slenkstį" bei B2 "Aukštumą")". Lituanistinių mokyklų mokytojų atestavimo tvarką nustato ... departamentas. "Pasibaigus mokslo metams, mokykla pateikia ... departamentui nustatytos formos ataskaitą, kurioje nurodoma: grupių ir mokinių jose skaičius, pagal kokias programas buvo dirbta, kokie darbo rezultatai".

Tokie sakiniai aiškiai rodo, kad TMID imasi tiesiogiai vadovauti lituanistinėms mokykloms. Įrašas, kad TMID remia tik tas mokyklas, kurios vykdo departamento nuostatus, yra griežtai ne nuostatinis, o šantažinis – kitaip nepavadinsi. Ir kaip turėtų elgtis mokyklos, jei, tarkim, bendruomenių valdymo institucijų nuostatuose rastųsi įrašas, kad vietos bendruomenės remia tik tas mokyklas, kurios dirba pagal bendruomenių nuostatus?

Čikagos lituanistinės mokyklos praktika rodo, kad į duris gali pasibelsti ir dešimties metų amžiaus vaikutis, kuris kalba lietuviškai, bet ... nemoka rašyti ir skaityti. Ir jis nori pradėti mokytis tuoj pat, o ne laukti kol bus surašytos ir patvirtintos programos. Galima tik džiaugtis, kad tik per tris dešimtis šeštadienių vaikutis, bendromis mokyklos ir tėvų pastangomis, išmoksta ir skaityti, ir rašyti bei padainuoti *Ant kalno mūrai.*

Mokyklų siekiai

Paprastai ir aiškiai JAV Švietimo taryba rašo, kad "lituanistinių mokyklų tikslas – auklėti jaunąją kartą sąmoningais lietuviais, išmokyti juos lietuviškai kalbėti, skaityti, rašyti, kad jie pamėgtų lietuvių kalbą ir jos raštą; supažindinti su lietuvių tautos istorija, papročiais ir tradicijomis, kad jaunoji karta išlaikytų lietuviškumą". Tam gražiai pritaria ir Vida Bučmienė iš Cleveland (OH) (Sena, bet nepasenusi tema: kodėl verta vaikus leisti į lituanistinę mokyklą. AL.2005 06 11). Todėl savotiškai galima atskirti lietuvybę ir žinias.

Išeivijos mokyklos tikrai labiau puoselėja lietuvybę nei mokyklos Lietuvoje. Neatsitiktinai juk pradedama aktyviai kalbėti, kad Lietuvos mokyklos turi atverti duris etnokultūrai. Tik Lietuva gali sau leisti dešimtokus per lietuvių kalbos egzaminą murkdyti su akademikams skirta užduotimi – kaip rašyti žodelį kone: kartu ar atskirai. O išeivijoje gal ir žodis ąžuolas, o ypač Stelmužės ąžuolas, parašytas be nosinės netaps mirtina nuodėme.

Kitas dalykas būtų, jei šeštadieniukai laikytų Lietuvos valstybinius lietuvių kalbos, istorijos ar geografijos (gaila, kad nėra valstybinių tautos nemirtingų pasakų, dainų, šokių, dailės ir t.t.) egzaminus. Ar turime Lietuvoje mokyklą, kuri per trumpą laiką baigusius lituanistines mokyklas ir norinčius mokytis aukštosiose mokyklose juos tam paruoštų? Ir kodėl aukštosios mokyklos neturi savo priėmimo taisyklėse net išimčių išeivijos lietuviams? O gal to nereikia?

(Red. Tai ištrauka iš ilgo straipsnio)

Rašytoja Antanina Garmutė prie poeto Jono Aisčio kapo Rumšiškėse Nuotr. S. Sajausko

SKAITYTOJAI PASISAKO

NETIKSLUMAI

Gavau *TŽ* š.m. 27 ir 28 numerius. Perskaičiau Igno Medziuko straipsnį *Smerkti ar gailėtis?* Jame yra keletas grubių klaidų. Grubiausia yra ta, kad "ji (Salomėja Nėris) buvo paskirta Liaudies seimo nare". Ji nebuvo Liaudies seimo narė. Antra, kad "1941 m. birželio 22 d. išvykusi į Rusiją po dviejų savaičių pasiekė Penzą". Po dviejų su viršum savaičių pasiekė Maskvą, o ne Penzą. Trečia, kad 1945 m. birželio mėn. ji susirgo. Ji susirgo daug anksčiau, net Maskvoje jau 1941-43 metais, tik į ligoninę buvo paguldyta 1945 m. birželio mėnesį. Ketvirta, kad buvo apgyvendinta viešbutyje. Ne, buvo apgyvendinta privačioje šeimoje.

Viktoras Alekna, Vilnius

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

PARAMA

AKTYVAI per 136 milijonus dolerių

MOKA UŽ:
1.00% Taupomoji sąskaita
iki 1.00% kasd. palūk. čekių sąsk.
1.10% už 30-89 d. term. indėlius
1.25% už 90-179 d. term. indėlius
1.30% už 180-269 d. term. ind.
1.30% už 270-364 d. term. ind.
1.70% už 1 m. term. indėlius
2.05% už 2 m. term. indėlius
2.30% už 3 m. term. indėlius
2.55% už 4 m. term. indėlius
2.90% už 5 m. term. indėlius
2.25% 1 m. "Cashable" GIC (min. $75,000)
2.40% už 1 m. GIC invest. pažym.
2.75% už 2 m. GIC invest. pažym.
3.10% už 3 m. GIC invest. pažym.
3.10% už 4 m. GIC invest. pažym.
3.25% už 5 m. GIC invest. pažym.
1.00% RRSP & RRIF (variable)
2.65% RRSP & RRIF 1 m.term.ind.
2.75% RRSP & RRIF 2 m.term.ind.
3.00% RRSP & RRIF 3 m.term.ind.
3.35% RRSP & RRIF 4 m.term.ind.
3.50% RRSP & RRIF 5 m.term.ind.
2.25% už JAV dolerių 1 metų GIC
1.50% už JAV dol. kasd.pal.sąsk.

IMAME:
už asmenines paskolas
nuo 5.25%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages) su
- nekeičiamu nuošimčiu (fixed rate)
1 metų 4.00%
2 metų 4.50%
3 metų 5.00%
4 metų 5.00%
5 metų 5.25%
- su keičiamu nuošimčiu 4.25%

DUODAME
• asmenines paskolas
• mortgičius iki 95% įkainoto turto
• riboto kredito paskolas (Line of Credit)
• komercinius mortgičius

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI
SĄSKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELĖS
ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS)
KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)
PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETU!
GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI SĄSKAITAS
Elektroninis paštas: info@parama.ca
KITOS PASLAUGOS
KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ
PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) Į LIETUVĄ IR KITUR
IEŠKOTE DOVANOS?
PARDUODAME LIETUVOS BANKO PROGINES MONETAS
KASOS VALANDOS
Pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. - 3.30 v.p.p.; ketvirtad. ir penktad. nuo 9 v.r. - 8 v.v.
LN skyriuje - penktad. nuo 9 v.r. - 3.30 v.p.p.;
SKYRIAI:
1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149
2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C1 Telefonas: 416 207-9239

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.parama.ca

ONTARIO LAND SURVEYOR

TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.I.P.

40 Burrows Avenue,Toronto, Ontario M9B 4W7
E-mail: tomsenkus@rogers.com

TEL: (416) 237-1893 FAX: (416) 237-0426

ROYAL LEPAGE

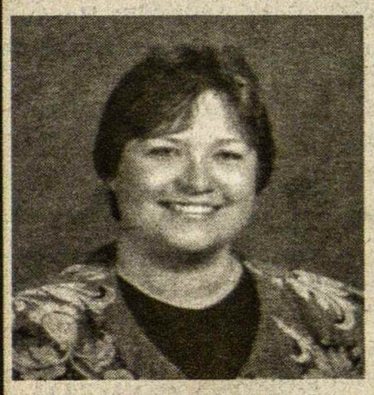

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informacijų, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2

Tel. (416) 762-8255 Fax. (416) 762-8853

Sutton GROUP

ANTANAS GENYS

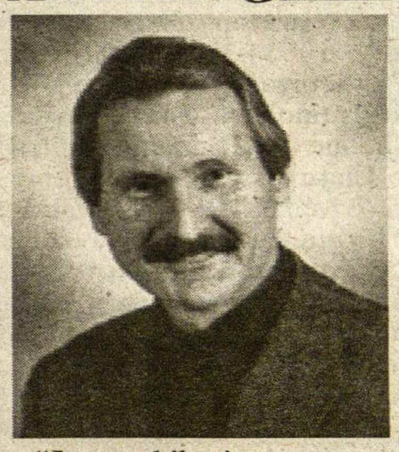

"Jūsų nekilnojamo turto aptarnavimas nuo 1981"
PIRKIMAS ir PARDAVIMAS PATIKIMOSE RANKOSE!
Dėl nuosavybės įvertinimo skambinkite
(416) 236-6000
Sutton Group-Assurance Realty Inc.

Galvojat parduoti ar sužinoti Jūsų nuosavybės vertę, veltui įvertinsiu be jokių įsipareigojimų. Mielai ir sąžiningai patarnausiu surasti Jums tinkamą namą ar "condominium".

SKAMBINKITE
TEODORUI STANULIUI, B.A.
416-879-4937
(nešiojamas)

RE/MAX WEST REALTY Inc. Tel. 416 769-1616;
namų 416-231-4937

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON L5C 1T3 Canada.
Tel. 905 275-4672 • FAX 905 290-9802
E-mail: tevzib@pathcom.com • www.tzib.com

Agreement No. 40012376 PAP Registration No. 09408. CPM 1001760.
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: vyr. red. prel. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, techninė red. V. Tumosienė. Metinė prenumerata - $50, rėmėjo - $60, garbės - $70. Oro paštu į užjūrius - $170, paprastu paštu - $60. Amerikoj - JAV dol.
Keičiant adresą kreiptis į "TŽ" administraciją. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland) is published weekly by the Lithuanian Canadian R.C. Cultural Society "Žiburiai", Inc.
Subscriptions: regular - $50, patron - $60, sponsor - $70 per year. Airmail overseas - $170, regular mail overseas - $60. US subscriptions are payable in US funds. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.
Return undeliverable Canadian addresses to Circulation Dept. at mailing address given above.
We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.

VERIFIED CIRCULATION PAID

Lietuviškos ir lenkiškos mokyklos

Kodėl ne visiems lietuviams leidžiama eiti į lietuvišką mokyklą Vilnijoje?

Ilgai Lietuvos lenkai vadinosi "Gente lituanus, natione polonus" (kilme lietuvis, tautybe lenkas). Popiežius Jonas Paulius II juos vadino lenkų kilmės lietuviais. Daugelio jų protėviai dar prieš 150 m. nesiskyrė nuo kitų gyventojų ir kalbėjo lietuviškai.

2005 m. birželio 18 d. seimo narys, Lenkų rinkimų akcijos ir Lenkų sąjungos Lietuvoje Vilniaus rajono skyriaus pirmininkas Valdemaras Tomaševskis su Vilniaus rajono savivaldybe organizavo 10-ąją konferenciją "Lenkų vaikas – lenkiškoje mokykloje". Joje V. Tomaševskis pabrėžė: "Rajono valdžia savivaldybės darbuotojus – seniūnus ir mokyklų direktorius – reikalaus įgyvendinti partijos politiką" t.y. palaikyti švietimą lenkų kalba.

Niekur kitur pasaulyje už Lenkijos ribų nėra tiek lenkiškų mokyklų, kiek Lietuvoje. Jose mokosi ne tik lenkai ir lenkiškai kalbantys, bet ir lietuviai, rusai, gudai, ukrainiečiai, totoriai bei kitos tautybės. Knygoje *Mokykla etniškai mišriuose regionuose* (VPU, 2003) skelbiama, kad Pabradėje lenkų dėstomąja kalba mokėsi 43.5% lenkų, 30.4% rusų, 23.9% lietuvių, 2.2% gudų. Dieveniškių I vidurinėje – 50% lenkų, 42.9% lietuvių, 7.1% rusų. Rudaminos I vidurinėje – 58.6% lenkų, 31% lietuvių, 6.9% rusų, 3.4% gudų ir t.t. Šalčininkų rajone ir Vilniaus rajono pietinėje dalyje gimtoji vietinių gyventojų kalba – gudų paprastoji tarmė, bet savivaldybės vietiniams gyventojams neleidžia gimtąja kalba mokytis ir taip juos asimiliuoja, sukelia jiems įtampas ir keičia jų kultūrinę orientaciją, tautinę sudėtį, kad vėl galėtų laimėti rinkimus.

Vilniaus rajone lenkų kalba mokosi 90% lenkų vaikų, todėl lenkų partijos veikėjai be reikalo šaukia apie "švietimo lituanizaciją" ir verčia tėvus leisti vaikus tik į lenkiškas mokyklas, vadovaujamas lenkų partijos ir lenkų sąjungos narių. Vien tam buvo skirta jau dešimtoji konferencija "Lenkų vaikas – lenkiškoje mokykloje". Ar jau taip blogai, jei kai kurie mokiniai, mokėdami gudų, lenkų, rusų kalbas, be akcento kalbės ir buvusia gimtąja valstybine kalba ir ja studijuos? Juk taip yra daugelyje Europos sąjungos valstybių, JAV ir kitose demokratinėse šalyse. Tokiam piliečiui lengviau visuomenėje prisitaikyti ir dirbti bet kokioje vietoje pasirenkamus darbus.

Lenkų partijos veikėjai į lenkiškas mokyklas vilioja juokingais argumentais: nori išmokti lietuviškai – eik į lenkišką mokyklą, nori įstoti į bet kurią aukštąją mokyklą – eik į mokyklą lenkų dėstomąja kalba ir t.t. Nutylima, kad nelietuviškų mokyklų abiturientus kartais galima atpažinti iš pirmųjų žodžių lietuvių kalba, kad jie kartais nepakankamai moka valstybinę kalbą aukštosiose mokyklose (Vilniaus pedagoginiame universitete ir kitur), kariuomenėje, viešai bendraudami.

Nutylima, kad lietuviškų mokyklų moksleiviai valstybės kalbos egzaminą laiko kaip gimtosios kalbos egzaminą (žymiai sunkesnį), o lenkiškų mokyklų moksleiviai – kaip antrosios kalbos egzaminą, bet po to iš aukštųjų mokyklų dažniau iškrenta ir tos statistikos valdančioji V. Tomaševskio partija nemini. Necituoja jie ir žurnalo *Veidas* (2005.VII.17, nr. 28, psl. 27), kuris pagal įstojimą į aukštąsias mokyklas bei kitas švietimo įstaigas, rašė: "Prasčiausia padėtis tebėra Rytų Lietuvoje bei Vilnijos krašto mokyklose. Čia iš mokyklas baigusių abiturientų retas įstoja į universitetą. O čia besikuriantys naujakuriai nepatiki savo atžalų vietos mokyklos mokytojams – vežioja juos į Vilniaus miesto mokyklas. Į universitetus menkai stoja rusų ir lenkų kalba mokyklas baigę moksleiviai". Iš šešių V. Tomaševskio partijos tvarkomų vidurinių mokyklų pernai į aukštąsias mokyklas neįstojo nė vienas mokinys, iš dvylikos – po vieną, iš aštuonių – po du ar tris.

Konferencijos dalyviai neužsimena, kad apie jų vadovavimą švietimui prastos nuomonės yra Valstybės kontrolė. 2002-2003 m. Vilniaus rajono savivaldybė nevykdė šešių vyriausybės nutarimų, o 2004-2005 m. vėl nesilaikė Lietuvos įstatymų ir kitų teisės aktų, ne pagal tikslinę paskirtį panaudojo 41328 Lt kompensacijų, nepanaudojo 8019000 Lt mokinio krepšelio lėšų. Be to, Vilniaus rajono savivaldybė remontavo ir statė vien lenkiškas švietimo įstaigas, įvairiais būdais agitavo tik jose mokytis, o 2% t. mokestį reikalavo pervesti Lenkų sąjungos skyriui. Pagal Lietuvos konstituciją (14, 29 str.), valstybinės kalbos, švietimo įstatymus, "Tautinių mažumų apsaugos pagrindų konvenciją" (11, 20, 21 str.) tėvams negali būti daromas spaudimas pasirenkant mokyklą.

"Vilnijos" draugijos valdyba

Pastaba. Dėl vardų ir pavardžių (VŽ 2005.VII.11) rašymo dokumentuose kol kas galime būti ramūs: įstatymo projekte siūlomos dar demokratiškesnės taisyklės negu dabar. Jeigu seimas įstatymą priimtų, Kupčinskai ir panašūs asmenys dar negalėtų rašytis Kupčiais ar Pirkliais, nors gal ir neblogai būtų. Valstybinė lietuvių kalbos komisija parengs detalesnes vardų ir pavardžių rašybos taisykles, kurios tokio sulietuvinimo nenumato. Autentišką vardo ar pavardės formą galbūt pavyks susigrąžinti tik nedaugeliui to pageidaujančių asmenų, kurių vardai ar pavardės buvo iškraipytos ir kuriems tai pavyks dokumentais įrodyti.

Knygose lietuviška abėcėlė vartojama nuo 1547 m., o dokumentuose – nuo 1918 m. Dabar kai kas nelietuvių vardams ir pavardėms siūlo įsivesti dar apie 100 naujų raidžių, kurių niekas nepažįsta ir negalėtų perskaityti. Diskusija bus daugiausia dėl to. R. Kupčinskio pateiktame projekte to nesiūloma, kalbininkai jam pritaria.

Kazimieras Garšva,
humanitarinių
mokslų daktaras

Vilnius, Gaono gatvė **Nuotr. Raimondo Paknio**

RELIGINIAME GYVENIME

Pirmasis Katalikų Bažnyčios vyskupas Estijoje po II Pasaulinio karo bus šventinamas š.m. rugsėjo 10 d. Popiežius Jonas Paulius II pora dienų prieš mirtį nusprendė paskirti Estijai reziduojantį katalikų vyskupą. Pertūsos titulinis vyskupas, Estijos apaštalinis administratorius Philippe Jourdan pasirinko savo šventinimo dienai tą datą Šv. Tėvo vizito Estijoje prieš 12 metų atminimui. Šventinimo iškilmės vyks vienoje iš didžiausių Talino šventovių Oleviste. Po jų vyks naujojo apaštalinio administratoriaus tarnybinis paskyrimas šv. Petro ir Povilo katedroje.

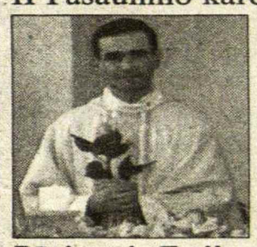

Būsimasis Estijos katalikų vyskupas Philippe Jourdan

Taize bendruomenės steigėją, protestantų pastorių brolį Roger Schutz-Marsauche, Rytų Prancūzijoje religinių apeigų metu nudūrė 36 m. rumunė. Ją apsupo ir sulaikė susirinkę maldininkai. Gyvenęs Šveicarijoje, brolis Roger 1940 m. įsteigė bendruomenę Taize miestelyje Prancūzijoje, būdamas 25 m. amžiaus. Jis buvo vienas iš svarbiųjų 20 š. ekumeninio judėjimo puoselėtojų. Jį aplankė popiežius Jonas Paulius II, Motina Teresė, įvairių valstybių aukšti pareigūnai. Brolis Alois, paskirtas jo įpėdiniu prieš 8 metus, grįžo iš Pasaulio jaunimo dienų Kiolne perimti brolio Roger pareigų. Taize bendruomenę sudaro daugiau kaip 100 vienuolių, ir katalikų, ir protestantų, iš 25 pasaulio valstybių. Kasmet maldai ir susikaupimui Taize aplanko arti 100,000 maldininkų, didelė dalis jų – jaunimas.

Lietuvos kariuomenės delegacija, vadovaujama Rukloos įgulos kapeliono majoro Arnoldo Valkausko, dalyvavo XX Pasaulio jaunimo ir karių dienose Kiolne, Vokietijoje. Į penkias dienas trukusią šventę rinkosi ne tik jaunimas, bet ir kariai iš Lietuvos, Airijos, Argentinos, Austrijos, Didžiosios Britanijos, Ekvadoro, Ispanijos, JAV, Kroatijos, Lenkijos, Olandijos, Prancūzijos, Slovakijos, Šveicarijos, Vengrijos ir Vokietijos.

Benediktinų įsikūrimo 600 metų senuosiuose Trakuose sukaktis buvo atšvęsta liepos 10 d. Palendriuose. Susirinko vienuolijos atstovai iš Prancūzijos, Italijos, Argentinos. Mišioms vadovavo ir pamokslą pasakė kardinolas Audrys Juozas Bačkis.

Jaunųjų ateitininkų vasaros stovykla tema *Augink mane savyje* įvyko liepos 17-26 ir liepos 28-rugpjūčio 6 d.d. Berčiūnų ateitininkų federacijos stovyklavietėje, Panevėžio rajone. Joje dalyvavo per šimtą 8-15 m. moksleivių ateitininkų ir jų draugų. Rytais vyko ugdymas pamokėlėse, po pietų - organizuotas laisvalaikis, į pavakarę – Mišios, o vakare meninės vakaro programos, žaidimai 5 ateitininkų principų temomis. Surengta ateitininkų ideologijos diena, talentų diena, Eucharistinio kongreso diena, paminėti dailininko ir kompozitoriaus M. K. Čiurlionio ir rašytojo K. Anderseno jubiliejai.

Telšių vyskupijos eucharistinis kongresas įvyko liepos 23-24 d.d. Švėkšnoje. Per 600 jaunuolių iš įvairių Telšių vyskupijos parapijų susirinko į Švėkšnos šv. apaštalo Jokūbo šventovę, kur jiems katechezę apie Eucharistiją vedė kun. Gediminas Numgaudis, OFM. Mišioms vadovavo apaštališkasis nuncijus arkivyskupas Peter Stephan Zurbriggen, jas koncelebravo Telšių vyskupas J. Boruta, SJ, bei kiti dvasiškiai. Po Mišių vyko naktinė Švč. Sakramento adoracija iki 8 val. ryto. Antrąją suvažiavimo dieną nuo 10 v.r. Švėkšnos parke vyko bažnytinių chorų festivalis, katechezė. Mišioms 12 val. vadovavo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, SJ, koncelebruojant svečiams vyskupams bei 100 kunigų. Giedojo vyskupijos jungtinis choras, grojo dūdų orkestras. Po Mišių vyko iškilminga eisena, agapė, vėliau religinės muzikos koncertas. Buvo rodomas filmas apie Švėkšną, vyko įvairūs kiti koncertai bei renginiai miesteliui švenčiant 496-ąsias metines.

Mariaus Katiliškio bibliotekoje, Pasvalyje. Iš k. bibliotekos direktorė Danguolė Abazoriuvienė, Č. Senkevičius ir bibliotekininkė Vitalija Kazilionytė

Du susitikimai

Savo gimtąjį kraštą aplankius

Č. SENKEVIČIUS

Mano antroji knyga *Penki taškai...* praplėtė pažintis. Nusiuntęs vieną knygos egzempliorių valstybinei Martyno Mažvydo bibliotekai, susilaukiau trumpo padėkos laiškučio iš "Lituanikos" skyriaus vedėjos Silvijos Vėlavičienės. Iš laiškelio supratau, kad vienas egzempliorius nepatenkins bibliotekos reikmių, todėl poniai atsakydamas pažadėjau nusiųsti dar keletą egzempliorių. Bet siųsti nebereikėjo – atsirado proga skristi Lietuvon. O apie antrąjį savo gimtojo krašto aplankymą buvau seniai galvojęs. Ir štai š.m. balandžio 20 d. jau Vilniuje. Paskambinau p. Silvijai, ir sutarėm pasimatyti.

Rytojaus dieną, aštrokiems vėjeliams landžiojant po senamiesčio gatves ir skersgatvius, nuo Maironio gatvės pėstute patraukiau per Pilies gatvę, Barboros Radvilaitės gatvę, Katedros aikštę (va, ten ir Valdovų rūmai baigiami statyti) į Gedimino pr., taisomą, gražinamą, išvaizdingą ir judrų. Susitikęs su p. Silvija, pasijutau tarsi būčiau buvęs senas jos pažįstamas – be jokių įžangų pokalbis tuoj pat užsimezgė, vedė ji mane ilgais koridoriais, aiškino, kas čia, o kas ten. Kai kur už stiklinių sienų prie ilgų stalų sėdėjo žmonės, pasitiesę laikraščius. Tai lankytojai skaityklų, kurių čia įvairių esama. O štai jau ir ponios kabinetas. Bešnekučiuodami susėdom. Ponia aiškino ir rodė, kas į kompiuterį įtraukta apie *Tėviškės žiburius*, kokie iš jų straipsniai sudėti ir t.t. Ir ji vis kartojo, kad biblioteka labai laukia įvairios medžiagos apie išeivijos veiklą, ypač to meto, kai Lietuva buvo okupuota ir nuo viso pasaulio atskirta. Prašė apie tai rašyti spaudoje, kreiptis į žmones, kurie tokios medžiagos turėtų ir galėtų bibliotekai paaukoti. Tačiau pabrėžė ir išeivijos muziejų bei bibliotekų reikšmę ir sakė, kad jų ardyti nereikėtų. Valstybinė biblioteka laukianti ne tik stambiosios literatūros, net ir mažiausi proginiai leidinukai, kaip renginių programos, metraščiai, liudija apie išeivijos gyvenimą ir veiklą.

Pokalbį baigus, nuvedė mane į "Lituanikos" skyriaus skaityklą, kurioje, be kito ko, tvarkingai išdėstyta išeivijos lietuvių periodika. "Va, ir jūsų *Žiburiai*", - sakė, pasidžiaugė, kad kultūriniai ryšiai su išeivija nenutrūksta, yra atviri ir stiprūs. Susitikimo pabaigoje vėl ilgais koridoriais nužingsniavome į saugyklas, pasinėrėm tarp eilėmis išrikiuotų metalinių lentynų, kur tarp gausybės įvairių leidinių laikomi ir *Tėviškės žiburių* komplektai, deja, ne visi, nes sovietmečiu tokius leidinius tekdavo telkti nelegaliu būdu, slėpti pas gerus žmones, ir jie tik dabar rodomi visiems, o tai padidina ir jų vertę. Ponia Silvija vis kartojo, kad labai norėtų gauti visus *TŽ* komplektus, kai ką turinti ir tik nuo 1961 metų. Aišku kodėl. Juk tai vieta, kurioje visas lietuvių literatūrinis turtas išsilaikys ilgiausiai. Norėčiau sakyti – amžinai. Ponia Silvija, mane palydėdama iki didžiųjų durų, atkreipė dėmesį į labai plačius, trimis pakopomis sukonstruotus laiptus, kurie pasibaigia milžiniško vitražu. Galėtum pajuokauti, kad tai lyg koks kelias į dangų... Bet p. Silvija tuos laiptus aptarė kaip sovietinės statybos "gramozdą", propagandos tikslu užimantį tiek daug erdvės. O dėl vietos stygio teko valstybinės bibliotekos pastatą didinti. Atsisveikindamas pažadėjau palaikyti ryšius. Jaučiau, kad bendram tikslui ką nors padaryti bus tikrai smagu, o bibliotekai naudinga.

Antrasis susitikimas – vėl bibliotekoje. Tai rašytojo Mariaus Katiliškio vardu pavadintame tikrame šiaurės Lietuvos kultūros židinyje, Pasvalyje. (Prisimintina, kad tuo vardu biblioteka pavadinta pagerbiant joje Antrojo pasaulinio karo metu vedėju dirbusį Marių Katiliškį-Albiną Vaitkų.)

Nauju greitkeliu Vilnius-Ryga (atkarpa būsimo Via Baltica) pusantros valandos palėkę, prie Panevėžio pasukom kiek į rytus, tuoj pasiekėm Pasvalį, 8000 gyv. miestą, neseniai šventusį 500 metų sukaktį, ramiai sau tūnantį Lėvens ir Svalios upių santakoje. Nė nespėjom apsidairyti, kai atsiradom miesto centre, Vytauto Didžiojo al. O štai ir stambus užrašas ant trijų aukštų gelsvo pastato "Mariaus Katiliškio biblioteka". Kadangi atvykimo laikas buvo iš anksto sutartas, mūsų jau laukė bibliotekos Rankraštyno skyriaus vedėja Vitalija Kazilionytė. Susipažinom, nors pažintį laiškais jau buvom palaikę keletą metų po to, kai pasirodė mano knyga *Ketvirtoji upė*. Vitalija iš mano biografinių duomenų nustatė, kad esu kraštietis, nes gimęs Joniškėlyje, kuris dabar priklauso Pasvalio rajonui. Tai šitaip ta laiškinė pažintis ir prasidėjo. Ji vis laukdavo (ir tebelaukia) mano rankraščių, įvairios kūrybos ir kitokių mane liečiančių dalykėlių.

Dabar ji mane ir mano palydovus A. ir Z. nusivedė į bibliotekos raštines, supažindino su direktore Danguole Abazoriuviene bei kitom darbuotojom. Erdviame direktorės kabinete vaišinomės paruoštais užkandėliais, kava, arbata. Nelengva buvo suderinti šnekėjimą su užkandžiavimu.

Nukelta į 4-ą psl.

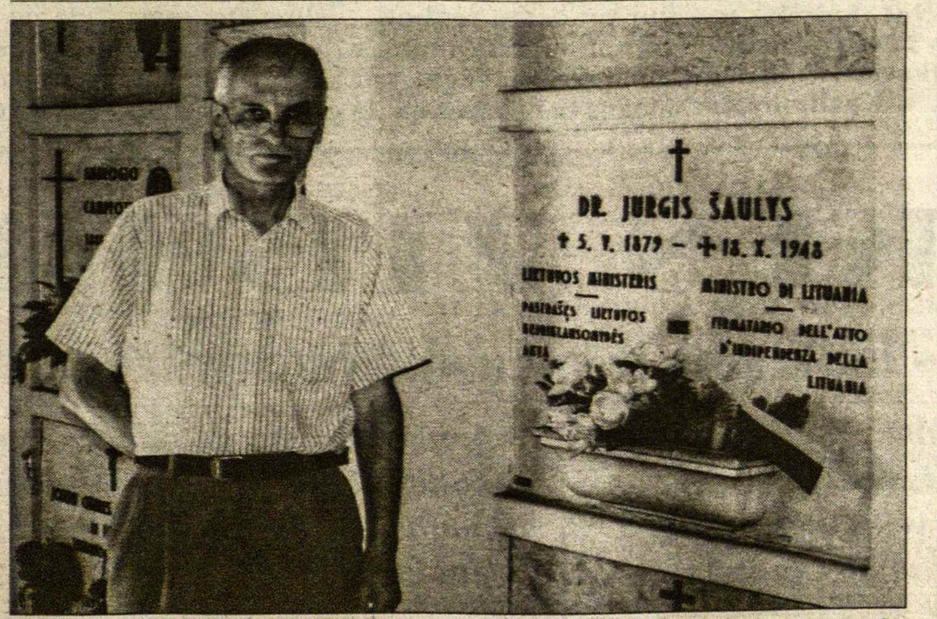

Prie Vasario 16-osios akto signataro diplomato dr. Jurgio Šaulio kapo Lugane (Šveicarija) Nuotr. S. Sajausko

SAVAITĖ LIETUVOJE

Sienos kirtimo mokestis

Nuo rugpjūčio 1 d. įsigaliojo Gudijos prezidento įsakymas dėl fizinių asmenų mokesčio kertant Gudijos sieną pasienio kontrolės punktuose mokėjimo tvarkos. Nustatyto dydžio mokestį privalo sumokėti Gudijos, kitų valstybių piliečiai ir asmenys be pilietybės. Sumokėję mokestį gauna specialų dokumentą, suteikiantį vienkartinio išvykimo iš Gudijos teisę.

Nuo mokesčio atleidžiami vykstantys į artimųjų laidotuves, I ir II grupės invalidai, ikimokyklinio amžiaus vaikai ir mokslo įstaigų auklėtiniai, kultūros atstovai ir sportininkai, Lietuvos piliečiai, nuolat gyvenantys pasienio su Gudija teritorijoje ir vykstantys aplankyti artimų giminaičių ar jų kapų. Mažesnis mokestis taikomas fiziniams asmenims, kurie vyksta turistiniais ir tarptautiniais autobusais.

Prezidentas Ukrainoje

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus rugpjūčio 18-19 d.d. darbo vizitu lankėsi Ukrainoje. Su Ukrainos prezidentu Viktoru Juščenka jis aptarė dvišalius santykius, bendradarbiavimo klausimus ir Lietuvos teikiama parama Ukrainos valstybės institucijoms. V. Juščenka pažadėjo V. Adamkui, kad muitų problemos vienintelei Baltijos šalyse šaldytuvų gamintojai "Snaigei" bus išspręstos artimiausiu laiku.

Vizito metu taipgi vyko dvišaliai susitikimai su Lenkijos ir Gruzijos vadovais, keturšalis Lietuvos, Ukrainos, Lenkijos ir Gruzijos prezidentų susitikimas. Jame aptarti šalių santykiai, reformų eiga ir regioniniai klausimai bei iniciatyvos.

Susitiko seimo nariai

Rugpjūčio 19 d. Varšuvoje vyko Lietuvos ir Lenkijos seimo narių grupuotės susitikimas, kuriame aptarti dvišaliai santykiai, tarptautinė būklė bei santykiai su Lietuvos ir Lenkijos kaimynais. Susitikime dalyvavo seimo pirmininko pavaduotojas, Lietuvos ir Lenkijos seimo narių grupuotės pirmininkas Česlovas Juršėnas ir seimo narė Leokadija Počikovska. Tai buvo baigiamasis grupuotės prezidiumo posėdis šioje Lenkijos seimo kadencijoje, nes rugsėjo 25 d. bus nauji seimo rinkimai.

Ginčai su Gudija

LGTIC žiniomis, Gudija, piktindamasi Lietuvos planais netoli jos sienos saugoti radioaktyviąsias atliekas, ketina atsakyti greta Nemuno pastatydama du didžiausius Europoje kiaulių kompleksus. Lietuvos užsienio reikalų ministerio Antano Valionio teigimu, įgyvendindama šiuos projektus, dėl kurių gerokai padidėtų didžiausios Lietuvos upės tarša, Gudija sulauktų tarptautinių organizacijų protestų. Kiaulių ūkius Gudija žada statyti su Lietuva besiribojančioje Gardino srityje – vieną netoli Nemuno, kitą – už 10 km nuo Lietuvos sienos. Juose numatoma auginti po 108,000 kiaulių.

A. Valionis pabrėžė, jog prie Ignalinos atominės elektrinės bus statomas ne branduolinio kuro kapinynas, o laikina radioaktyvių atliekų saugykla, kur specialioje talpykloje numatoma saugoti panaudotus kabelius, pirštines, darbo drabužius ir panašius radiacijos paveiktus daiktus.

Žmogaus teisių apsauga

Lietuvai prisijungus prie Europos sąjungos (ES), žmogaus teisių padėtis nepagerėjo, tvirtina Europos žmogaus teisių teismo teisėja dr. Danutė Jočienė ir Žmogaus teisių stebėjimo instituto valdybos pirmininkas adv. Kęstutis Čilinskas. Valdžios dėmesys kreipiamas ne į svarbiausias vertybes – teisinę valstybę, žmogaus teises ir laisves, bet į Bendrijos fondų lėšas, kurios dažniausiai patenka į turtingųjų valdžios atstovų arba su jais susijusių asmenų rankas.

K. Čilinsko teigimu, po įstojimo į ES sumažėjo informacijos apie vyriausybės rengiamus ir priimamus teisės aktus, visuomenė atskirta nuo jai aktualių projektų svarstymo. Žmogaus teisių stebėjimo instituto surengti visuomenės nuomonės tyrimų duomenimis, absoliuti dauguma mano, kad Lietuvoje ignoruojamos žmogaus teisės.

Skaidrėja paramos skirstymas

Žemės ūkio ministerijai pavaldi Valstybinė mokėjimo agentūra (NMA) rugpjūčio 2-rąją savaitę pradėjo skelbti internete apie paskirtas ir apie prašomas lėšas iš ES struktūrinių fondų. Lietuvos verslo paramos agentūra informaciją apie prašančius ES paramos pradėjo skelbti ūkio ministeriu tapus Darbo partijos vadovui Viktorui Uspaskichui. Jo teigimu, didesnis skaidrumas padeda išvengti kaltinimų interesų konfliktu. (Vėliau jam teko atsistatydinti Valstybinei etikos komisijai nustačius, kad jis įsivėlė į interesų konfliktą).

Finansų ministerio vasario mėn. paskelbtu įsakymu reikalaujama, kad būtų skelbiama informacija apie sprendimus skirti stuktūrinių fondų paramą, nurodant pareiškėjo pavadinimą, projekto pavadinimą, paraiškos kodą ir skirtą paramos sumą. 2004-2006 m. Lietuvai skirta 895 mln. eurų (3.09 bln. litų). Europos sąjungos struktūrinių fondų paramos.

ESPKK posėdis

Pirmasis Lietuvos euroatlantinės saugumo politikos koordinavimo komisijos (ESPKK) posėdis įvyko rugpjūčio 22 d. Jame aptarta Provincijos atkūrimo grupės Afganistane veikla ir ŠAS (NATO) 2006 m. pajėgų siūlymai Lietuvai. Gegužės mėnesį vyriausybės sudaryta komisija skirta strateginiams klausimams, kaip Lietuvos dalyvavimas ŠAS veikloje, Europos saugumo ir gynybos politikoje, kitose struktūrose ar iniciatyvose, svarstyti.

Komisija taip pat turi koordinuoti Lietuvos ministerijų, vyriausybės įstaigų, kitų valstybės institucijų veiklą, susijusią su Lietuvos naryste euroatlantinėse saugumo ir gynybos struktūrose. ESPKK pakeitė nuo 1999 m. veikusią Integracijos į NATO koordinavimo komisiją. **RSJ**

Atsispirti prievartautojui

EGLĖ PEREDNYTĖ

KAS YRA PRIEVARTAUTOJAS? Tas, kuris prievartauja.

KAIP JIS TAI DARO? Labai įvairiai. Seksualinis išnaudojimas yra tiktai ledkalnio viršūnė. Mes prievartaujame savo žodžiais, veiksmais, nuostatomis, net pačiu buvimu. Mes pririšame kitus prie savęs, ir jie tampa aukomis. Aukos vaidmuo yra ženklas, kad kažkas šiuose santykiuose yra ne taip. Mes neturime teisės būti aukomis. Prievartautojai renkasi tuos, kurie bijo. Mes neturime teisės tylėti ir laukti. Ko? Ko mes laukiame? Moterys, kurias muša jų vyrai; vyrai, kurių žmonos juos žemina; vaikai, kurių tėvai pririša juos prie savęs ir neleidžia jiems augti; tėvai, kurių vaikai juos išnaudoja.

Prievartautojas yra tas, kuriam stinga meilės. Meilė yra buvimas kartu nenaudojant prievartos, nepadarant žmogaus savo įrankiu. Vyrai, kuriuos žmonos priverčia dirbti ir dirbti, ir dirbti, tarsi jie būtų gyvuliai, kuriems pakanka tik kuokšto šieno ir vietelės po lova. Moterys, kurios bijosi likti vienos ir laikosi įsitvėrusios visiškai svetimų joms vyrų, kad nebūtų pažemintos žmonių akyse, jei priimtų sprendimą atsiskirti nuo sutuoktinių. Tėvai, kurie laiko vaikus savo nuosavybe ir elgiasi su jais taip, kaip katės elgiasi su pele – jie žaidžia jų gyvenimais ir daro tai taip rafinuotai, kad vaikai nė nepastebi to.

Dievo žmonės yra laisvi. Jie nesigina, jei nėra puolami. Jie ginasi tik tada, kai tai būna. Gintis yra būtina. Jūs netapsite aukomis, jei valdysite situaciją. Savigyna yra priemonė atsispirti tam, kuris jus išnaudoja. Dievo žmogus yra meilės žmogus. Jis myli tuos, kurie jį myli ir atleidžia tiems, kurie jį persekioja.

Nukelta į 5-tą psl.

Buvęs Lietuvos ambasadorius Vatikane Kazys Lozoraitis, susitikęs su Kazimiera Galauniene Kaune buvusioje prezidentūroje Nuotr. S. Sajausko

Du susitikimai

Atkelta iš 3-čio psl.

Bet vis tiek gana greitai pavyko susitarti dėl programos: mano palydovai grįžta į Vilnių ir rytojaus dieną (bal. 26) 1 val. p.p. atsiras vėl čia manęs paimti, o aš būsiu netrukus vežamas į gimtąjį Joniškėlį, apie 16 km į vakarus. Tarę "iki" išsiskirstėm.

Geras asfaltuotas kelias Pasvalys-Šiauliai, rodos, mums vieniems buvo nutiestas – tuščias kiek akys užmato. Va, kur ramybė šitame pasaulio užkampyje, taip ir dingtelėjo mintis. Lygumos, lygumos, kai kur miškelis, baltais beržais pamargintas, kai kur sodyba, prigludusi prie derlingų laukų ir plačių, jau sužaliavusių pievų. Kai kur traktoriukas rūksta, pradėjęs pavasario darbymetę. Vos spėjau pasidairyti – ir iškabėlė prieš akis – Meškalaukis. Tai vietovė, iš kurios yra kilusi mano močiutė. Dar kilometras kitas – ir vėl iškabėlė – Joniškėlis. Taip, tas pats, nes šventovės bokštas man iš nuotraukų buvo pažįstamas. O miestelis? Įsivaizdavau visai kitokį; mažytį, pilką, apgriuvusį. O nieko panašaus nemačiau. Gatvės tiesios, gana plačios, asfaltuotos su šaligatviais.

Namai nameliai geltoni, žali, daržais ir gėlių darželiais apjuosti. Kaip vėliau aiškino, miestelis turi 1600 gyventojų ir 19 gatvių. Miestelio bibliotekoje mūsų jau laukė. Ant stalo buvo padėta užkandžių, pyragėlių, saldainių.

Vitalija supažindino mane su darbuotojomis, užsimezgė pokalbiai, atsirado ir Joniškėlio bendruomenės pirmininkas V. Stanislovaitis, kuriam vadovaujant netrukus pradėjom apžiūrinėti miestelį. Įdomiai jis apie viską kalbėjo, aiškino, įpynė legendų. Vežiojo čia mus iš Pasvalio atvežęs savivaldybės šoferis Ramutis Gasaitis. Kur tik reikėjo, pasukdavo, laukdavo. "Toks mano darbas", - prasitarė. Aplankėm senas kapines, kur kardinolo A.J. Bačkio seneliai palaidoti, kur antkapiuose įrėžtos aštuoniolikto-devyniolikto šimtmečio datos; pamačiau dvarininkų Karpių pastatytą miestelio ligoninę, vieną pirmųjų kaimo ligoninių, kur dirbo ir jai vadovavo žymusis geradaris dr. Jonas L. Petkevičius, kur užaugo rašytoja Gabrielė Petkevičaitė-Bitė; iš naujo prisiminiau močiutės pasakojimus apie geruosius Karpius ir Petkevičius, apie tą labdaros ir medicininių paslaugų centrą, kuriame ir močiutei tekę dirbti.

Mažupę įsivaizdavau mažesnę, apaugusią, vos čiurlenančią. Iš tikrųjų ji ne tokia jau maža. Ji skaidri ir paskubomis sruvenanti į didžiąją šio krašto upę Mūšą. Užsukom į puošnią Švč.Trejybės šventovę, kur buvau pakrikštytas ir nuo to laiko nesu ten buvęs. Tikrai puošni, nes, anot pirmininko, to norėjęs dvarininkas Benediktas Karpis, negailėjęs pinigų kaip ir kitiems bendriems tikslams. Garsių dailininkų tapyba liudijo sutelktą didelį meninį turtą toje palyginti nedidelėje šventovėje. Dairiausi nustebęs ir kiek susijaudinęs, nes šioje vietoje prasidėjo mano gyvenimas. Vadovas pasakojo, aiškino miestelio ir dvaro istoriją, priminė, kad kitais metais, liepos mėnesį Joniškėlis švęs 400 metų sukaktį. Iš anksto ir mane pakvietė į šią šventę atvykti.

Berankiodamas jautrius ir retesnius įspūdžius, žiūriu – jau privažiuojame ir senąją geležinkelio stotį, kur gyvenom, kur pradėjau rėplioti... Išlipę stoviniavom, fotografavomės, užlipau ir ant senų apžėlusių bėgių, ant kurių jau seniai niekas nebevažiuoja. Iš geltonai dažyto buvusio stoties pastato iškiūtino senyvas žmogelis, pasiteiravo, kas mes tokie ir iš kur, pasisveikinom. Vadovo paaiškinimas, kad aš čia gyvenęs, žmogeliui, atrodo, nepatiko. Jis apsisuko ir nieko netaręs nuėjo sau. Ar tik jis nebus pagalvojęs, kad čia vėl atsirado koks savo buvusios nuosavybės atsiimti?

Grįžę į Pasvalį, dar tą patį vakarą apžiūrėjom įdomų, gal Lietuvoje ir vienintelį, Girnų muziejų, įrengtą po atviru dangumi. Čia suvežta įvairių dydžių girnų, eilėmis išrikiuotų, išdėstytų viena ant kitos, net pats muziejus girnomis aptvertas. O jau kitą dieną, prieš grįždamas į Vilnių, mane globojusios Vitalijos lydimas, aplankiau dar labai įdomų ir turtingą etnografinį muziejų, įkurtą buvusiame kino teatre, jį atitinkamai pertvarkius. Muziejininkas Albinas Kazlauskas labai vaizdžiai ir nuoširdžiai aiškino apie sutelktus rodinius, kurie tvarkingai išdėstyti per du atvirus aukštus. Šioje erdvėje senasis Žiemgalos pasaulis atsiverčia kaip milžiniška knyga - tik turėk pakankamai laiko versti jos lapus. To laiko, deja, neturėjom. Suspėjom peržvelgti geologijos skyrių, senus žemės ūkio medinius padargus, o kažkurio kaimo meistro pasidarytas medinis dviratis, anot A. Kazlausko, nustebinęs ir prezidentą V. Adamkų. Senų religinių knygų skyrius atveria tolimą praeitį, primena vykusią reformaciją ir reformatų įtaką šiame krašte. Išeidami sustojom prie įspūdingo paminklo, pastatyto žymiajam visuomenininkui, rašytojui dr. Petrui Avižoniui atminti.

Belaukdamas bendrakeleivių, kurie mane parveš atgal į Vilnių, Vitalijos lydimas, dar spėjau žvilgtelti bibliotekoje įrengtą, Mariaus Katiliškio atminimui skirtą kambarį su rašytojo pypkių rinkiniu, jo rankraščiais, nuotraukomis, gausybe spaudos. Dar sykį stabtelėjome ir prie parodos, surengtos mano atvykimo proga... ir po valandos, po pietų su globėjomis restorane, po paskutinių nuotraukų... – liko "sudiev", o gal "iki pasimatymo"?..

Įspūdžių iš gimtosios apylinkės parsivežiau daugiau nei tikėjausi. Prisijungia jie prie ilgosios įvairių prisiminimų juostos. Tai dovana, už kurią lieku dėkingas sutiktiems, mane globojusiems gimtojo krašto tautiečiams.

Savo gimtąjį Joniškėlį š.m. balandžio 26 d. aplankęs Č. Senkevičius (kairėje) su to miestelio bibliotekos direktore Rima Namikiene ir apylinkės bendruomenės pirmininku Viktoru Stanislovaičiu prie rašytojos Gabrielės Petkevičaitės-Bitės paminklo Nuotr. V. Kazilionytės

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Kviečiame bendradarbiauti - laukiame ir spausdiname įvairius straipsnius:

- *tautinės-krikščioniškos minties straipsnius...*
- *išeivijos gyvenimą liečiančius rašinius, pranešimus, pasisakymus, veiklos kronikas, atsiminimus, laiškus, nuotraukas, poeziją...*
- *apsakymus, knygų, filmų recenzijas, koncertų, baliaus aprašymus, juokus, anekdotus...*
- *naujienas iš Lietuvos, Kanados ir kitų kraštų...*

Medžiagą siųsti redakcijai adresu: "Tėviškės žiburiai", 2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON L5C 1T3 • Faksas: 905-290-9802 • E-paštas: tevzib@pathcom.com

KANADOS ĮVYKIAI

Nesutarimai dėl medienos

Minkštoji Kanados mediena yra apmuitinama JAV tarifais, kuriuos tarptautinės verslo organizacijos pripažino neteisėtais. JAV nepaiso NAFTA (Šiaurės Amerikos laisvo verslo sutarties) tarėjų sprendimo, kuriame teigiama, kad Kanada neprasižengė sutarties reikalavimams ir kad papildomi tarifai yra neteisėti. JAV per boikoto laikotarpį uždirbo net penkis bilijonus dolerių. Kanados verslo ministeris Jim Peterson nori panašiu būdu apmuitinti iš JAV įvežamas prekes ir taip priversti JAV vyriausybę grįžti prie derybų stalo. Kanada dar tikisi pritarimo iš WTO (Pasaulio verslo organizacijos) ir mano, kad JAV nusileis. Manoma, kad ministeris pirmininkas Paul Martin, susitikęs su JAV prezidentu George Bush, padarys galutinį sprendimą.

Dešimt naujų ambasadorių atstovaus Kanadai įvairiuose pasaulio kraštuose. Dauguma jų dirbs Azijos kraštuose ir Afrikoje. Dėl paskyrimo kritikos susilaukė tik Alvin Curling, kuris iki rugpjūčio 19 d. ėjo Ontario provincijos parlamento vadovo (speaker) pareigas. Jis buvo žinomas kaip pirmasis juodaodis Ontario ministerių kabineto narys ir pirmasis Ontario juodaodis parlamento vadovas.

Naujai paskirta generalinė gubernatorė Michaelle Jean vis dar kritikuojama dėl jos tinkamumo atstovauti Kanadai. Tebeskambant jos teigimui, kad ji yra ištikima Kanadai, paaiškėjo, kad ji turi Prancūzijos pilietybę, kurios nenori atsisakyti. Kanados karių veteranų organizacija labai nepalankiai žiūri į jos būsimą įvesdinimą, kai ji turės prisiekti savo ištikimybę Kanadai, būdama Prancūzijos piliete.

Atšilus orui Kanadoje, pagausėjo vapsvų spiečių ir jos tapo labai įkyrios. Edmontono mieste vapsvos labai pamėgo tuos žmones, kurie vartoja kvepalus, nes jie atrodo kaip vaikščiojantys gėlynai. Žmogus, besigindamas nuo vapsvų, suerzina jas ir kenčia nuo jų įgėlimo. Kai kuriems asmenims, ypač alergiškiems, net ir pirmas įkandimas gali skaudžiai baigtis. Vapsvos minta uodais, tad kuo daugiau vapsvų, tuo mažiau uodų.

Prieš trejus metus vienas didžiausių Kanados ledo klodų skilo pusiau. Šis 450 kvadratinių kilometrų klodas yra 25 metrų storio. Globalinio šilimo įtakoje jis ima dar daugiau aižėti. 3000 metų senumo klodas yra apie 3.5 tūkstančių kilometrų į šiaurę nuo Edmontono. Spėjama, kad nesibaigiant šilimui šis klodas suaižės per ateinantį dešimtmetį.

Smarkiai JAV įsigalėjo "LYME" liga, kurią per erkes plečia užsikrėtę paukščiai ir pelės. Ligos simptomai yra labai įvairūs. Ji yra laikoma kaip JAV vidurio valstijų liga ir artėjanti prie epideminio lygio. Kanados rytų ir vakarų vandenynų pakraščių gyventojai taip pat kenčia dėl šios ligos. Ir Ontario provincijoje yra susirgusių. Ligos gydymas iš pradžių yra labai paprastas, tačiau diagnozę ne visi gydytojai nustato. Ligos atpažinimas yra sudėtingas, o pavėluotai nustatyta diagnozė gali pareikalauti ilgalaikio gydymo antibiotiniais vaistais.

Kylant mokesčiams už mokslą Kanados universitetuose, vis daugiau studijuojančio jaunimo yra priversti ieškoti darbo vasaros atostogų metu, o kai kurie mėgina palaikyti darbą ir studijų metu. 1990 m. mokslo mokesčių vidurkis buvo apie 1500 dol. 2004 m. šis mokestis pasiekė 4,000 dol. Siekiantiems aukštesnio išsilavinimo mokesčiai dar didesni. Darbo rinkoje iš pusantro milijono naujai sukurtų darbų net 45% atiteko asmenims, turintiems universitetinį laipsnį.

Jau antri metai iš eilės federacinės valdžios numatytas sąmatos perteklius yra daugiau nei dvigubai didesnis. Šių metų pirmųjų trijų mėnesių laikotarpiu buvo pasiekta 4,8 bil dol. pertekliaus, kai sąmatoj buvo numatyta tik 1,7. Jei pajamos ir išlaidos eis ta pačia linkme, perteklius gali viršyti praeitų metų 9,1 bil. dol. Mokestiniai metai –nuo balandžio mėn. 1 d. Finansų ministeris Ralph Goodale norėtų mažinti valstybinius mokesčius.

Liberalų partijos parlamentarė Carolyn Parrish buvo pašalinta iš partijos dėl jos drastiškų politinių išsišokimų. Dabar ji yra nepriklausoma parlamentarė ir iki šiol vis balsuodavo kartu su liberalais. Nepatenkinta dabartine liberalų politine ir tarptautine politika, parlamentarė nutarė nebalsuoti už liberalų idėjas ir savo atvirame laiške vyriausybei pareiškė, kad ji balsuos pagal savo sąžinę ir savo atstovaujamos apylinkės piliečių pageidavimus. Manoma, kad mažą persvarą turįs koalicinis parlamentas gali labai nukentėti praradęs ir vieną balsą,

Po ilgesnių tyrimų, remdamiesi gautais duomenimis, Kanados policijos viršininkai nutarė, kad "Taser" ginklas, kuris smogia 50,000 voltų smūgiu, yra pakankamai saugus vartoti prieš agresyvius asmenis. Nors "Amnesty International" organizacija teigia, kad policijos apsaugoje yra mirusių asmenų po "Taser" ginklo panaudojimo, tačiau įrodymui nėra pakankamų duomenų. Šis ginklas įgyja vis didesnį populiarumą saugumo ir tvarkos palaikymo institucijose.

Prieš porą metų, perduodamas ministerio pirmininko pareigas, Jean Chretien paskyrė naują generalinį konsulą Indijai Bhupinder Liddar. Šis paskyrimas buvo sulaikytas dėl tuo metu vykdytos saugumo paieškos. Diplomatinėm pareigom paskirtasis asmuo dabar svarsto galimybę ieškoti teisybės teisme.**AKV**

Via-Baltica - jau istorija. 1990 m. rugpjūčio 23 d. Baltijos kelyje grupė alytiškių kartu su poetu Sigitu Geda (antras iš kairės) ir žmona a.a. Gražina Gediene (trečia iš kairės)

Leidinys su istorinėmis spragomis

Šakių viešosios bibliotekos klubas "Lygumų šaltinis" parengė ir išleido gražų 2003-jų metų kalendorių. Graži, dvasinga įžanga iki 13-to puslapio. Toliau pagal kažkieno užsakymą 13-tas ir 14-tas puslapiai jau yra istorijos iškraipymas arba melas. Skyrelis vadinasi "Žymesnės Lietuvos sukaktys". "1798 m. caro įsaku Vilniuje įsteigtas paštas", o apie III-jį Lietuvos ir Lenkijos padalijimą – nė žodžio! Apie 1940 m. Lietuvos okupaciją – nė žodžio! Prieš dešimtį metų buvo išvesta "geradarė" rusų kariuomenė, o kodėl nei žodžiu neužsimenama ką darė ta "geradarė" rusų kariuomenė 1830 metais, 1863 metais, kada žuvo – 6,000 sukilėlių, 128 buvo pakarti, 1,836 įkalinti, 2,956 ištremti iš Lietuvos.

Kodėl objektyvus "Lygumų šaltinis" nutyli tokias rusų "geradarystes", kaip Kražių skerdynes, Vilniuje Tuskulėnuose sušaudytus daugiau kaip 700 + 200 nekaltų kartu su kunigais ir vyskupu Borisevičium. O kiek sušaudyta, užmušta, nukankinta tardant kituose Lietuvos miestuose! Vien tik Griškabūdyje prie buvusios NKVD būstinės užkasta apie 150 Lietuvos vyrų, o kur kiti Šakių rajono miesteliai, o kur visa Lietuva!

Iš mažutės Lietuvos, po karo turėjusios 2.3 milijono gyventojų ištremta į Sibirą bado ir šalčio mirčiai 500,000 asmenų, įkalinta Rusijos lageriuose – 200,000, nušauta partizanų – 35,000, sušaudyta daugiau 3,000, o kiek buvo nukankinta, užmušta tardant NKVD-istams ir stribams dar ir šiandien nežinoma, bet nemažiau kaip 7,800 asmenų. O kodėl tylima apie sunaikintą Lietuvos kariuomenę, jos karininkijos įkalinimą Sibiro lageriuose. Tylima apie generolų J. Smuškevičiaus, Uborevičiaus, Putnos, Z. Angariečio, R. Rasiko sušaudymą.

Kodėl rusams reikėjo sušaudyti, uždaryti į lagerius profesorius: P. Dovydaitį, J. Stanišauską, M. Žemaitį, V. Vilkaitį, A. Gustaitį, L. Karsaviną, I. Tamošaitį, D. Cesevičių, P. Lesauską ir kitus. Kodėl kalendoriaus rengėjai nori, kad jaunoji karta užmirštų rusų niekšybes, kankinimus, žudymus, kad užmirštų sadistus: Strachovą, komendantą, Dronikovą, Paleckį ir Sniečkų.

Vokiečiai buvo užgrobę Mažąją Lietuvą – Rytprūsius, bet vietovardžiai liko lietuviški: Tilžė, Ragainė, Gumbinė, Įsrutis, Stalupėnai ir t.t. Kai tą kraštą okupavo Rusija 1944 m., jau čia pasidarė "Iskonaja ruskaja zemlia", ir apie tai tyli mūsų kalendoriaus ruošėjai.

Po II-jo Pasaulinio karo nė viena kultūringa šalis – JAV, Anglija, Prancūzija neužgrobė Vokietijos žemių, tiktai Rusija užgrobė Rytprūsius, kurie niekada nepriklausė Rusijai. Dėl II-jo Pasaulinio karo kalta taip pat ir Rusija, kuri, pasirašydama 1939 m. su Vokietija Europos pasidalijimo sutartį, atrišo rankas Hitleriui pradėti II-jį Pasaulinį karą, nusinešusi per 40 milijonų žmonių gyvybių. Kodėl apie tai tyli kalendoriaus sudarytojai?

Kodėl 2-3 metus dirbę Vokietijoje lietuviai turi gauti kompensacijas iš Vokietijos, o dešimt ir daugiau metų vergavę, badavę Rusijos lageriuose, pastatę daug pramonės objektų yra užmiršti, ir nereikalaujama, kad Rusija išmokėtų kompensacijas už neteisėtą įkalinimą ir vergišką darbą. Kodėl toks neprincipingas, nevienodas vertinimas dviejų okupantų?

Aš, būdamas 182 cm ūgio, Vladimiro kalėjime Nr. 2 svėriau tik 49 kg., o kiti dar mažiau. Tai buvo sadistiškas politinių kalinių marinimas badu. Tai ne Stalinas apskaičiavo, kiek kaliniui reikia kalorijų, o rusai.

Taip pat reikia supažindinti žmones su rusiška teisėtvarka – "Osoboje Soviesčanija", užakiniu teismu. Manau, tada žmonės labiau vertintų tai, ką turi išsikovoję nepriklausomoje, laisvoje Lietuvoje. **V. Kluonius,** laisvės kovų dalyvis

Atsispirti...

Atkelta iš 4-to psl.

Tai vaikai, reikalaujantys to, ko negalima duoti – paramos, kai tereikia buvimo šalia; dėmesio, kai tereikia veiklos, kuris juos padarytų laimingais; vilties, kurios jie neras kituose žmonėse, jeigu patys nebus atviri Dievo meilei.

Jūs esate meilės apaštalai. Jūs esate tie, kurie myli ir laimina. Meilė yra ženklas, kad jūs esate Dievo. Neapykanta yra pragaro balsas. Atleidimas ateina tada, kai iš meilės atleidi tam žmogui, kuris tave žudo. Jėzus yra pergalės ženklas pasauliui, Dievo balsas baisioje tyloje, kuri sukuria prievartautojus.

Prievartautojas yra išprievartautas žmogus. Vyras, kuris geidė žmonos, o ji tedavė gašlų buvimą be meilės. Tėvas, kuris prašė daugiau, negu išmaldos, o tegavo tik abejingumą. Moteris, išsiilgusi meilės, atsiduodanti tam, kuris žudo jos kūną ir sielą, nesuvokdamas jos tikrosios skirties, sužavėtas jos patiklumo ir naivumo.

Mes esame žmonės. Dievas davė mums protą ir valią. Jeigu jūs jaučiatės prievartaujami, jūs nestovite tiesoje. Tiesa yra meilė. Marija buvo meilė, o ne kankinė. Ji stovėjo po kryžiumi, bet tas kryžius tebuvo tik ženklas, kad artėja gimimas – tas gimimas gyvenimui – prisikėlimo šviesa. Jūs esate Dievo žmonės. Esate pergalės ženklas pasauliui. Jiems taip reikia šviesos – tiems žmonėms, kuriuos mylite. Būkite meile. Tai įmanoma. Tai nuostabu. Būkite meile. Tai gyvenimas. Tai ateitis. Būkite meile. Meilė yra iš Dievo.

Jei jis jus prievartauja – tas vyras, ta žmona, tas žmogus, atsiskirkit nuo jo. Neapykanta auga iš bejėgiškumo. Neapykanta auga tada, kai nemyli savęs, o tarnauji kitiems. Kas yra meilė? Meilė yra tas artumas, kuris neteikia skausmo nei tau, nei kitiems. Meilė yra ženklas, kad jūs esate Dievo žmonės, Dievo mylimieji, Dievo sūnūs ir dukterys, sukurti pagal Dievo paveikslą. Jei jūs esate Dievo, jūs gyvensite meile. Meile, pranokstančia žemiškus norus. Meile, kuri yra laisvė. Nevaldykite to, kurį mylite – tai nėra meilė. Tai tiktai ženklas, kad nemylite jo.

Prievartautojas apsisprendžia prieiti, kai pajunta, jog bijote jo. Jei jūs ginsitės, jis paliks jus ramybėje. Prievartautojas yra iškentėjęs tikrą pragarą – prievartaudamas žmones, jis tarnavo pasauliui, o ne Dievui. Jūs nesate kaina už pasaulio gyvybę. Jėzus mirė dėl to, kad jūs taptumėte laimingi. Aukos vaidmuo tėra tiktai Dievo dvasia, iškankinta pasaulio; nukryžiuotasis angelas, nepraradęs šviesos.

Yra demono kelias, yra kelias žmogaus. Yra meilė ir pasirinkimas mylėti. Taip, mylėti tą žmogų, kuris bara tave – jis maldauja vilties ir gyvenimo. Jei mylėsi šį žmogų, jis paliks tave tam, kad gyventum. Jei mylėsi jį, jis pasitrauks nuo tavęs. Prievartaudamas kitą, žmogus renkasi melą. Jis išduoda save ir kitus. Šis žmogus nėra tas, kuris tiki. Jei jis myli, tai tik tiek, kad naudotųsi meile. Prievartautojas – pragaro įrankis. Jo dvasia sužalota tamsos.

Nebijokite nieko. Jums jau duotas ir kelias, ir tikslas – sustabdyti save, kai pasirenki mirtį ir tamsą. Sustabdyti save. Meilė – Dievo dvasia mumyse. Meilė yra Dievas – paslaptingas, galingas ir tobulas. Begalinis yra mūsų Dievas. Jis tegali tik duoti save. Jei priimsite šviesą, jūs išeisite iš tamsos. Dievas myli jus tobula meile, kuri perveria jūsų mintis ir veiksmus. Išsakykite Jam savo skausmą. Melskitės Jam. Aprašykite Jį. Padarykite Jį lietumi ugnyje. Jis ateis, kai mylėsite žemę ir žmones, ir laiminsit juos.

Ko jūs bijote meilės? Ko jūs bijot šviesos? Atsiverkite tiesai. Ateis ta diena, kai jūs degsite meile ir laisve. O dabar apkabinkite Jį – Jis yra jūsų Dievas ir meilė, kuri laimina jus.

MŪSŲ TĖVYNĖJE

PAUKŠČIŲ GRIPAS

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (VMVT) ragina Lietuvos ūkininkus rugsėjo ir spalio mėnesiais savo auginamus naminius paukščius laikyti uždarose patalpose, kol praeis laukinių paukščių migracija. Taip siūloma dėl atsiradusių paukščių gripo protrūkių įvairiuose kraštuose – Vietname, Kinijoje, Kambodijoj, Tailande, Indonezijoje, Japonijoje, Rusijoje, Kazachstane, net Europos žemyne. Pavojingiausias ir greičiausias šios pavojingos ligos plitimo kelias – praskrendantys laukiniai paukščiai, jų išmatos, plunksnos. Paukščių augintojai raginami saugoti savo augintinius nuo kontakto su laukiniais paukščiais, girdymui nenaudoti vandens iš atvirų vandens telkinių, paukščių nelaikyti juose, nė prie jų. Ventės rage VMVT įsteigė migruojančių laukinių paukščių kontrolės punktą stebėjimams ir tyrimams.

PRIEINAMESNĖ INFORMACIJA

Lietuvos vyriausybė rugpjūčio 17 d. patvirtino Visuomenės teisinio švietimo programos įgyvendinimo priemones, kurios turėtų užtikrinti lengvesnį gyventojų priėjimą prie teisinės informacijos. Programos tikslas – sukurti ilgalaikį teisinės sąmonės ugdymo pagrindą, ugdyti savarankiškai mąstantį gyventoją, sugebantį savarankiškai pasinaudoti savo teisėmis ir vykdyti savo pareigas. Įgyvendinant programos priemones bus kuriama teisinio švietimo ir ugdymo sistema, kuriamos teisinės informacijos prieigos vietos savivaldybių teritorijose. Taip pat ketinama skatinti prižiūrimą pagrindų mokymą bendrojo lavinimo mokyklose.

GARIŪNŲ ATEITIS

Lietuvos vyriausybė trims bendrovėms – "Posūkis", "Jurgena" ir "Geruda" – 99 metų laikotarpiui perdavė Gariūnų turgavietės žemę (38 hektarus), o bendrovės į jos atnaujinimą ir pertvarkymą iki 2015 m. įsipareigojo investuoti 43 mln. litų. Pagal projektą, siūloma įrengti ūkininkų turgų, kurį sudarytų keturi paviljonai po 3000 kv. metrų.Vyriausybės sprendimui prieštarauja Vilniaus miesto savivaldybė, nes nėra parengti smulkūs planai ir išplėtota infrastruktūra. Prieštarauja ir šalia Gariūnų turgavietės įsikūrę kioskų savininkai, kurių yra 214. Jiems iki 2006 m. balandžio pratęsti prekybos leidimai, o bendrovės žada suteikti darbo vietas Gariūnų turgavietėje.

PADĖS ŽEMDIRBIAMS

Žemės ūkio ministerija rugpjūčio 11 d. paskelbė įvertinusi, kad liepos 30 d. Panevėžio, Kupiškio ir Rokiškio rajonuose siautęs viesulas su kruša padarė apie 4 mln. litų nuostolių. Labiausiai nukentėjo Kupiškio rajono ūkininkai, kai kuriems suniokota 100% derliaus. Vyriausybė apsisprendė finansiškai padėti nukentėjusiems Panevėžio apskrities ūkininkams. Tikėtina, kad išmokos bus mokamos iš Žemės ūkio ministerijai numatytų biudžeto lėšų, kaip teigė ministeris pirmininkas Algirdas Brazauskas.

IŠVENGIAMOS LIGOS

LGTIC žiniomis Vilkaviškio rajono ligoninės gydytojai susidūrė su reta liga – stablige (angl. tetanus), kuria susirgusi jauna moteris mirė. Stabligė vystosi labai sparčiai, teigia gydytojai ir primena, kad suaugusieji turėtų kas 10 metų pasiskiepyti nuo šios ligos. Penki Vilniaus Lazdynų gyventojai susirgo dizenterija, gydytojų vadinama nešvarių rankų liga. Jie pirko produktų iš pienu nelegaliai prekiaujančio pardavėjo. Specialistai ragina mėgstančius šviežią pieną jį pavirinti, kad sunaikintų piene esančias bakterijas.

KIEK NELANKO?

Švietimo ir mokslo ministerija rugsėjo 1 d. skelbia vajų "Mokyklon? Pakeliui!", kuriuo visi kviečiami pranešti apie pažįstamus mokyklos nelankančius vaikus telefonu 8 800 10118. Informacija apie juos iki spalio 31 d. bus perduota vaiko teisių apsaugos tarnybų darbuotojams ir mokyklų socialiniams pedagogams. Savivaldybių duomenimis, kasmet mokyklos nelanko apie 500 vaikų. Gali būti jų žymiai daugiau, nes neįmanoma suskaičiuoti, kiek vaikų turi ateiti į mokyklą. Tyrimai rodo, kad daugelis mokyklos nelankančių vaikų ilgainiui tampa priklausomi nuo narkotikų, alkoholio ir tabako. Dažniausiai pamokas praleidinėja ar iš viso mokyklos nelanko tėvų neprižiūrimi vaikai. Daugelis jų teigia į mokyklą neinantys dėl to, kad jiems nesiseka mokytis, sutarti su tėvais ir mokytojais.

SIŪLYMAS REFERENDUMUI

Rugpjūčio 24 d. Vyriausiajai rinkimų komisijai (VRK) įteiktas prašymas įregistruoti piliečių iniciatyvinę grupę, kuri siekia surengti privalomą referendumą dėl euro įvedimo. Iniciatoriai siūlo Lietuvos gyventojams pritarti tam, kad "2007 metais numatytas valstybinės valiutos (lito) panaikinimas būtų atidėtas, o vėliau dėl galimo euro įvedimo būtų apsisprendžiama tik Tautos referendumu". Lietuvių tautininkų sąjungos vadovas Gintaras Songaila teigė, kad iniciatyvinėje grupėje yra nepartiniai žmonės, tačiau bus kreipiamasi į partijas ir prašoma palaikymo. Referendumo surengimui reikia surinkti 300,000 piliečių parašų. Lietuva įsipareigojo įsivesti eurą stodama į Europos sąjungą, dėl to buvo balsuota referendume. Lietuvos banko nuomone, rengti naujo referendumo nėra reikalo. Seimas jau du kartus atmetė opozicinės Liberalų demokratų frakcijos siūlymą surengti referendumą dėl euro įvedimo. **RSJ**

Dėkingumo rožės veikėjai

Darbšti spaudos ir visuomenės veikėja A. Šmulkštienė

Čikagos Marquette Parko apylinkėje jau ilgus dešimt metų gyvena ne vien tik joje įsikūrusiems mūsų tautiečiams gerai pažįstama, veikli moteris Aldona Šmukštienė. Iš profesijos – pedagogė, ilgai dirbusi amerikiečių gimnazijoje, jau senokai išėjusi į pensiją, tačiau nepasitraukusi iš lietuviškos veiklos.

Nepaisant nemažos metų naštos ir operacijų, ji dar ir šiandien aktyviai reiškiasi lietuviškoje spaudoje (rašo *Tėviškės žiburiams* ir *Draugo* dienraščiui), talkina "Seklyčios" veikloje, "Pensininkui", daug padeda ir Lietuvių fondui.

Aldona jau ne pirmi metai sekretoriauja Lietuvių fondo metiniuose suvažiavimuose. Neseniai ji sutiko sekretoriauti ir dažnuose LF tarybos posėdžiuose. Ir visą tai Aldona atlieka be jokio atlyginimo. Kai neseniai PL Centre Lemonte vyko LF spaudos konferencija, Aldona, kaip ir kiekvieną kartą, joje dalyvavo. Tą trečiadienį po konferencijos LF administratorė Laima Petroliūnienė jai įteikė didelę puokštę rožių. Tai buvo simbolinis mostas už Aldonos pasišventimą Lietuvių fondui jos gimtadienio proga. O tas gimtadienis buvo rugpjūčio 6 d.

Lietuvių fondo narių suvažiavimo sekretorė, *Tėviškės žiburių, Draugo* ir kitų laikraščių bendradarbė ALDONA ŠMULKŠTIENĖ prie darbo stalo Lemonte balandžio 15 d. Ntr. Ed. Šulaičio

Taigi ir mes šiais kukliais žodžiais jungiamės prie šio pagerbimo nors ir kiek pavėluotai, linkėdami šiai darbščiajai spaudos ir visuomenės veikėjai – ilgiausių metų! **Ed. Šulaitis**

Hamilton, ON

Hamiltono Aušros Vartų parapijos šalpos sekcijos surengta gegužinė įvyko liepos 30 d. Giedraičio klubo patalpose (Caledonia). Susirinko gražus būrys parapijiečių, jaunimo ir naujosios kartos šeimų iš Lietuvos. Visus sočiai pavaišino skaniais kepsniais Danutė ir Algis Enskaičiai. Liucija Žikoriūtė visus palinksmino akordeono muzika. Gausią ir turtingą loteriją vedė Marijus Gudinskas, Audrė Sakalaitė ir Marija Borusienė. Gegužinės tikslas buvo sutelkti lėšų Pranciškonų klierikų fondui. Rengėjai dėkoja visiems atsilankiusiems ir Giedraičio klubo valdybai už leidimą pasinaudoti klubo patalpomis. Tokia puiki gegužinė negalėjo įvykti be daug įdėto darbo, kuriam vadovavo niekada nepavargstanti Magdutė Vaitonienė. Tikimės kitais metais ir vėl pasimatyti. **Regina Choromanskytė**

Gegužinės rengėjos - I eil. iš k.: M Vaitonienė, M. Borusienė, V. Šniuolienė, I. Zubienė. Antroje eilėje – S. Matukaitienė, I. Liškausienė, D. Enskaitienė. Nuotr. R. Choromanskytės

A.a. MICHAEL ARVIN SVILO atminimui, užjausdami tėvus, seserį ir senelius Janiną ir Vytą Svilus, *Pagalbai Lietuvos vaikams* aukojo: $30 – G.J. Kažemėkai; $20 – E.K. Gudinskai, D.M. Jonikai, F.A. Povilauskai, V. Seniūnas, F. Venskevičienė, A.K. Žilvyčiai; $10 – J. Astas; $5 – F.M. Gudinskai. **PLV k-tas**

A.a. LIUCIJAI MEŠKAUSKIENEI Hamiltone mirus, jos atminimui pagerbti, užjausdami jos vyrą Kostą, dukrelę Aldoną ir Zenoną Stanaičius, vaikaičius Andrių, Tomą, Paulių, Andrėją, Dianą ir visus gimines, Kanados lietuvių fondui aukojo: $30 – A. Erštikaitienė, J. Stankus; $20 – P.G. Breichmanai, St. Panavienė, J. Krištolaitis, J. D. Skaisčiai, A. Didžbalienė; $15 – V. Visockienė, S.A. Urbonavičius; $10 – R. Pakalniškienė. **J.K.**

A.a. LIUCIJOS MEŠKAUSKIENĖS atminimui, užjausdami jos vyrą Kostą, dukrą Aldoną ir jos šeimą *Pagalbai Lietuvos vaikams* aukojo: $50 – I.J. Jokubynai, G.J. Kažemėkai; $30 – D.L. Mačikūnai, A.K. Žilvyčiai; $25 – J. Asmenavičius, A. Volungienė; $20 – G. Agurkienė, E. Būbnienė, A. Bungardienė, N.A. Gutauskai, D.M. Jonikai, T.J. Povilauskai, B.A. Pareščiai, B. Stanienė, G.K. Žukauskai; $15 – E. Grajauskienė; $10 – J. Astas, I. Dikaitienė, P. Šidlauskas; $5 – F.M. Gudinskai. **PLV k-tas**

HAMILTONO LIETUVIŲ DRAMOS TEATRAS
AUKURAS
KVIEČIA VISUS Į PREMJERĄ
2 veiksmų satyrinę komediją
Aštuonios mylinčios moterys
š.m. rugsėjo 17, šeštadienį, 4 v.p.p.
Hamiltono Jaunimo centre
Įėjimas – $10 asmeniui

BPL Import/Export
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
SKAMBINTI
Petras Brasas
(905) 383-1650

PĖDOS SPECIALISTAS
CHIROPODIST ROBERTAS NEKRAŠAS
▶ KULNO SKAUSMAI
▶ PĖDOS SKAUSMAI
▶ PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
▶ NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
▶ ĮAUGĘ NAGAI
▶ VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
▶ SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA
◆ VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
◆ PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
◆ PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAIS
◆ PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
◆ STERILŪS ĮRANKIAI
LIGONIUS PRIIMAME:
352 WILLSON ST.E., ANCASTER, Ont. TEL. (905) 648-9176

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED
Associate Broker, 67 First Street
Collingwood, Ontario L9Y 1A2
Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į
Angelę Šalvaitytę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patarnaus.
Nemokamas 1-888-657-4844
Darbo 705-445-8143
Elektroninis paštas: salvaitis@bmts.com
Tinklalapis: www.homesgeorgianbay.com

Ilgaamžis veikėjas

Cicero lietuvių telkinio veteranui Algirdui Didžiuliui 90 metų

Cicero lietuviai, kurie lanko Šv. Antano parapijos lietuvių pamaldas bei po jų ruošiamą kavutę, kiekvieną sekmadienį gali sutikti palyginti jaunai atrodantį vyrą, kuris liepos 31-ją atšventė 90-jį gimtadienį.

O to mūsų tautiečio pavardė – Algirdas Didžiulis, jau 47 metai gyvenantis tame pačiame name Cicero mieste prie Čikagos kartu su savo žmona Stase.

Sukaktuvininkas kilęs iš žinomos Didžiulių šeimos, kurių nariai pasireiškė ne vien tik Lietuvoje, bet ir kituose kraštuose. Jo vyresnioji sesuo – Halina Didžiulytė-Mošinskienė, kuri dar tik pernai iškeliavo amžinybėn, buvo plačiai pagarsėjusi Brazilijos lietuvių veikėja.

Pats Algirdas Didžiulis gimė I Pasaulinio karo metu (1915.-VII.31) Moravska Ostrava vietovėje, dabartinės Slovakijos ribose. Su šeima sugrįžęs į Lietuvą išsimokslino. Kaune įsigijo mechanikos inžinieriaus diplomą. 1944 m. pasitraukęs į Vakarus, gyveno Austrijoje, vėliau Vokietijoje. Čia buvo Nürtingeno, o po to Schwäbische Gmünd lietuvių aukšt. technikos mokyklos vienas iš steigėjų, vedė metalo suvirinimo kursus, lietuvių kalba išleido vadovėlį apie metalų technologiją, o vokiškai apie metalų suvirinimą.

Savo amžiaus 90-metį atšventęs inž. Algirdas Didžiulis savo namuose Cicere prie Čikagos kartu su žmona Stase ir tolima viešnia iš Brazilijos - jos sesės Halinos Mošinskienės dukra Liudvika Fermandez **Nuotr. Ed. Šulaičio**

1949-siais atvykęs į JAV dirbo įviriose bendrovėse inžinieriaus darbą. Vėliau jis ėjo projektų inžinieriaus pareigas. Šioje srityje sugebėjo pasiekti profesinio įvertinimo.

Dalyvavo ir lietuvių inžinierių sąjungos veikloje: buvo Čikagos skyriaus ir pasaulio BALFo Cicero skyriaus valdyboje – nuo 1988 m. ėjo iždininko pareigas.

Neseniai pas sukaktuvininką viešėjo jo sesers H. Mošinskienės dukra Liudvika iš Brazilijos. Ji vieną sekmadienį po lietuviškų Mišių Šv. Antano šventovėje vykusiame tautiečių pabendravime papasakojo apie tolimą jos gyvenamąjį kraštą. Viešnia po dėdės gimtadienio minėjimo dar važiavo aplankyti savo seserį į Floridą. Grįžo į Sao Paulo miestą Brazilijon.

Ed. Šulaitis

Auksučiai tarptautinėje plotmėje

Kovo 27 – balandžio 8 d.d. Kordoboje, Ispanijoje, vyko konferencija, kuri gvildeno žemės ūkio klausimus. Dalyvavo ir lietuvių mokslinė grupė iš Lietuvos žemės ūkio universiteto Kaune: doc. V. Atkočiūnienė, Zana Grumuldytė, Jurgita Cvilikaitė ir Bernardas Vaznonis. Konferencijoje, kuriai vadovavo Kordobos ir Gento (Belgija) universitetų mokslininkai, dalyvavo delegatai iš 19 šalių. Lietuvių grupė pateikė Auksučių ūkio projektą kaip vieną pažangiausių ūkio projektų Lietuvoje.

Liepos mėnesį Vilniuje pasibaigė XIII PL Mokslo ir kūrybos simpoziumas. Dalis jo dalyvių atvyko į Auksučių ūkį. Čia juos pasitiko Šiaulių universiteto "Saulės" ansamblis, linksmino prie didžiulio laužo ir stiprino gardžiais lietuviškais užkandžiais. Viena iš ekskursančių buvo Tasmanijos (Australija) universiteto Madeleine Shuey, ne lietuvių kilmės ir lietuviškai nekalbanti studentė. Jinai sakė atvykusi aplankyti Auksučių projekto, nes Tasmanijoje buvo skaičiusi ir girdėjusi apie šį Auksučių eksperimentinį ūkį, kurį norėjo pati aplankyti viešnagės Lietuvoje metu.

Naujai paskirtasis Taiwano ambasadorius Baltijos šalims Matthew Lee, kuris su inž. Vytautu Šliūpu susipažino dar atstovaudamas Taiwanui San Francisco mieste, išreiškė pageidavimą aplankyti Auksučių projektą ir pažiūrėti, kaip būtų galima užmegzti ryšius su Taipei universitetu. Šią vasarą projektą planuoja aplankyti ir JAV ambasadorius Vilniuje Stephen D. Mull. Praeitą vasarą Auksučių lauko darbų dienoje lankėsi Lietuvos ambasadorius JAV ir Meksikai dr. Vygaudas Ušackas su žmona Loreta.

Vytautas Šliūpas

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose -

TALKA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais - nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais - nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais - nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 51 MILIJONĄ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	
kasd.pal.čekių sąsk. iki	0.75%
santaupas	1.00%
kasd. pal. taupymo s1sk.	0.75%
INDĖLIAI:	
90 dienų indėlius	1.50%
180 dienų indėlius	1.55%
1 m. term. indėlius	2.50%
2 m. term. indėlius	2.75%
3 m. term. indėlius	3.00%
4 m. term. indėlius	3.40%
5 m. term. indėlius	3.85%
RRSP ir RRIF (Variable)	1.00%
1 m. ind.	2.50%
2 m. ind.	2.75%
3 m. ind.	3.00%
4 m. ind.	3.40%
5 m. ind.	3.85%

PASKOLAS	
Asmenines nuo	4.70%
nekiln. turto 1 m.	4.70%

- *Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai*
- *Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mln. dol. ir Kanados valdžios iki $100,000.00 sumos draudimu*

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus TALKOJE
MASTER CARD KREDITO KORTELĖ - INTERAC KORTELĖ
TINKLAPIS: www.talka.ca

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & APPLIANCES
Skambinti
R. Jareckul
Tel. 416-370-3539
arba 416-825-3328
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

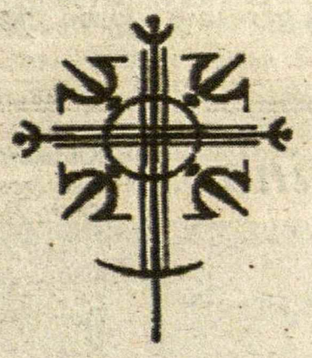

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Lougheed Funeral Home

Žmonės, kurie atjaučia kitus

Sudbury Ontario

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

JAV LB kultūros taryba jau pradėjo rengtis rudens darbams. Tarp jų 23-čią kartą pagerbs pasižymėjusius kultūrininkus, menininkus, muzikus. Bus skiriamos šios premijos: dailininko, muziko, žurnalisto, teatro, radijo valandėlės ir tautinių šokių mokytojo. Jau sudaryta ir vertinimo komisija: žurnalisto – D. Bindokienė, dailės – D. Šlemienė, muzikos – F. Strolia, radijo – A. Zaparackas, teatro – Vitalija Sireikis ir tautinių šokių mokytojos – R. Poskočimienė. Premijoms kandidatus siūlo Amerikos lietuvių visuomenė. Jau gauta keletas kandidatų ir jų laukiama daugiau. Premijų šventė įvyks lapkričio 13 d. Jaunimo centre Čikagoje. Į ją atvyks Lietuvos kultūros ministeris V. Prudnikovas su dukra soliste Ieva. Pastaroji atliks šventės programos meninę dalį. Lietuvių fondas premijoms paskyrė 6,000 dol. (*Draugas,* 2005 m., 143 nr.)

Brazilija

Anksčiau Brazilijoje buvo priskaičiuojama apie 40,000 lietuvių. Dabar šis skaičius yra sumažėjęs pusiau. Senieji tautiečiai išmiršta, o naujosios kartos nemaža dalis nebelaiko savęs lietuviais. Vdinamųjų trečiabangių Brazilijoje nesurasi. Sao Paulo mieste, turinčiame 11 mln. gyventojų, veikia tautinių šokių grupės "Rambynas" ir "Nemunas". Šios grupės dalyvauja pasaulio lietuvių tautinių šokių šventėse. Taipgi veikia lietuviška parapija ir leidžiamas laikraštis *Mūsų Lietuva* lietuvių ir portugalų kalbomis. (*Amerikos lietuvis,* 2005 m., 29 nr.)

Airija

Airijos lietuviai surengė pirmąjį suvažiavimą, kuriame mėgino sujungti įvairių miestų lietuvių bendruomenes. Jis vyko rugpjūčio 26 d. Dubline, Airijos sostinėje. Šį suvažiavimą organizavo Airijos lietuvių bendruomenės vadovai. Vieno vadovo, L. Jakučionio pareiškimu, jame dalyvavo apie 100 bendruomenių atstovų, taipgi ir Lietuvos seimo narys G. Steponavičius. Jakučionio teigimu, birželio mėnesį Airijoje nelegaliai dirbo 30,000 Lietuvos piliečių, o iš viso Airijoje gali būti apie 100,000 lietuvių. Ne visi lietuviai, atvykę į Airiją, registruojasi. Sakoma, kad taip bando išvengti valstybinių mokesčių, ir bus laimėję, jei nutars grįžti į Lietuvą. Šiuo metu Airijoje darbuojasi apie 30 veiklių bendruomenės narių. Dubline veikia lietuvių sekmadieninė mokykla, kurioje mokosi lietuvių kalbos, rašybos, istorijos ir geografijos. (LGTIC žinios)

Belgija

Šiais metais Vokietijoje gyvenantys ateitininkai savo metinę šventę šventė Belgijoje. Mat jie anksčiau užmezgė ryšius su Belgijos ateitininkais. Šventė vyko vienuolyne, netoli Briuselio miesto centro. Pirmą paskaitą skaitė buvusi *Ateities* redaktorė E. Pundziūtė, dabar dirbanti Lietuvos misijoje prie ŠAS (NATO). Ji kalbėjo apie idealizmą. Po paskaitos įvyko išvyka į naktinį Briuselį. Kitą dieną, sekmadienį, Mišias aukojo Vasario 16-tosios gimnazijos kapelionas kun. R. Gurkšnys. Per pamaldas ateitininkų įžodį davė I. Aperavičiūtė ir G. Žiemys. Jiems ateitininkų juosteles uždėjo P. Ivinskienė, o ženkliukus prisegė ambasadorė G. Damušytė. Po pietų ateitininkai aplankė kitą Belgijos miestą – Bruge. Jo kanalais buvo paplaukyta valtimis. Iškyla baigta aplankant miesto simbolį – atomo modelį. Išvykai vadovavo E. Pundziūtė ir teisininkė R. Ručkytė. Pirmadienį paskaitą skaitė žurnalistė J. Žemaitytė apie savo darbą Lietuvos ir Vatikano žiniasklaidoje, pateikdama taipgi praktiškų žurnalistikos patarimų. (*Draugas,* 2005, 152 nr.)

Lenkija

Poeto Adomo Mickevičiaus vaikaitis Tomasz Gorecki, kaip rašoma *Aušros* 2005 m., 1 nr., skundžiasi, kad dėl Lietuvos prezidento V. Adamkaus patarėjo santykiams su lenkų bendruomene Lietuvoje bei Lenkija Č. Okinčino negauna Lietuvos pilietybės. Prieš keletą metų T. Gorecki apsigyveno Lietuvoje ir pramoko lietuviškai kalbėti. Pasak jo, Lietuvoje jis susidūręs ne tik su šio krašto žavesiu, bet ir nemaloniais dalykais. Lietuvos pilietybės komisija du kartus atsisakiusi jam suteikti Lietuvos pilietybę. Pradėdamas šiuo reikalu rūpintis, kreipėsi į tuometinį Pilietybės komisijos pirm. A. Meškauską. Pastarasis pataręs jam pasikalbėti su Česlovu Okinčinu, kuris taip pat vadovauja Adomo Mickevičiaus fondui. Jis taip ir padaręs, o Č. Okinčinas pareiškęs: jei nori gauti Lietuvos pilietybę, tai turi pirmiausia perduoti visą šeimos kolekciją jo vadovaujamam fondui. Pasak poeto vaikaičio, minimas fondas jam atrodo, kad labiau tarnauja Č. Okinčino interesams negu A. Mickevičiaus kultūriniam paveldui puoselėti. Iš šio fondo lėšų buvo leidžiamas Č. Okinčino laikraštis *Gazeta Wilenska.* Taip pat jam kelianti abejonių ir Č. Okinčino nuosavybė – radijo stotis "Znad Wilii". Jis taipgi negalvojęs, kad galėtų kam nors perduoti savo šeimos kolekciją. Mieliau norėtų įsteigti specialų fondą ir perkelti šią kolekciją į Lietuvą.

J.A.

- ***Jūs patys pakertate sakalams sparnus ir skundžiatės, kad tik varnos teskraido mūsų padangėje*** (V. Krėvė)
- ***Kas eina su vilkais, išmoksta ir staugti*** (Ispanų patarlė)

Mažosios Lietuvos enciklopedijos sutiktuvės Karaliaučiuje

Grupė MLE rengėjų bei talkininkų lankėsi Karaliaučiaus universitete 750 metų jubiliejaus proga ir Šv. Šeimos parapijos salėje MLE sutiktuvėse

VYTAUTAS KALTENIS

Buvo ką tik pasibaigusios Lietuvių kultūros dienos Karaliaučiuje, atidarytas Lituanistikos centras buvusioje Albertinoje – Rusijos valstybiniame Imanuelio Kanto universitete ir įvykusi Lietuvių kalbos instituto kartu su Karaliaučiaus universiteto Filologijos ir žurnalistikos fakultetu surengta konferencija *Kultūrų ir kalbų likimas tarp Nemuno ir Priegliaus.*

Mūsų delegaciją priėmė Filologijos ir žurnalistikos fakulteto dekanas dr. Stanislovas Sviridovas Lituanistikos kabinete. Dalyvavo slavų ir klasikinių kalbų katedros darbuotoja Julija Michailovna, IV kurso studentė su lietuvių kalbos specializacija Tatjana Bulyčiova.

Dr. S. Sviridovas papasakojo, kad konferencijoje bė Karaliaučiaus universiteto mokslininkų, pranešimus skaitė Lietuvių kalbos instituto direktorė doc. dr. Jolanta Zabarskaitė, Vilniaus universiteto Komunikacijos fakulteto dekanas, Knygotyros ir dokumentotyros instituto direktorius prof. habil. dr. Domas Kaunas, Sankt Peterburgo universiteto Baltistikos centro vadovas prof. Aleksejus Andronovas, kuris, beje, dalyvius pakvietė jau šį rudenį dalyvauti Sankt Peterburgo universiteto studentų mokslinėje konferencijoje.

Lituanistikos centro atidarymas, kalbėjo dr. S. Sviridovas, rodo, kad į Karaliaučiaus universitetą grįžta lietuviškas žodis: Klaipėdos universiteto iniciatyva, doktorantė Aušra Trumpickaitė čia jau dėsto lietuvių kalbą (šiuo metu stažuojasi Anglijoje). Karaliaučius yra linkęs plėtoti bendradarbiavimą su Klaipėdos universitetu. Pastarojo rektorius prof. habil. dr. Vladas Žulkus, turi daug gerų sumanymų.

Karaliaučiaus universitetas pasirašė bendradarbiavimo sutartį su Lietuvių kalbos institutu. Numato dalyvauti vieni kitų moksliniuose renginiuose, keistis moksline informacija bei straipsniais specialiems leidiniams, rengti bendras ekspedicijas, kviestis mokslininkus skaityti paskaitų bei studentus į vasaros stovyklas.

Iš mūsų delegacijos Mokslo ir enciklopedijų leidybos instituto tarybos pirmininkas, MLE vyriausiasis redaktorius akad. prof. dr. Zigmas Zinkevičius, apžvelgęs užsienyje veikiančius lituanistikos ir baltistikos centrus, pasidžiaugė, kad ir Karaliaučiaus universitete atsinaujina mokslinės lietuvių kalbos studijos, kurios pratęs Liudviko Rėzos, Georgo Heinricho Nesselmanno, Frydricho Kuršaičio, Adalberto Bezzenbergerio, Jurgio Gerulio lituanistikos tradicijas. Jis priminė, kad Rusijos aukštųjų mokyklų, o ypač Maskvos ir Sankt Peterburgo universitetų, mokslininkai aktyviai dalyvauja Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių mokslinėse konferencijose, kituose lituanistiniuose projektuose, o studentai atvažiuoja į Lietuvą atlikti lietuvių kalbos praktikos, pastovyklauti.

Naujasis Lituanistikos centras papuoštas lietuviškų renginių plakatais. Kultūros atstovo Arvydo Juozaičio iniciatyva bei rūpesčiu čia pastatytas vieno Albertinos kūrėjų, lietuvių raštijos pradininkų prof. Abraomo Kulviečio biustas (skulptorius Konstantinas Bogdanas). Tai ženklas, rodantis, kad bandoma įveikti buvusius tuščius po karo dešimtmečius. Kaupiamos lituanistikos knygos. Mes jų taip pat atvežėme. Padovanojome *Mažosios Lietuvos enciklopedijos* I ir II tomą (du komplektus), kitų Mokslo ir enciklopedijų leidybos instituto leidinių, unikalų reljefinį Lietuvos žemėlapį.

Mums susitikti Karaliaučiaus universitete pasiūlė Arvydas Juozaitis, bet praktiškai organizavo vietinės lietuvių mokytojų sąjungos pirmininkas, Įsruties pedagoginės kolegijos direktorius Aleksas Bartnikas.

Kodėl kalbame apie aukštąjį išsilavinimą, kai srityje nėra mokyklos su dėstomąja lietuvių kalba?

Ne visai taip. Vaikai kalbos mokosi 28 lietuvių klasėse ar etnokultūros fakultatyvuose, tačiau, pasak A. Bartniko, stinga mokytojų, kurie čia gyventų, o bendruomenė nėra taip organizuota, kad pareikalautų iš srities valdžios tinkamo dėmesio vaikų mokymui gimtąja lietuvių kalba. Vaikų kolektyvus remia Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas prie LRV, Čikagos Mažosios Lietuvos lietuvių draugija bei Mažosios Lietuvos fondas (pirmininkas Vilius Trumpjonas). Rėmėjai padėjo įrengti kai kuriuos kabinetus, nusipirkti įrangos, paiškylauti. Ši parama labai reikalinga. O nuolatinė globa gal net svarbesnė už pinigus. Tik reikia geresnio veiklos derinimo.

Šių metų gegužės 21 d. Karaliaučiaus krašto lietuvių bendruomenės atstovai Kaune susitarė kartu su Regioninės lietuvių tautinės kultūros autonomijos vadovybe sukviesti bendrą tėvų susirinkimą ir jo vardu pateikti prašymą srities administracijai, kad būtų statoma Tilžėje (Sovietskas) lietuvių internatinė mokykla. Vien tik Tilžės mieste 200, o Tilžės, Ragainės (Nemanas) ir Gastų (Slavskas) apylinkų kaimuose dar tiek mokyklinio amžiaus vaikų.

Karaliaučiaus krašte dirba labai atsidavę darbui lietuvių kalbos mokytojai. Ragainėje Jonas Glinskis, Pilkalnyje (Dobrovolskas) Anatolijus Galčevskis, Karaliaučiuje Rūta Daujotaitė-Leonova, Elena Gudavičienė, Algirdas Karmilavičius, Įsrutyje (Černiachovskas) Angelė Nikolajava, Tilžėje Danutė Narušytė-Vlasičeva, Vanda Vasiliauskaitė, Gumbinėje (Gusevas) Irena Tiriuba, Lazdynuose (Krasnoznamenskas) Aldona Strojeva ir kt.

Karaliaučiaus krašto IV lietuvių moksleivių šventėje *Skambėk, skambėk, lietuviška dainele* dalyvavo daugiau kaip 170 dalyvių. Tai stipresnės lietuvių klasės bei etnokultūros fakultatyvai, susibūrę į vokalinius ansamblius. Į 6-ąją Moksleivių dainų šventę Vilniuje *Mes laisvės vaikai*, kuri įvyko liepos 5 ir 6 dienomis, buvo atrinkti trys geriausi ansambliai: Karaliaučiaus miesto 48-osios vidurinės mokyklos "Gintarėlis" (vadovas Algirdas Karmilavičius), Gumbinės "Nadruvėlė" (vadovė Irena Tiriuba) ir Gastų "Beržynėlis" (vadovė Loreta Makaraitė).

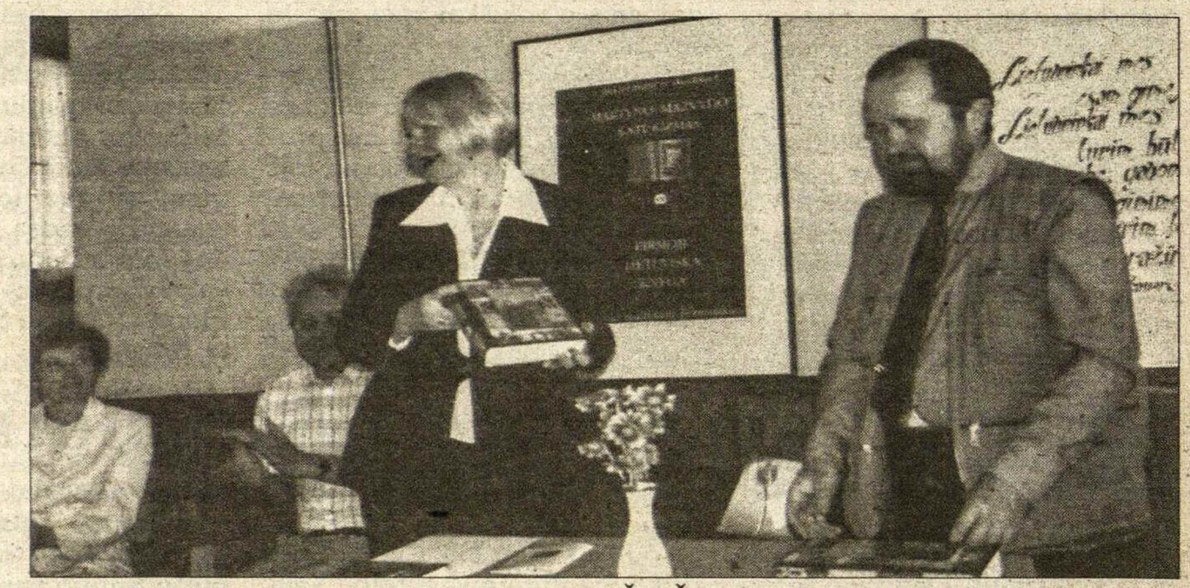

MLE II tomo sutiktuvės Karaliaučiaus Šv. Šeimos parapijos salėje. Iš kairės: MELI direktoriaus pavaduotoja ekonomikai Aldona Stanelienė, lietuvninkas Algirdas Žemaitaitis, L. Rėzos draugijos pirmininkė Laima Drazdauskaitė-Meščerekova, dr. Martynas Purvinas **Nuotr. V. Kaltenio**

Mokslo ir enciklopedijų leidybos instituto (MELI) darbuotojai ir talkininkai Lituanistikos centre. Sėdi: MLE redaktorė Virginija Budrikienė, mokytoja Rūta Daujotaitė-Leonova, MELI direktoriaus pavaduotoja ekonomikai Aldona Stanelienė, filologė Regina Zinkevičienė; stovi: MLE redaktorė Nijolė Dzindziliauskienė, lietuvninkas Algirdas Žemaitaitis, Vytautas Kaltenis, MLE grupės vedėjas dr. Martynas Purvinas, Aleksas Bartnikas, dr. Stanislovas Sviridovas, Julija Michailovna, akad. prof. Zigmas Zinkevičius ir kan. Anupras Gauronskas

Nuotr. R. Karecko

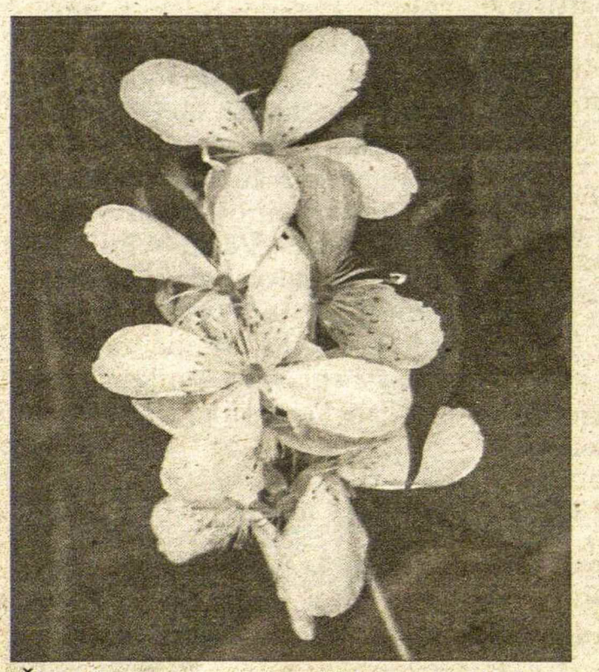

Žiedai **Nuotr. R.R. Otto**

Atsiliepk daina

Kai mama šaukia
Atsiliepk daina,
Kai tėvas bara
Atsiliepk daina.

Kai draugas kviečia,
Kai priešas graudžia,
Kai nepažįstamas užklausia,
Atsiliepk daina.

Atsiliepk daina ir užtrauki,
Kad jūros gelmės ir
Dangaus erdvės skambėtų
lietuviškom eilėm,
Kad poetų, aisčių žodžiai
aidėtų ūkanom.

Daina tai klausai pati meiliausia,
Su ja tu nieko neužgausi,
Su ja tu viską nugalėsi.

Kūdikėlis verkia,
Nemigos pilna,
Mažutėlis serga,
Poilsio stoka.
Mama rūpestinga, atsiliepk daina.

Paauglys jau žaidžia, laikas bėga,
Vaikas bėga, šoka, sportas užima,
prašoka.
Sportininkas taikinį prašoka,
Iš to džiaugsmo laimės, atsiliepk daina.

Draugai suėję sprendžia ateitį, planuoja,
Iškylauja, dirba, mokos,
Visus į talką kviečia,
Atsiliepk daina.

Jaunieji puotas kelia,
Vainikus pina,
Seni tik knygas rašo, juos mokina,
Atsiliepk daina.

Kai ateitis tave vilioja,
Kai jausmais tave bučiuoja,
Kai aplink visi svajoja,
Tai sukurk posmelį
Ir atsiliepk daina.

Jei gyvenimo keliai klastingi,
Jei visi nori prisiminti,
Jei tik nori pasidalinti,
Tai sutverk posmelį atsigaivinti
Ir atsiliepk daina.

Atsiliepk daina ir pamatysi
Svajonių klonius tau išlietus,
Ir prisiminsi, pasidalinsi
Kelius tuos ilgus, iškeliautus
Ir dar užtraukus po dainą kitą
Ir perdainavus jas visas,
Kai vakaras sutems,
Tave vėl kvies,
Tai dar syk atsiliepk daina,
Atsiliepk daina.

Julija Ruslienė

"Vilniaus legendos"

Č. SENKEVIČIUS

Liepai įpusėjus į *Tėviškės žiburių* redakciją, paslaugių žmonių dėka, atkeliavo reta ir įdomi dovana iš Vilniaus, skirta prel. dr. P. Gaidai. Tai didelio formato komplektas, įguldytas į spalvotomis iliustracijomis papuoštą tvirtą kartoninį dėklą. Raštelį atrišus ir dėklą atvožus, išvysti du kietais viršeliais įrištus leidinius – lietuviškąjį *Vilniaus legendos* ir šalia tokį pat angliškąjį *The Vilnius Legends* su Geležinio vilko emblema, 23x42 cm formato, kaip dvynukai ant labai gero popieriaus spausdinti, abu 48 psl. su puošniom iliustracijom, dideliu lengvai skaitomu šriftu, su švelniom išnašom plačiose puslapių paraštėse. Kiekvienas puslapis kaip koks diplomas, aktas ar plakatas. Vartai ir stebiesi, iš kur visa tai? Ir tuoj susipažįsti.

Prielapyje – DLK Gediminas. Tituliniame – stilizuoti Gedimino stulpai. Įrašyta: dailininkas ir sudarytojas Bronius Leonavičius, įvado autorė Genovaitė Gustaitė; "Daigai" 2005 Vilnius. Fotografas – Antanas Lukšėnas. Tiražas – 1000 egz. Leidinio rėmėjai: Lietuvos respublikos kultūros ir sporto rėmimo fondas, Vilniaus miesto savivaldybė, UAB MAP Lietuva, Tygelis. Angliškame leidinyje paskelbtas vertėjas – Stephen C. Rowell. Turinyje: įvadas, 1323 m. gegužės 26 d. Gedimino laiškas Hanzos miestams (faksimilė) ir 4 spalvingai iliustruotos legendos – Siaubūnas, Lizdeika, Geležinis vilkas ir Vilniaus įkūrimas.

Gana plati, gražiai išdėstyta įvadinė Vilniaus miesto apybraižą iš karto įtaigiai veikia skaitytoją, neleisdama suabejoti tų tur tingų legendų istoriniu svoriu bei įamžintu prasmingumu, nes "legendos matomos už kiekvieno posūkio mūro pėdoje, girdimos Neries tėkmėje..."

Taip ar panašiai jautė daugelis įžymių asmenybių, kaip rašytojas Č. Milošas, mokslininkas M. Vorobjovas, o poetams atstovauja Vilniaus Jeruzalė ("bučiuoju tavo plytą"), Vilniaus vardas kaip litanija (T. Smigelskis). Žydų poetas Mošė Kulbakas: "Tu esi Lietuvon įstatytas tamsus talismanas" (...) "Tu esi psalmynas iš geležies ir molio" (...) "Kiekvienas akmuo – šventas raštas..."

Žydai rašytojai skelbė Vilniuje buvusį tokį religinį pakantumą, kokio niekur kitur nebuvę.

Iš viso įvadas, perpintas mitologijos specialistų aptarimais, mokslinių tyrimų duomenimis, kitataučių pasisakymais, jautriais atsiliepimais, pateikia pakankamai išsamų vaizdą, kas iš tikrųjų yra tas Vilnius, Lietuvos sostinė. O jei "šventumo prasmė supa miestą", tvirtos kaip to miesto akmenys legendos tai tik paryškina. Daugeliui jos pažįstamos iš mokyklinių vadovėlių ar tautosakinių pasakojimų. Tačiau

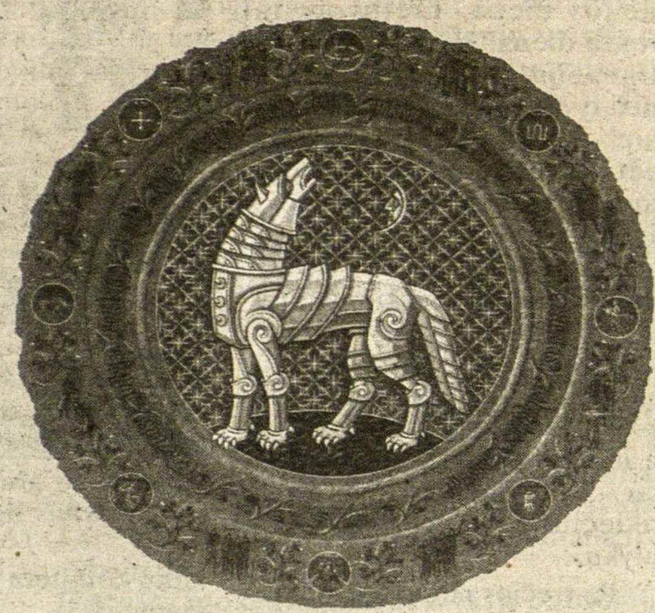

Vilniaus miesto stiprumą simbolizuojantis Geležinis vilkas

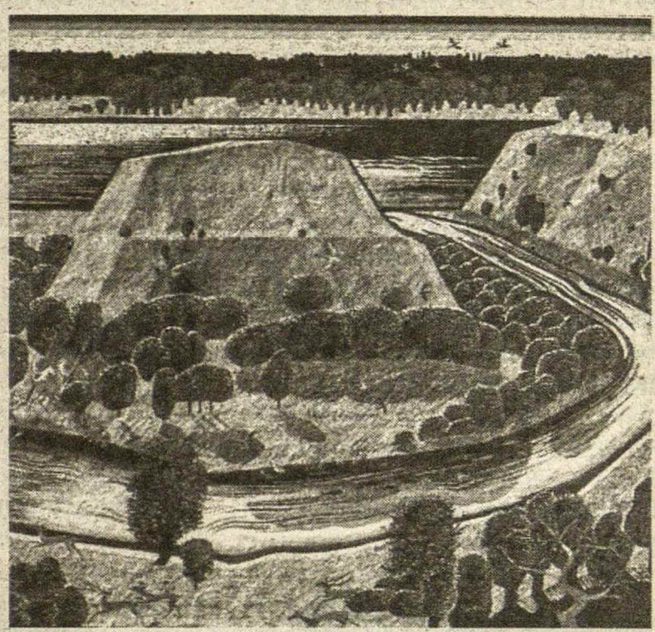

Iliustracija iš legendos "Siaubūnas"

vienon vieton "iškilmingai" sudėtos savo alegorijomis ir simboliais stipriau byloja tą mistinę Vilniaus miesto dvasią, apie kurią kalba ir žmonės, ir akmenys...

Tolimos praeities tikrovę ir kasdieninius rūpesčius glaustai nusako Gedimino laiškas, kuriame Lietuvos valdovas kviečia į savo šalį amatininkus, specialistus, siūlo neblogas sąlygas visiems, kurie tik norėtų atvykti. Laiško kopija yra saugojama Berlyne, Prūsijos kultūrinio palikimo archyve.

Leidinių dėklo dugne randame 14 aukštos kokybės spalvotų atspaudų 40¾x45 cm formato, atspausdintų ant brangaus storo popieriaus. Tos puikios iliustracijos papildo žodžiu išreikštus pasakojimus, legendomis papuoštą istoriją ištiesia prieš mūsų akis.

MINIATIŪROS

Neišvengiamybė

Slegia nepadarytų darbų našta. Mane valdo stiprybė. Nešu. Užmarštis dulkės apkloja daugelį istorinių faktų, asmenybių. Gyvenimo patirtis daugelį dalykų jau persijojo kitaip, negu prieš keletą metų.

Tokia jau gyvenimo teorija, jeigu daugelio dalykų nepadarys mano karta, po daugelio metų jų jau ir daryti nebereikės... Po pasaulį basomis kojomis bastysis sąžinė. Ji vaitos, verks... Kaip norisi nors truputį pristabdyti laiko karuselę.

Ieškojimai

Mes labai skirtingi šio pasaulio žmonės. Vieni paskendę buities rutinoje, kiti – sukamės didelių užmojų ir veiklos karuselėje, tretieji – apskritai nusivylę buvimu Marijos žemėje... Ir vis tiek kaip ten bebūtų, esame čia tik vieną kartą... Vartau *Filosofijos istorijos* tomus... Jau praeityje studijų metai. Stabteliu ties Platonu. Gilinuosi į *Idėjų teoriją, Sielos teoriją, Pažinimo teoriją*... Gyventi verta...

Reda Kiselytė, Rokiškio "Romuvos" gimnazijos bibliotekos vedėja

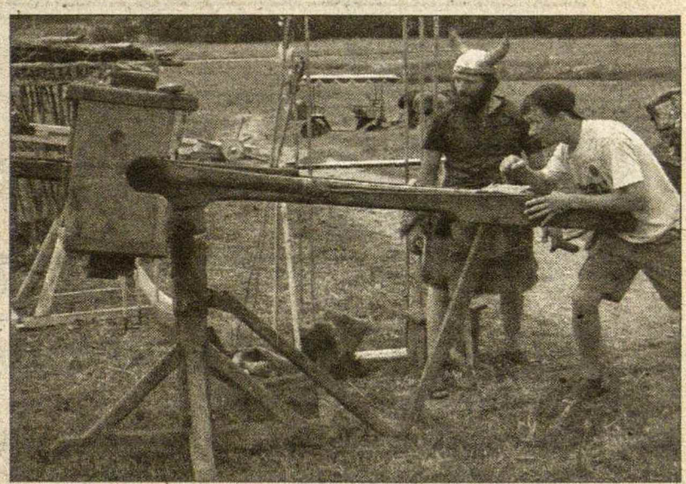

Vaizdai iš parodos Gyvoji archeologija Kernavėje šią vasarą. Kairėje - medžio drožėjas senovėje; dešinėje - senovinis šaudymo ginklas - katapulta

Nuotr. S. Sajausko

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Laisvoji enciklopedija, vardu *Wikipedia* pradėta populiarinti Lietuvoje. Ši enciklopedija www.wikipedia. org tinklalapyje pristatoma daugeliu kalbų, tarp jų ir lietuvių kalba (įeiti tiesiai į lietuvišką skyrių galima iššaukiant http://lt.wikipedia.org). Tinklalapyje galima ne tik rasti įdomių straipsnių, bet ir pačiam sukurti naują straipsnį, papildyti ar pataisyti jau esančią informaciją. Tuo būdu internetinėje enciklopedijoje esančios žinios nuolat tikslinamos, ir ji nepasensta, kaip įprastos enciklopedijos daugiatomėse knygose. *Wikipedia* neturi nė vieno apmokamo redaktoriaus, tačiau penktais savo gyvavimo metais straipsnių kiekiu lenkia *Encyclopedia Britanica*, gyvuojančią jau 237 metus ir turinčią 20 mokslininkų-redaktorių bei porą tūkstančių samdomų konsultantų.

Lietuviškos versijos techninės dalies vadovas Domas Mituzas, paklaustas, kaip laisvoji enciklopedija ginasi nuo piktavalių, kurie gali prirašyti klaidingos informacijos ar kitaip pakenkti, teigė, kad nuo interneto vandalų saugo efektyvi savireguliacijos sistema, kuri garantuoja, kad sudarkytą tekstą kiti tinklalapio lankytojai atstatys per kelias minutes. Šiuo metu enciklopedijos angliškoje dalyje yra 678,000 straipsnių, vokiškoje – 277, 000, prancūziškoje – 150,000, kitose mažiau. Lietuviškoje dalyje yra 5,700 straipsnių.

Kernavės, senosios Lietuvos sostinės, Pilies kalne ir Pajautos slėnyje šią vasarą trims dienoms buvo įsikūrę festivalio *Gyvosios archeologijos dienos Kernavėje* dalyviai, kurie pristatė ne tik archajiškus dirbinius, bet ir autentiškus jų gamybos būdus. Senoviniame amatininkų ir karių miestelyje lankytojai galėjo nusilipdyti puodą, išbandyti seniausias horizontalias audimo stakles, pabandyti kauliniu gremžtuku nugremžti ką tik nutirtą ožiuko odą, susimalti miltų ir ant įkaitusio akmens išsikepti kvietinį paplotėlį, Pajautos slėnyje pašaudyti iš lanko ar katapultos. Lietuviškąją programą Kernavėje ruošė gyvosios archeologijos klubas "Pajauta", kuriame susibūrę eksperimentinės archeologijos entuziastai iš įvairių Lietuvos mu ziejų, mokslo ir kultūros institucijų.

Viena iš tradicinio festivalio naujovių – amatų ir skirtingų kultūrų pristatymas atskirų genčių kiemuose. Renginio debiutantai iš Karaliaučiaus intrigavo prūsų istorija, minskiečiai rodė, kaip jų krašte buvo gaminami dūdmaišiai ir kauliniai muzikos instrumentai. Bavarų kieme šurmuliavo festivalio svečiai iš Vokietijos. Latviai kvietė į žiemgalių, gudai į krivičių, lietuviai – į kuršių kiemus. Festivalio scenoje koncertavo senosios muzikos grupės: folkloro ansamblis "Visi", sutartinių giedotojos "Trys keturiose", šiuolaikiškai liaudies muziką interpretuojanti "Atalyja" bei Rugiaveidė su folkloro grupe "Sedula". Senovės keltų melodijas grojo vokiečiai senoviškais instrumentais – luromis, gudų muziką pristatė kolektyvas "Stary Olsa".

Nidoje liepos 11 dieną prasidėjo devintasis tarptautinis vokiečių rašytojo Thomas Mann festivalis, šiemet skirtas jo mirties 50 metų sukakčiai. Memorialiniame muziejuje buvo atidaryta fotodokumentinė paroda *Menininkas ir pilietis – Thomas Mann*. Po parodos dalyviai turėjo progą susitikti su viešnia iš Vokietijos, žinoma mokslininke ir publiciste Helga Grebig, kuri skaitė pranešimą *Pilietinis gyvenimo būdas kaip protestas prieš nacionalinį socializmą ir karą 1930-1944 m. Nidoje.*

Vakare Nidos evangelikų liuteronų šventovėje skambėjo Baltijos kraštų muzika: Armonų trio smuiku, violončele ir fortepijonu atliko estų kompozitoriaus Arvo Part kūrinį *Mozart-Adagio in memoriam Oleg Kogan*, lietuvių kompozitoriaus Jurgio Juozapaičio *Mėnulio šviesa*, latvių kompozitoriaus Peterio Vasko *Episodi e canto perpetuo* ir Dmitrijaus Šostakovičiaus *Trio e-moll*. Tą patį vakarą įvyko ir festivaliui užsakyto jauno kompozitoriaus Ramūno Motiekaičio kūrinio violončelei ir fortepijonui *Pušų klausymasis* premjera. Kamerinis choras "Aidija" užbaigė vakaro programą su Nomedos Valančiūtės, Broniaus Kutavičiaus, Algirdo Martinaičio ir Ramintos Šerkšnytės kūriniais chorui.

Lenkų režisierius Krzysztof Zanussi liepos 13 festivalio lankytojams skaitė pranešimą ir dalyvavo diskusijoje, kurią vedė festivalio "Žodžio" programos vedėjas, vertėjas Antanas Gailius. Vakare prie Nidos švyturio buvo rodomi 1996-1997 metais sukurti K. Zanussi filmai *Moteriškas reikalas* ir *Paslėpti turtai* iš ciklo *Savaitgalio istorijos.*

Lietuvoje kuriamas filmas *Vizos šešiems tūkstančiams gyvybių* apie Kaune dirbusį Japonijos konsulą Chiune Sugihara, kuris II Pasaulinio karo metais nuo mirties išgelbėjo tūkstančius Europos žydų, išduodamas jiems vizas per Sovietų Sąjungą patekti į Japoniją, kad išvengtų holokausto. TV filmą kuria UAB "Baltijos filmų paslaugos" kartu su Japonijos kinematografininkais. Maždaug valandos trukmės biografiniame filme konsulą ir jo žmoną vaidina japonų aktoriai. Filme yra ir apie dešimt lietuvių aktorių. Didžioji filmo dalis buvo filmuojama Lietuvoje: A. Puškino muziejuje Markučiuose, Verkių rūmuose, Vilniaus gatvėse ir geležinkelio stotyje, Lietuvos kino studijos paviljonuose, o Kaune buvo nufilmuoti panoraminiai miesto vaizdai. **G.K**

PRISIKĖLIMO
KREDITO KOOPERATYVAS

3 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414
FAX: (416) 532-4816
Anapilyje tel.: (905) 566-0006 Fax: (905) 566-1554

KASOS VALANDOS: pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtad. ir penktad. nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštad. nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmad. nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p.
ANAPILYJE: antrad. nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtad. nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v. ir penktad. nuo 11 v.r. iki 6 v.v.; sekmad. nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.

AKTYVAI per 67 milijonus dolerių

MOKA UŽ:
90-179 d. term.ind. 1.25%
180-364 d. term.ind. 1.30%
1 metų term. indėlius 1.70%
2 metų term. indėlius 2.05%
3 metų term. indėlius 2.30%
4 metų term. indėlius 2.55%
5 metų term. indėlius 2.90%
1 metų "cashable" GIC 2.25%
1 metų GIC-met. palūk. 2.75%
2 metų GIC-met. palūk. 2.75%
3 metų GIC-met. palūk. 3.10%
4 metų GIC-met. palūk. 3.10%
5 metų GIC-met. palūk. 3.25%
RRSP, RRIF "Variable" 1.00%
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind. ..2.75%
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind. ..2.75%
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind. ..3.00%
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind. ..3.35%
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind. ..3.50%
Taupomąją sąskaitą iki 1.00%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki 1.00%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk. 1.50%
Amerikos dol. GIC 1 metų term. ind. 2.50%

IMA UŽ:
Asmenines paskolas nuo 5.25%
Sutarties paskolas nuo.....5.25%
Nekiln. turto paskolas:
Su nekeičiamu nuošimčiu
1 metų 4.30%
2 metų 4.60%
3 metų 5.00%
4 metų 5.20%
5 metų 5.35%
Su keičiamu nuošimčiu
1, 2, 3 metų 4.25%

Duodame CMHC apdraustas nekilnojamo turto paskolas

Duodame komercines nekilnojamo turto paskolas

KELIAUJANT Į EUROPĄ NEUŽMIRŠKITE ĮSIGYTI
AMEX EURO ČEKIŲ
NAUDOKITĖS *"INTERAC-PLUS"* KORTELE

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas
APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.rpcul.com

Maloniai kviečiame pasinaudoti
VASAROS PASLAUGOMIS

VIENERIŲ METŲ CASHABLE GIC
2.25%
VIENERIŲ METŲ GIC
2.75%
VIENERIŲ METŲ GIC JAV VALIUTA
2.50%

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVAS

SU ŠTURMU
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
LĖKTUVU arba LAIVU
905•271•8781
PETRAS ŠTURMAS
Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono, Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

DR. STASYS DUBICKAS
DANTŲ GYDYTOJAS
398 Guelph Line, Burlington
(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)
Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")
(905) 333-5553
TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE - 2373 BLOOR ST.W.

Lietuvos diena Vasario 16 gimnazijoje

Liepos 6 – Mindaugo karūnacijos diena. Lietuvoje tai šventa diena. Vasario 16-osios gimnazija mokinių komiteto iniciatyva ją nutarė paminėti savaip – surengiant gimnazijoje Lietuvos dieną. Direktoriaus pareigas tą dieną perėmė mokinių komiteto pirmininkas Audrius Makauskas. Jis su savo padėjėjais sudarė tvarkaraštį, pagal kurį lietuviai mokytojai visą rytą vokiečiams mokiniams turėjo dėstyti lietuvių kalbą, Lietuvos istoriją, geografiją, politiką ir tautinius šokius. Atvirkščiai – lietuviai mokiniai mokė vokiečius mokytojus tų pačių dalykų.

Vasario 16 gimnazijos 5-8 kl. mokiniai pašoko lietuvių tautinį šokį *Suktinis* liepos 6 d. Mindaugo karūnacijos dienos proga

Po trečios pamokos, per didžiąją pertrauką, vokiečiai gavo paragauti lietuviškų valgių, o penktą pamoką vyko žinių patikrinimas – viktorina, vokiečių mokytojų komanda prieš vokiečių mokinių komandą. Laimėjo mokytojai. Jie buvo apdovanoti lietuviškais saldainiais.

Po to 5-8 kl. mokiniai vokiečiai pašoko lietuvių tautinį šokį *Suktinį*, kurį jie išmoko per vieną pamoką. O šeštą pamoką vieni žaidė krepšinį, kiti žiūrėjo filmus apie Lietuvą, treti kūrė plakatus, kaip jie įsivaizduoja Lietuvą, o dar kiti pasiinformavo apie Lietuvos išeiviją, Jaunimo sąjungą ir t.t. Tokiu būdu labai įdomiai žaidimo forma vokiečiai daug sužinojo apie Lietuvą. Įprastom pamokom vargiai ar būtų tiek daug pasiekta. Todėl reikia pagirti mokinių komitetą už tokį puikų sumanymą.

Mokslo metų užbaigimas

2004/05 mokslo metai baigėsi liepos 8 d. Pirmos pamokos metu visi mokiniai susirinko į bendrabučio salę ekumeninėms pamaldoms, kurias lietuviškai ir vokiškai laikė katalikų kapelionas kun. Rytis Gurkšnys ir ev. kun. Reinhold Fuhr. Mokytojai ir mokiniai sukalbėjo bendras maldas, buvo pasimelsta už geradarius, padėkota už praėjusius metus, išklausyti trumpi pamokslai, sugiedota daug vokiškų ir lietuviškų giesmių. Pamaldos užsibaigė abiejų kunigų palaiminimu.

Po pamaldų toje pačiojė salėje gimnazijos direktorius A. Šmitas trumpai apžvelgė praeituosius metus, padėkojo visiems mokytojams, auklėtojams ir mokiniams, kurie ne tik atliko savo pareigas bet ir daug laisvalaikio paaukojo bendram labui. Jis taip pat paskelbė atskirų klasių mokslo rezultatus. Direktorius apgailestavo, kad iš 200 mokinių 8 nebuvo perkelti į kitą klasę ir 6 gavo pataisos egzaminus. Geriausi mokiniai buvo: 1. Audrius Makauskas (12 kl.), 2. Julia Schnepf (6 kl.), 3. Daina Šmitaitė (11 kl.) ir 4. Emilis Venskevičius (12 kl.). Penktą vietą dalinosi trys mokiniai: Gulia Scopeliti, Dovydas Saltuška ir Merle Beckord.

Direktoriui palinkėjus gražių atostogų visi mokiniai dar susirinko paskutiniam pokalbiui su klasės auklėtojais ir tada išvyko atostogauti pas tėvelius į Vokietiją ir Lietuvą. Naujieji mokslo metai prasidės rugsėjo 5 d.

Vas.16gim-info

2004/2005 mokslo metų užbaigimas Vasario 16 gimnazijoje liepos 8 d.

UŽSIPRENUMERUOKITE
"TĖVIŠKĖS ŽIBURIUS"

Norintiems susipažinti "Tėviškės žiburiai" siunčiami nemokami šešias savaites

Vardas, pavardė

Gatvė

Miestas Provincija/Valst. Pašto kodas

Telefono numeris E-pašto adresas

SIŲSKITE ŠIĄ ATKARPĄ ADRESU:
TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
2185 Stavebank Rd., Mississauga, ON
L5C 1T3, Canada

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS
Re/max West įstaigoje ilgiausiai dirbantis agentas
♦ 25 metai namų remonto patyrimas ♦ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A9. Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel. 416 769-1616, namų - 416 769-3577
Nemokamas namų įvertinimas

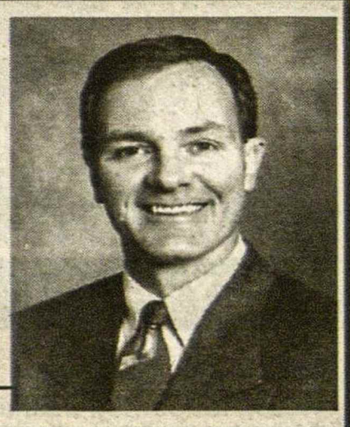

Bloor West Village
DENTAL CARE
Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas
2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

RE/MAX Realty Specialists Inc.
Independently Owned and Operated
Birutė (Betty) Bartusevičius
Sales Representative
2691 Credit Valley Rd., Suite 101
Mississauga, Ontario L5M 7A1
Fax: 905-828-2829
Bus: 905-828-3434 Cell: 416-427-1875

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LLB.
PACE LAW FIRM
◆ asmeninės žalos, atsiradusios ryšium su kūno sužalojimu, išieškojimas
◆ imigracija į Kanadą
◆ testamentų sudarymas
◆ palikimų tvarkymas
◆ konsultacijos Lietuvos respublikos teisės klausimais
295 The West Mall, 6th Floor
Toronto, ON M9C 4Z4
Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

SPAUSTUVĖ PRINTING NET
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave., Toronto ON
Savininkas Jurgis Kuliešius

Knygų rišykla "SAMOGITIA"
meniškai įriša knygas bei žurnalus
A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905)625-2412

MARGUTIS Parcels
4134 Dundas St. West, Toronto, ON. M8X 1X3 Fax: (416) 233-3042
Reguliarūs dvisavaitiniai maršrutai siuntiniams laivu ir lėktuvu tiesiai į Vilnių

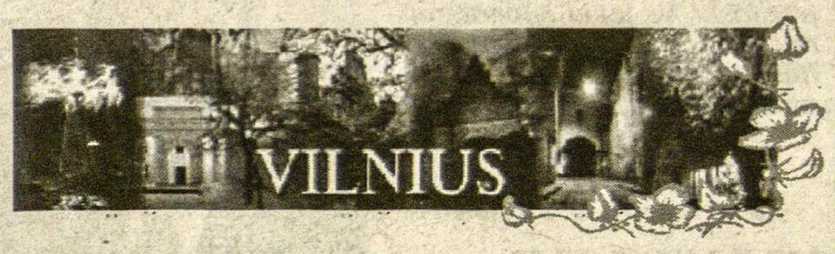

Tel: (416)233-4601
$3.00* off COUPON for 1 parcel $3.00* off
* coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

SPORTAS

Su sportininkais iš Lietuvos

Š.m. liepos 21 d. vakare, Vinco Kadžio rūpesčiu, samdytas autobusas atvežė į Lietuvių Namus Edmontone, AB, sportininkus veteranus iš Lietuvos, atvykusius į 2005 metų Pasaulio veteranų sporto žaidynes, iš viso 70 žmonių.

Vietos lietuviai laukė atvykstančių su paruoštom kukliom vaišėm. Svečiai tuoj įsimaišė tarp vietinių tėvynainių. KLB apylinkės pirm. Kostas Žolpis pasveikino svečius ir pasidžiaugė jų atvykimu į Edmontoną, AB. Buvo apjuostas iš Lietuvos atvežta tautine juosta. Svečiams pasivaišinus skambėjo dainos, nes juk Lietuva - dainų šalis.

Bėgo valandos, o svečiai po ilgos kelionės atrodė pavargę, nes ir laiko skirtumas jiems buvo neįprastas. Svečiai paprašė Algirdą Karosą, kad jis pabūtų kartu su jais, jiems padėtų. Moterys kreipėsi į Nijolę Korris ir sūnų Tadą, kad pabūtų su jomis rungtynių metu. Prieš išsiskirstydami į poilsio vietas, svečiai pakvietė visus atvykti ir pažiūrėti rungtynių. Dalyvavo, deja, nedaug. Vieniems neleido ligos, amžius, neturėjimas transporto, darbas ir kt. O tos rungtynės vykdavo atskirose gimnazijų sporto salėse gana toli vienos nuo kitų. Kurie galėjome, nuolat buvome su jais. O svečiai džiaugėsi ir jautėsi ne vieni svetimame krašte. Nuolat buvo kartu Algirdas Karosas su vyrais krepšininkais. Nijolė ir Tadas Korris globojo moteris ir mergaites. Kiek sąlygos leido – Danguolė, dukra Aita ir vaikaitis Motiejus Repšiai, I. Hall su žmona. Pasirodydavo vienas kitas, kas galėjo, Rita Galager su vyru ir kt. Džiaugiausi ir aš būdama kartu, kada tik galėjau.

Liepos 24 d. Nijolė buvo gavusi 10 bilietų iš Konservatorių partijos parlamento nario, Castle Downs rajono, Tomas Lukasiuk, ir 10 žaidėjų buvo nuvežti Algirdo Karoso į "Alberta Centennial Military Tattoo", kur vyko šventė – 100 metų kariuomenės ir policijos veiklos sukaktis. Tai buvo įspūdingas, gražus minėjimas su tam tikslui paruošta programa. Po minėjimo jie atvyko į Karosų namus, kur buvo paruošti užkandžiai. Gražiai pabendravome.

Liepos 28 d. kai sportininkai neturėjo rungtynių, Algirdo Karoso autobusėliu ir Nijolės Korris tokiu pačiu išnuomotu vežė 16 sportininkų į Jasper Park, AB. Kartu vyko ir Tadas Korris. Visi gražiai praleido dieną, grįžo vėlai naktį pavargę, bet linksmi.

70-ties žaidėjų grupę sudarė 3 veteranų krepšinio komandos: "Vilniaus rytas" 60+ amžiaus, "Lietuva" 55+ amžiaus, "Žalgiris" 50+ amžiaus. "Vilniaus rytas" ir "Lietuva" laimėjo po 2 aukso medalius. Moterų grupėj buvo 2 krepšinio komandos – "Kamanės" 45+ ir 50+ amžiaus, "Svaja" 35+ amžiaus – laimėjo sidabro medalį.

Sportininkai veteranai iš Lietuvos, dalyvavę Pasaulio veteranų sporto žaidynėse Edmontone, AB, š.m. liepos 21-30 d.d. Viršuj – moterų krepšinio komanda "Svaja", laimėjusi sidabro medalį; kairėje – vadovė D. Ivaškauskienė; apačioj – vyrų komanda "Vilniaus rytas", pasipuošusi aukso medaliais; antroj eilėj antras iš kairės A. Karosas, globojęs svečius

Nuotr. E. Karosienės

Abu sunkaus svorio kilnotojai, skirtingo amžiaus, laimėjo aukso medalius. Dalyvavo penki lengvaatlečiai bėgimuose, šuolyje į tolį, į aukštį. Kasperaitis laimėjo aukso medalį. Kai kurie gerai reiškėsi vandens sporte. Iš viso laimėta: 9 aukso medaliai, du sidabro ir du bronzos.

Algirdui Karosui už krepšininkų globą ir pagalbą įteikti du aukso medaliai. Nijolei ir Tadui Korris – po sidabro medalį.

Liepos 30 d. pasibaigus rungtynėms, 7 val. vakare susirinko visi Karosų namų kieme. Buvo paruošta vakarienė svečiams ir vietiniams, kurie globojo sportininkus. Praleidome labai maloniai vakarą. Skambėjo gražios dainos. Labiausiai džiugino mus svečių nuoširdumas, ir jautėme, kad tėvynės meilės gija mus visus jungia. Rytojaus dieną samdytas autobusas visus vežė į oro uostą. Už tokį patarnavimą Vincas Kadis buvo apdovanotas aukso medaliu. Dar kelias dienas pasilikusius 5 žaidėjus paglobojo Karosų šeima. (Aprašymas sutrumpintas. RED.)

Mano padėka vaikams

Džiaugiuosi, kad vaikai – Algirdas, Nijolė ir vaikaitis Tadas – palikę viską (darbus) prisidėjo globoti, padėti sportininkams iš Lietuvos, tarsi pagerbdami savo tėvą, buvusį sportininką Jurgį Karosą. Tai gražus vaikų tėvo atminimas. Algirdui už buvimą ir globą, Nijolei ir Tadui už paruošimą maisto ir nuolatinį rūpestį mano nuoširdi padėka.

Emilija Karosienė

Žinios iš Lietuvos

• Ko nepavyko padaryti Lietuvos vyrų krepšinio rinktinei, tai padarė 1984-1985 metais gimusių Lietuvos krepšininkų karta. Argentinoje vykusiame pasaulio jaunimo (iki 21 metų) čempionate Lietuvos rinktinė baigmėje 65:63 įveikė graikų bendraamžius ir pirmą kartą nepriklausomos Lietuvos istorijoje iškovojo pasaulio pirmenybių auksą. Už laimėjimą reikia pagirti gynėją Renaldą Seibutį, kuriam nesudrebėjo ranka, jau pasibaigus rungtynėms, įmetant dvi baudas ir tuo nulemiant laimėjimą. Bronzą iškovojo Kanados rinktinė, nugalėjus australus, o JAV rinktinė liko penkta.

• Rusijoje pasibaigusių krepšinio dvylikos komandų pasaulio kariškių pirmenybėse sidabro medalį iškovojo Lietuvos rinktinė, baigmėje pralaimėjusi Rusijos rinktinei.

• Triskart Europos čempionas penkiakovininkas Edvinas Krungolcas Švedijoje vykusiose pirmenybėse, surinkęs 5632 taškus, apgynė pasaulio taurės varžybų nugalėtojo titulą. Antrąją vietą užėmė vengras V. Horvath (5608 t.) ir trečią – vokietis E. Walther(5556 t.).

• Dukart olimpinis ir dukart pasaulio čempionas disko metikas Virgilijus Alekna Šveicarijoje laimėjo Tarptautinės lengvosios atletikos federacijos (IAAF) "Aukso lygos" varžybų ketvirtąjį ratą, diską nusviedęs 68,00 m.

• Sidabro medalį Turkijoje vykstančiose XXIII Pasaulio studentų žaidynėse (Universiadoje) iškovojo plaukikas Vytautas Janušaitis, 200 m kompleksinio plaukimo baigmėje sugaišęs 2 minutes 0,98 sek. ir tik 0,85 sek., nusileidęs čempionu tapusiam amerikiečiui E. Shanteau.

• Ukrainoje vykusiame Europos jaunių (iki 18 metų) paplūdimio tinklinio čempionate sidabro medalius vaikinų varžybose iškovojo Arnoldas Barauskis ir Andrius Gaidys. Merginų varžybų bronza atiteko Indrei Sorokaitei ir Sandrai Žmitrevičiūtei. **V.P.**

ŠYPSENOS

• Netikiu moterų futbolo perspektyvomis. Negi galima atrasti vienuolika moterų, kurios bėgios po aikštę vienodai apsirengusios?

• Kokia pagrindinė nelaimingų atsitikimų parašiutizmo sporte priežastis? - Žemės trauka.

• Parduodu parašiutą. Beveik naujas. Tik kartą naudotas. Nė karto nebuvo išskleistas.

(Iš *Bernardinų*)

SKAUTŲ VEIKLA

• 43-čioji "Romuvos" stovykla liepos 31 – rugpjūčio 7 d.d. buvo sėkminga. Stovyklavo daugiau kaip 140 skaučių-tų, vadovų, talkininkų ir virtuvės darbuotojų iš Montrealio, Ročesterio, Hamiltono, Windsoro, Pensilvanijos ir Toronto. Net ir viena sesė iš Lietuvos mus aplankė. Stovyklos vadovybę sudarė: s. Rūta Baltaduonytė-Lemon, stovyklos ir seserijos viršininkė, v.s. Romas Otto, brolijos pastovyklės viršininkas, s.v. v.sl. Andrius Rusinas, stovyklos komendantas, s.v. sl. Valentinas Asevičius, ūkvedys, j.ps. Rimas Sriubiškis, stovyklos priežiūra, ps. Silvija Otto, stovyklos ambulatorija, ps. Rūta Gečienė, meno instruktorė, ps. Aleksas Gečas, užsiėmimų instruktorius, s. Audra Puzerytė-Viskantienė, stovyklos programos vedėja, ps. Ilona Tarvydienė ir ps. Darius Sonda, stovyklos registratoriai.

Šių metų oras, kaip visuomet, įdomus ir įvairus. Buvo karščių, lietaus, šiltų ir šaltų naktų, o vakarais daugiausia žvaigždėto dangaus. Pirmą sekmadienį atvyko kun. Vytas Staškevičius aukoti Mišių stovyklautojams. Jo pamokslas buvo labai gražiai pritaikytas jaunimui ir skautavimui. Antradienio popietė buvo skirta ekologijai. Popietę vedė du vandens ir žemės biologai iš Gartner Lee inžinerijos įstaigos. Jau antri metai, kai stovyklautojai susipažįsta su vietovės biologija ir aplinka. Stovyklautojai taipgi iškylavo įvairiose vietose. Net ir už stovyklos ribų buvo nukeliauta pėsčiomis ar baidarėmis. Stovyklautojai labai dėkingi, kad galėjo kurti laužus vakare, nes prieš stovyklą dėl sausros buvo uždrausta bet ką deginti. Stovykla baigėsi įprastu šeštadienio didžiuliu laužu, pasirodymais ir dainomis. Sekmadienį visi iškeliavo namo patenkinti ir su nauja patirtimi. **M.**

Skautės, stovyklavusios šių metų "Romuvos" stovykloje liepos 31-rugpjūčio 7 d.d. Nuotr. R.R. Otto

Dalis šių metų "Romuvos" stovyklos (liepos 31 - rugpjūčio 7 d.d.) vadovybės. Iš k. Rūta Baltaduonytė-Lemon (virš.), Rūta Gečienė, Aleksas Gečas, Romas Otto (rajono vadas), Andrius Rusinas

Algis MEDELIS
QUEEN SYRENA TRAVEL
133 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont.
M6R 2L2 Tel. 416-531-4800

PRANEŠIMAS

Nuo rugpjūčio 27 iki rugsėjo 22
MEDELIAI ATOSTOGAUJA

Savo mielus klientus, tuo metu reikalingus paslaugų kelionių reikalais, prašome kreiptis į mano bendradarbę **ADRIANĄ, Roncesvalles įstaigoje telefonu 416-531-8110.** Pasakykite, kad esate Medelio klientai, ir ji pritaikys Jums mano duodamas nuolaidas.

MEDELIS CONSULTING #1202-50 Elm Dr.E., Mississauga, ON, L5A 3X2
ALGIS ir STEFA MEDELIAI **Tel. 905-306-9563**

Visos paslaugos atsikviečiant gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą.
JAV DOLERIUS LIETUVOJE PRISTATOM Į RANKAS PER 7 DARBO DIENAS. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus antradienius.
Dėl smulkesnės informacijos kalbėkite su ALGIU MEDELIU

JAUNIMO ŽODIS

Toronto Aukštesnieji lituanistiniai kursai - XI klasė

Klevo lapo nuotykiai

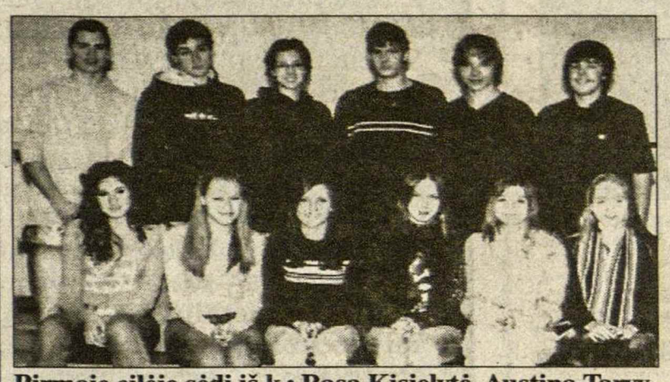

Pirmoje eilėje sėdi iš k.: Rasa Kisielytė, Austina Tarvydaitė, Daiva Paškauskaitė, Liepa Levandauskaitė, Gintarė Ragainytė, Viktorija Pečiulytė; stovi iš k.: Evaldas Žabas, Tomas Krakauskas, Virginija Pečiulytė, Darius Paznėkas, Algis Puteris, Danielius Šarūnas

Toronto Lituanistinių kursų vienuoliktosios klasės mokiniams, aptarus spalvų pavadinimus, išsiaiškinus, kaip pakeisti gana dažnai netaisyklingai vartojamus "ružavas", "morkinis", "fioletinis", pasiūliau tokį darbą: įsivaizduok, kad esi klevo lapas. Ką matai, augdamas ant medžio viršūnės ir paskiau krisdamas žemyn? Kokias spalvas? Kaip atrodai pats? Keleto mokinių darbus siūlau paskaityti visiems.

Literatūros mokytoja R. Žemaitytė-De Iuliis

Klevo lapo kelionė

Aš esu klevo lapas. Aš augu ant seno rudo medžio mokyklos kieme. Kiekvieną dieną, kai skambutis suskamba, aš drebu iš baimės. Pirmą dieną po vasaros atostogų prasideda mokykla. Buvo taip tylu ir nuobodu per visą vasarą be vaikų triukšmo. Išgirdęs vaikų šauksmą, aš taip pat džiaugiuosi. Tai dėl to džiaugsmo diena pasidaro labai trumpa. Juk diena tik prasidėjo, ir jau vakaras, šviesiai mėlyna padangė pasikeičia į tamsią pilką naktį.

Šią naktį viskas kitaip. Oras vėsesnis, smarkiai vėjas pučia. Purto ir purto mane ir vos nenupučia. Draugai, kurie prie manęs kabo, atrodo vėjų aplaužyti ir apdraskyti. Staiga lūžo šaka, ir viskas pasidarė juoda. Kur aš esu? Taigi gal buvo sapnas? Bet ne, vėjas mane kažkur nupūtė. Viskas man atrodo keista, svetima vieta, aš juk čionai niekada nebuvęs. Aš atsirandu prie kažkokio namo... Šlapias, suglamžytas, nemylėtas...

Buvau toks liūdnas, kad net nepastebėjau, jog naktis pasikeitė į dieną. Pajutau, kad kažkas mane nuo žemės pakėlė ir nusinešė. Nešė mane pro raudonas namo duris. Nusinešė mane į labai gražų kambarį ir padėjo ant rašomojo stalo. Išdžiovino mane ir įdėjo į albumą. Taigi mano nauji namai yra mažosios Irutės kambarėlyje.

Virginija Pečiulytė

Lapuko gyvenimas

Aš esu klevo lapukas. Gyvenu ant didžiausio klevo medžio. Jis auga ant aukšto kalno. Aš augu ant pačios šakos viršūnės. Šitas klevas toks gražus ir žalias, bet dabar kažkodėl mes, visi lapai, keičiame spalvas. Pirma aš buvau toks gražus ir žalias, vėliau pradėjau geltonuoti. Dabar aš esu oranžinis, bet man patinka šita spalva – ji tokia šviesi ir turi daug energijos.

Aš jau čia ilgai gyvenu. Pavasaris nebuvo toks gražus – daug lijo, bet vasara man labai patiko. Visad buvo labai švelnus vėjas, kuriam pučiant, aš galėjau siūbuoti. Man taip patiko – viskas aplink mane buvo žalia, tada pasimatė žalsvos, violetinės, rožinės, o tada raudonos spalvos. Tos spalvos... Pažiūrėjau į žydrą dangų ir ten išvydau šiltą auksinę saulutę.

Bet dabar ruduo. Saulutė daugiau ne tik nešildo, bet ir vėjas pasidarė daug stipresnis. Visi kalba, kad mums, lapams, turi kažkas atsitikti, bet niekas man nesakys, nes galvoja, kad aš išsigąsiu. Gal tik mano spalva keisis. Dabar visi aplink mane yra beveik raudoni, ir tuoj toks būsiu. Aš manau, būsiu.... Man keista, nes nežinau, kodėl šakos nekeičia spalvos. Jos vis dar rudos - ne pilkos arba juodos, arba baltos? Nežinau, kodėl taip yra...

O aš esu jau raudonas kaip visi kiti. Aš manau, kad mes gan gražiai atrodom. Raudoni kaip rožės, kurios žydėjo prie medžio vasarą. Dabar jos rudos, ir jų šakos bei spygliai rudi...

Oi... Koks stiprus vėjas ėmė pūsti!!! Toks stiprus!!! Ai! Mano stiebelis lūžta! Neskauda, bet aš bijau! Kas čia darosi!? Man viskas sukasi aplinkui. Matau raudoną kepurę ant berniuko galvos, pilką gatvę, mėlyną dangų, violetinį popierių, rožinius batus ant mergaitės kojų, ir... rudą lapą žemėje. O aš... Aš pasidariau taip pat rudas. Bet čia taip smagu – aš skrendu daugaus žydrynėj kaip sidabrinis sniegas, esu toks laisvas.

Dabar esu ant žalios žolės. Daug rudų lapų yra aplink mane. Reikės naują gyvenimą pradėti čia, žalios žolės. Pradėt naują gyvenimą su visais kitais rudais lapais, kurie, kaip ir žalia žolė, dar keis spalvą ir pamiegos per žiemą – taip, kaip ir aš.

Daiva Paškauskaitė

Lapas

Aš esu lapas. Aš nedidelis, bet nesu mažas. Aš buvau tamsiai žalias, bet dabar esu geltonas. Aukštam medyje gyvenu. Jis yra plonas ir labai aukštas. Ir rudas. Nuo savo šakelės aš toli matau. Kiti lapai yra tokie pat kaip aš, žali ir geltoni, bet nei dideli, nei maži. Matau porą namelių, parką su tamsiai žalia žole, o tiesiai po manimi yra mokykla su daugybe langų, stalų ir vaikų.

Mokytoja rašo ant juodos lentos balta kreida. Mokiniai klauso ausimis ir rašo rankomis. Aš norėčiau turėti rankas. Atrodo, kad mokiniams taip smagu. Jie tokie geri vaikai. Ir labai tylūs. Staiga vėjas mane nupūtė. Į dangų aš skridau aukščiau ir aukščiau. Galiu matyt beveik visą miestelį: žalias pievas, pilkus ir blizgančius bokštus, mažus rudus namelius ir šviesiai mėlyną dangų su mažais, minkštais baltais debesim.

Pamažu pradėjau kristi žemyn, tiesiai prie didelio namo iš rudų ir raudonų plytų su juodu stogu. Aukštas ponas žilais plaukais mane sugriebė su kitais lapais - raudonais, geltonais ir tamsiai violetiniais. Visi, man atrodo, šneka, bet nežinau apie ką.

Purvinom pirštinėm apmautom rankom tas ponas pagriebė mane ir kitus lapus ir įmetė į tokį blizgantį maišą. Na, ką... Dabar aš nieko nematau... Ir visur tamsu. Gaila... **Danielius Šarūnas**

(Bus daugiau)

Kanados lietuvių jaunimo atstovai, dalyvavę Pasaulio jaunimo dienose rugpjūčio 16-21 Kiolne, Vokietijoje su vadovu prel. E. Putrimu (paskutinėje eilėje, viduryje) Nuotr. R.D. Puterių

MIRTIES PRISIMINIMAS

Prisimename mielus tėvus, mus įkvėpusius ir išmokiusius mylėti Tėvynę

SOFIJA KONCEVIČIŪTĖ-SLAVICKIENĖ
1916 m. gegužės 27 d. - 2004 m. gruodžio 14 d.

SILVESTRAS SLAVICKAS
1914 m. kovo 4 d. - 1999 m. spalio 16 d.

Rimas, Vilma, Paulius ir Donata Slavickai

A†A
ONUTEI DZEMIONIENEI
mirus,

jos vyrą ALGIMANTĄ, dukrą KRISTINĄ, sūnus GEDIMINĄ ir ALGĮ su šeima, visus gimines Kanadoje, Amerikoje, Lietuvoje ir Lenkijoje nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

Danutė Kekienė-Blums,
sūnus Tomas su šeima

MIRTIES PRANEŠIMAS
A†A
VLADAS LEVICKAS

mirė Lion's Gate ligoninėj, Vankūveryje, BC, 2005 m. rugpjūčio 16 d., sulaukęs 82 metų amžiaus. Gimė Vilkaviškyje, Lietuvoj, 1923 m. lapkričio 4 d. Paliko liūdinčias: dukterį Sandrą, žmoną Ditą, seserį Birutę Pranienę, draugus Kizų šeimą ir Jefremovų šeimą.

PADĖKA

Mano mylima žmona ir mūsų mylima mamytė

a.a. ONUTĖ DZEMIONIENĖ

mirė 2005 m. gegužės 29 d.

Nuoširdus ačiū klebonui kun. A. Šarkai, OFM, už suteiktą ligonio sakramentą, maldas prie karsto laidotuvių namuose, gedulines Mišias bei palydėjimą į amžinojo poilsio vietą. Dėkojam L. Turūtaitei ir V. Mašalui už gražų giedojimą ir karsto nešėjams. Dėkingi liekame dalyvavusiems laidotuvėse, palydėjusiems į kapines, pareiškusiems užuojautas, užprašiusiems Mišias; ačiū už puikias gėles ir aukas. Dėkojame D.B. Mačiams už paruoštus pietus ir visoms ponioms už suneštus pyragus laidotuvių pietums.

Liekame dėkingi už Jūsų nuoširdumą mūsų šeimai –

Vyras Algimantas, sūnūs Algis, Gedas ir dukra Kristina

ROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS
AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA
(416) 232-1250
83 Six Point Road
(į pietus nuo Bloor, netoli Islington)
Toronto, ON M8Z 2X3

Dovana mirusiajam muzikui

JŪRATĖ VYLIŪTĖ

Lietuvą pasiekė trys naujos kompaktinės plokštelės, atsiųstos iš Toronto. Ant vienos jų užrašyta: "This CD is dedicated to accompanist Jonas Govedas".

Tai – dainininkės Slavos Žiemelytės dovana mirusio muziko Jono Govėdo atminimui. Subtili, ilgalaikė dovana. Ilgas buvo ir jų kūrybinis bendradarbiavimas, prasidėjęs – suartėjus su lietuvių bendruomene. Kone keturis dešimtmečius ji rengė su pianistu J. Govėdu koncertinį repertuarą, klausė jo pastabų, ėjo kartu į sceną, išgyveno bendrus rūpesčius, džiaugėsi, kai recenzentai ne vien ją gyrė, o rašė, kad ir "fortepijono palyda rūpestinga, darni, dailiai frazuota, niekur nebandanti dainininkės perrėkti" (S. Santvaras), kad jis "aiškus, tikslus ir dinamiškas" (B. Nagienė), kad yra "geras solistės palydovas ir muzikalus akompaniatorius" (S. Sližys). Ir S. Žiemelytė tam visiškai pritaria: "Nežinau, kurlink būtų pasukęs mano kelias, jeigu jame nebūtų pasirodęs šis kūrybingas žmogus. Jis man padėjo spręsti kūrinių atrankos, analizės, interpretacijos klausimus, koncertuose buvo įkvepiantis partneris. Be to, labai pareigingas ir darbštus žmogus: akompanavo solistams, dirigavo chorams, dėstė muziką mokyklose, aranžavo kitų kūrinius ir pats rašė. Man labai gaila, kad neskyrė daugiau laiko kūrybai, nes gabumų tam tikrai turėjo".

Kompoziciją, chorvedybą bei fortepijoną J. Govėdas studijavo Toronto universiteto Muzikos fakultete, įgijo bakalauro laipsnį (1972). Savo kūrinį *Už Lietuvą tėvynę motiną* J. Govėdas dirigavo I Pasaulio lietuvių dainų šventėje Kaune ir Vilniuje (1994).

Dalį J. Govėdo dainų ir kalėdinių giesmių paskleidė Klyvlando Dievo Motinos parapijos choro, vadovaujamo Ritos Kliorienės bei Toronto "Volungės" choro, vadovaujamo Dalios Viskontienės, įrašyti kompaktiniai diskai. CD, ant kurio užrašyta leidėjos ir atlikėjos S. Žiemelytės dedikacija, vadinasi *Tėviškės kampelis*. Jame – lietuvių kompozitorių dainos ir dainų nuotaiką atitinkantys XVIII š. kompozitorių Devienne, Ch.W. Glucko instrumentiniai kūriniai. Atlikėjų sudėtis netradicinė: kontraltas, fleita, smuikas, fortepijonas. Sąskambiai įdomūs, ypač fleitos ir žemo moters balso.

Jonas Govėdas akompaniatorius, Slava Žiemelytė – solistė, Regina Audet – smuikininkė, Tomas Regina - fleitininkas

Trečiajame CD įamžinta viena įspūdingiausių Kanados lietuvių kultūrinio gyvenimo akimirkų, kai 1987 m., minint Lietuvos krikšto 600-tąsias metines, Montrealyje (vėliau ir Toronte) buvo atlikta specialiai šiai datai sukurta kompozitoriaus Aleksandro Stankevičiaus (Alexandre Stanke) kantata *Kryžių ir rūpintojėlių Lietuva* (ž. H. Nagio). Kūrinys į magnetinę juostą įrašytas koncerto metu, diriguojant autoriui, o dabar perrašytas į CD. Tokių įrašų techninė kokybė niekada nebūna aukšta (bent ano meto), bet užtat interpretacija gyva ir jaučiamas, kaip šiuo atveju, karštas publikos reagavimas. Dešimt kantatos dalių – *Protėviai, Rikių daina, Lenkiamės Tau, Motinos rauda, Malda, Kristaus žodžio sulaukus, Krikšto giesmė, Baudžiauninkai, Raudotinė, Prisikėlimo himnas,* - skamba nepaprastai pakiliai. A. Stankevičiaus muzika nėra sudėtinga, tačiau nuotaikinga, veržli, su vidine įtampa daranti įspūdį klausytojui, o ir atliekama lengvai. Girdėti, kaip Aušros Vartų, Šv. Kazimiero parapijų chorai, mergaičių choras "Pavasaris" gieda iš širdies, su jaunatvišku entuziazmu. Kantatos solistų dalis atlieka Gina Čapkauskienė, Slava Žiemelytė, Vaclovas Verikaitis, Antanas Keblys, groja styginių ansamblis, vargonai.

Nors ir be dedikacijos, šis S. Žiemelytės išleistas CD – vėl lyg dovana jos mirusiems kolegoms. Juk į Amžinybę jau iškeliavusi G. Čapkauskienė, daugelį metų lakštingala čiulbėjusi išeivijos scenoje. Nutilęs ir nepamirštamas V. Verikaičio balsas. Tai brangus CD, nes primena ir grąžina praeities dienų grožybę.

A.a. solisto VACLOVO VERIKAIČIO kapas Antakalnio kapinėse Vilniuje **Nuotr. V. Piečaičio**

AUKOS

A.a. sol. Pranė Radzevičiūtė-Klimienė, buvusi Valstybinės Kauno operos dainininkė, nuo 1948 metų gyvenusi Kanadoje, š.m. birželio 18 d. mirė, sulaukusi 94 metų amžiaus. Savo testamentiniu palikimu *Tėviškės žiburiams* paskyrė $500 auką. Savaitraščio leidėjai lieka dėkingi už paramą savajai spaudai.

SMITH MONUMENT CO. LTD
(nuo 1919 metų)
▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.
Skambinti tel. **(416) 769-0674**
Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair)
Toronto, Ontario M6N 3P7

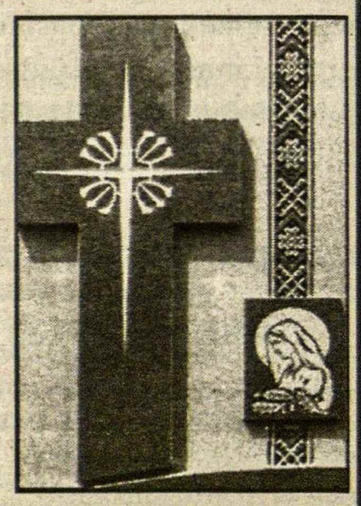

OVER A CENTURY OF SERVICE 18 74
Turner & Porter
LAIDOTUVIŲ NAMAI
TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

TORONTO

Prieš dvejus metus paskirtas Lietuvos vyskupų konferencijos delegatu užsienio lietuvių katalikų sielovadai prelatas Edmundas Putrimas rūpinasi išeivijos lietuvių parapijų dvasiniu aptarnavimu. Jis taip pat palaiko ryšius su Bažnyčios hierarchais kraštuose, kur susitelkusios naujos lietuvių bendruomenės (pvz. Airija, Ispanija), irgi reikalingos dvasinio aptarnavimo sava kalba, t.y., ten, kur reikėtų steigti lietuviškas katalikų misijas, siųsti lietuvius kunigus.

Nors prelato Putrimo įstaiga veikia Toronte, jo darbo laukas apima visą Ameriką – Pietų ir Šiaurės bei Europą ir Australiją. Užsienio lietuvių sielovados veiklai remti yra sudarytas patariamasis komitetas. Komiteto veikla apima visuomenės informavimą bei lėšų telkimą. Prelato Putrimo veikla išlaikoma grynai iš aukų (LVK neskiria lėšų šios įstaigos išlaikymui), tad vienas patariamojo komiteto pagrindinių uždavinių kasmet sutelkti pakankamai lėšų šios įstaigos išlaikymui.

Šiemet lapkričio 12 d. Prisikėlimo parapijos salėje įvyks lėšų telkimo vakaras "Fiesta Mexicana". Rengėjai žada įdomų, staigmenomis paįvairintą iškilmingą vakarą. Bus neeilinė vakarienė, gros meksikietiškas orkestras, vyks tyliosios varžytinės. Jau dabar kviečiame visus, kuriems svarbus šios institucijos tęstinumas, rezervuoti šią datą. Taip pat galintys papildyti "tyliųjų varžytinių" stalą įdomesniais laimikiais kviečiami susisiekti su Aušra Karkiene tel. 416 763-4025 ar Maryanne Kušlikiene tel. 416 234-0500.

LVK delegato patariamasis komitetas

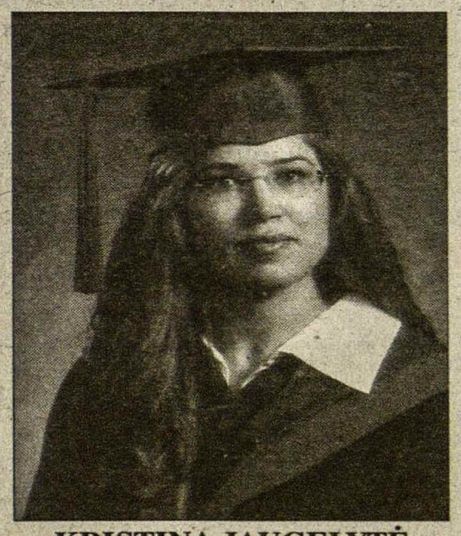

KRISTINA JAUGELYTĖ

Sveikiname savo dukrą, seserį ir dukraitę, baigusią Simon Fraser universitetą Vankūveryje ir įsigijusią dailės meno bakalauro laipsnį. Kristina yra lankiusi lituanistikos kursus Vilniaus universitete, ir buvusi Vankūverio tautinių šokių grupės "Vėjas" narė. Šią vasarą jauna menininkė buvo pakviesta dalyvauti "Campsites" meno parodoje, surengtoje "Banff Center for the Arts, Walter Phillips Gallery". Tėvai Algis ir Vida Jaugeliai, brolis Tomas, seneliai Stasys Jaugelis, Juozas ir Jonė Žitkauskai, Vankūveryje ir Montrealyje.

HOMELIFE
HomeLife Realty Plus Ltd.
2261 Bloor Str. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8
NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) 763-5161
Fax: 416 763-5097
Prašau kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo reikalais.
Patarnauju lietuvių visuomenei 18 metų.

Toronto lietuvių pensininkų klubas spalio 12 d. (ne 22 d. kaip buvo skelbta TŽ nr. 31-32) rengia išvyką į menonitų apylinkes, prie St. Jacobs miestelio. Aplankysime teatrą, matysime *Beauty and the Beast,* menonitų ūkį, apvažinėsim apylinkes. Pietūs – restorane. Dėl platesnių informacijų kreiptis į T. Zaleskienę, tel. 416 766-2662 arba Lydiją Balsienę tel. 416 766-7724.

Toronto lietuvių pensininkų klubo valdyba

Toronto bibliotekų lietuviškų knygų skyriaus vedėja Astrida Narbutaitė praneša, kad visos lietuviškos knygos suaugusiems dabar bus laikomos pagrindinėje bibliotekoje - *Toronto Reference Library* (789 Yonge St. prie Bloor g.). Knygų galima pasiskolinti iš ten, rezervuoti savo bibliotekoje arba per tinklalapį www.torontopubliclibrary.ca. Vaikų knygos ir muzikos garsaplokštės (CD) dar bus Runnymede skyriuje, 2178 Bloor St. W. (prie Glendonwynne g.). Šis skyrius taip pat turi lietuviškų knygų katalogą norintiems pasiskolinti knygų iš pagrindinės bibliotekos. Turintys klausimų arba pasiūlymų lietuviškų knygų rinkiniui gali skambinti Astridai telefonu 416 393-7697.

Metinė Toronto spaudos mugė "Word on the Street" yra didžiausia Kanadoje. Šešioliktoji mugė įvyks rugsėjo 25, sekmadienį, nuo 11 v.r. iki 6 v.v. Queen's Park (prie Parlamento rūmų), Queen's Park Crescent gatvėje, nuo Bloor iki Wellesley St.W. Bus daugiau kaip 250 knygų ir kitokios spaudos kioskų, palapinėse vyks įvairūs pasirodymai, užsiėmimai vaikams, susitikimai su rašytojais, žurnalistais, poezijos konkursas, svarstybos. Programa skelbiama tinklalapyje www.wordonthestreet.ca.

ĮVAIRIOS ŽINIOS

Dzūkų žinios, nepriklausomas Lazdijų rajono laikraštis, š.m. gegužės 14 d. laidoje rašo apie istorinio Kalniškės mūšio kovotoją Alfonsą Juškauską, vieną iš trijų išlikusių dar gyvą partizaną, vis dar neatgaunantį savo ūkio ir šiuo metu dirbantį kitiems. Straipsnio autorė Dalia Nemunytė nurodo, kad didžiausia pagarba Kalniškės mūšio dalyviui šiandien būtų nuosavybės sugrąžinimas. **Inf.**

AUKOS

A.a. Emilijos Lockner-Barisienės atminimui A. Aukštikalnis *Tėviškės žiburiams* aukojo $25.

Dr. Rimas Slavickas (Welland, ON) savo tėvų Silvestro ir Sofijos (Koncevičiūtės) Slavickų šviesiam atminimui pagerbti *Tėviškės žiburiams* aukojo $130.

A.a. Jono Deksnio atminimui žmona Aniceta ir šeima *Tėviškės žiburiams* aukojo $50.

A.a. Liucijos Meškauskienės atminimui *Vaiko tėviškės namams* $50 aukojo Otilija Siemaškienė (Florida). **G.K.**

PRENUMERATORIŲ DĖMESIUI. Sekite savo prenumeratos baigimosi datą, kuri yra pažymėta ant laikraščio lipdės su jūsų adresu. Nelaukite priminimo - laiku ją atnaujinkite. Tuo sutaupysite administracijos laiką ir pašto išlaidas.

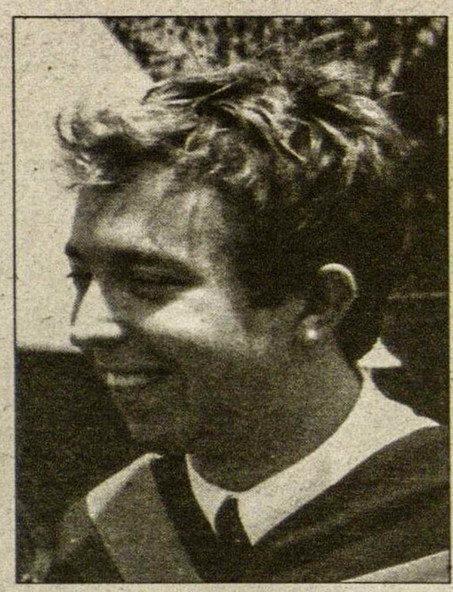

PAULIUS SLAVICKAS,
šiemet baigęs Brock universitetą (St. Catharines, ON) Bachelor of Science Honours laipsniu kompiuterių srityje (Computer Science - Intelligence Systems). Jis baigė Hamiltono Vysk. Valančiaus lituanistinę mokyklą, lankėsi Lietuvoje keletą kartų, žada vėl ten lankytis. Toliau gilins studijas kompiuterių srityje. Jį sveikina tėvai Rimas ir Vilma Slavickai, dėdė Donatas bei visi draugai ir linki geriausios sėkmės.

Rezoliuciją dėl vizų panaikinimo svečiams iš naujai įstojusių Europos sąjungos valstybių narių šį pavasarį (balandžio 25 d.) parlamente pasiūlė Etobicoke Central atstovas Borys Wrzesnewskyj. Jis teigė, jog Lenkijos, Čekijos, Vengrijos, Estijos, Latvijos, Lietuvos ir Slovakijos piliečiai gali laisvai keliauti į kitus Europos kraštus, net dirbti juose, tad nebegresia pavojus, kad jie liks dirbti nelegaliai Kanadoje. Jam nuolat skundžiasi rinkėjai apie gimines iš tų kraštų, kurių Kanada neįsileidžia net vestuvėms ar laidotuvėms. Prašant vizos, užsienio pasas siunčiamas į Varšuvą, atsakymas užtrunka šešias savaites. Jis šią nuomonę pareiškė ir ankstesniame posėdyje (kovo 8 d.) imigracijos ministeriui Joseph Volpe, kuris sutiko su parlamentaru, tvirtino, kad įvyks taisyklių peržiūra. Šiuo klausimu Maclean's žurnale rugpjūčio 1 d. Paul Wells parašė straipsnį "LET THEIR PEOPLE COME", kuriame jis pabrėžia, kad vizų reikalavimus Kanada taiko tik toms septynioms Europos valstybėms, ne kitoms. Taip daro ir JAV. Autoriaus nuomone, laikas pranešti Otavai, kad šaltasis karas yra pasibaigęs, ir jis siūlo skaitytojams pasiųsti jo straipsnio nuorašą savo rajono parlamento atstovui į Otavą (nereikės nė pašto ženklo). O parlamentaras B. Wrzesnewskyj siūlo šiuo klausimu rašyti laiškus Pilietybės ir imigracijos ministeriui Joe Volpe (Minister of Citizenship and Immigration, Room 658, Confederation Bldg., House of Commons, Ottawa, ON K1A 0A6), siūlančius vizų reikalavimus pagaliau išbraukti švenčiant Berlyno sienos panaikinimo 16-tąsias metines š.m. lapkričio 9 d. (Straipsnio ir pavyzdinio laiško kopijos bus padėtos parapijose, LN ir *TŽ*.) **Inf.**

Patikslinimas. Hamiltono "Gyvataras" šiemet atšventė savo veiklos 55-tąsias metines (ne 50 metų sukaktį kaip kai kur skelbiama). "Gyvataras" ir Los Angeles "Spindulys" yra seniausios tautinių šokių grupės įšeivijoje, teigia buvusi "Gyvataro" šokėja. **Inf.**

Atitaisymas. *TŽ* 33-34 nr., 16 psl. žinutėje apie šventę Midlande, įsivėlė klaida – išspausdinta plk. Arūnas Dudaravičius. Turi būti **Dudavičius.** Atsiprašome.

KANADOS LIETUVIŲ JAUNIMO SĄJUNGA
kviečia jaunimą į
SUVAŽIAVIMĄ
Kada? 2005 m. rugsėjo 16-18 d.d.
Kur? "Kretingos" stovyklavietėje, Vasagoje
Kaina? $35 atstovams, $50 dalyviams
Kaip? Registruotis el. paštu: tomjonaitis@yahoo.com iki rugsėjo 14 d.
Bus įdomios diskusijos, pranešimai apie XII PLJ kongresą, valdybos rinkimai. Laukiame visų!
KLJS valdyba

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation
1 Resurrection Rd., Toronto, ON, M9A 5G1 tel. 416-889-5531
Elektroninis paštas: klfondas@on.aibn.com
Remkime lietuvių veiklą Kanadoje!
Remkime Lietuvą!
Remkime per Kanados lietuvių fondą!
Prisiminkime Kanados lietuvių fondą testamentuose ir remkime jį savo aukomis.
Raštinės darbo valandos: pirmad. ir trečiad. nuo 11 v.r. iki 3 v.p.p.
Telefonas veikia nuo pirmad. iki penktad. tarp 9 v.r. ir 5 v.v.
Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių.

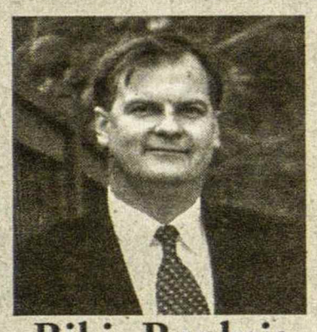
Rikis Punkris
REALTOR
HOMELIFE
HomeLife
Experience Realty Inc.
Ieškote pirkti?
•Padedu nuomininkams tapti savininkais.
•Paaiškinsiu, kaip pradėti, padėsiu nusipirkti.
Skambinkite: 905 896-1177
Tinklalapis: www.rickpunkris.com

Toronto lietuvių jaunimo ansamblio "Gintaras" vadovai tobulino žinias Tautinių šokių kursuose "Dainavoje" š.m. liepos 14-18 d.d. Iš k.: L. Kaminskienė, R. Karasiejienė, J. Karasiejus, LTŠI pirm. N. Pupienė ir V. Zenkevičienė

Toronto lietuvių jaunimo ansamblis "Gintaras", šiemet atšventęs savo veiklos 50-tį, pradeda 51-jį sezoną. Kviečiame visus jungtis į šį ansamblį. 50-čio DVD paruošta platinimui. Kas norėtų įsigyti sukaktuvinį leidinį arba DVD, skambinkite R. Karasiejienei tel. 905 279-9079. Šią vasarą dalis "Gintaro" mokytojų tobulino žinias Tautinių šokių vadovų kursuose, kurie įvyko liepos 14-18 d.d. "Dainavoje". Dalyvavo: R.J. Karasiejai, L. Kaminskienė ir V. Zenkevičienė. R. Karasiejienė kursuose buvo dėstytoja. Studentų grupės pirmoji repeticija įvyks sekmadienį, rugsėjo 11, 6 v.v. Lietuvių Namuose. Jaunių ir vaikų grupės pradeda repeticijas rugsėjo 22, ketvirtadienį, 6.30 v.v. Anapilyje. Į vaikų grupę priimami nauji šokėjai nuo 8 metų amžiaus (1997 m. gimimo) Norintys priklausyti "Gintaro" ansambliui prašomi atvykti į pirmą repeticiją. **Inf.**

Netekus žymiosios tautinių šokių mokytojos a.a. Jadvygos Meiliūnaitės-Matulaitienės, jos atminimui įsteigtas fondas. Buvę jos mokiniai, draugai, pažįstami bei visi tautiečiai yra kviečiami aukoti šiam fondui. Čekius rašyti "Lithuanian Folk Dance Institute" ir siųsti adresu: Nijolė Pupius, 7353 S. Wipple St., Chicago, IL, 60629. Taipgi galima aukoti Lietuvos našlaičių globai (Lithuanian Orphan Care), 2711 W., 71 St., Chicago, IL, 60629. **Inf.**

TORONTO ONT

Anapilio parapijos žinios

• Rugsėjo 2 yra pirmasis mėnesio penktadienis. Tą dieną Lietuvos kankinių šventovėje Mišios bus ir vakare 7 valandą, o po Mišių – Šventoji Valanda prie išstatyto Švenčiausiojo.

• KLK moterų draugijos mūsų parapijos skyrius po vasaros atostogų pradeda savo veiklą susirinkimu rugsėjo 11, sekmadienį, po 11 v.r. Mišių Anapilio parodų salėje. Susirinkime pakviestas kalbėti pėdos specialistas Robertas Nekrašas. Visos narės ir svečiai kviečiami dalyvauti.

• Lietuvos kankinių šventovės choras po vasaros atostogų rinksis savo pirmajai repeticijai rugsėjo 18, sekmadienį, 10 val. ryto repeticijų kambaryje, Anapilio salės antrame aukšte. Tą sekmadienį choras jau giedos per 11 v.r. Mišias. Visi buvusieji choro nariai bei nauji kandidatai kviečiami įsijungti į dabartinio choro gretas ir kuo iškilmingiau garbinti Dievą giesmėmis.

• Lietuvos kankinių šventė – mūsų parapijos atlaidai – šiais metais bus rugsėjo 25, sekmadienį. Ta proga vysk. Paulius Baltakis, OFM, mūsų vaikučiams suteiks Sutvirtinimo sakramentą ir bus prisimintos mūsų mirusio klebono a.a. kun. Petro Ažubalio XXV mirties metinės. Tą sekmadienį 11 v.r. Mišių nebus, nes bus iškilmingos pamaldos po pietų: 3 val. bus iškilminga eisena į kapines ir ten melsimės prie a.a. kun. Petro Ažubalio kapo, o po to susirinksime Mišioms šventovėje, kurių metu bus teikiamas Sutvirtinimo sakramentas. 5 val. Anapilio salėje vyks iškilmingos vaišės su atitinkama programa. Vaišėms bilietai bus platinami parapijos salėje tik du sekmadienius: rugsėjo 11 ir 18 dienomis. Kitu metu prašome skambinti Reginai Celejewskai tel. 416 231-8832.

• Anapilio knygyne gauta *Lithuanian Heritage* žurnalo liepos-rugpjūčio mėnesių laida ir Zigmo Grybino knyga *Tarp vilties ir išsipildymo.* Taipgi galima įsigyti neseniai išleistą Anapilio vaikų choro "Gintarėliai" garsaplokštę.

• Mišios rugsėjo 4, sekmadienį: 9.30 už Ivanauskų giminę; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 10.30 v.r. už a.a. Justiną Hiršą; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje rugsėjo 3, šeštadienį, 3 v.p.p. už a.a. Gediminą Rugienių ir Rožę Augustinavičienę.

Prisikėlimo parapijos žinios

• Šį pirmąjį mėnesio penktadienį, 7 v.v. bus Šv. Valanda su Mišiomis ir palaiminimu Švenčiausiuoju. Prieš Mišias klausoma išpažinčių. Šeštadienį, 10.30 v.r. Gyvojo rožinio draugijos nariai renkasi Rožiniui ir Mišiom.

• Santuokai ruošiasi Dovydas Genys su Kimberley Standing.

• "Ikonos Lietuvoje" – tai pavadinimas paskaitos, kurią skaitys ir meną demonstruos pranciškonai kun. Paulius Vaineikis, OFM, kun. Gediminas Numgaudis, OFM, ir br. Carlo Bertagnin, OFM, rugsėjo 10 d., 10.30 v.r. parapijos salėj. Po paskaitos kava ir pyragai.

• Pakrikštyta Laura, Rasos (Girnytės) ir Lino Kumeliauskų dukrelė.

• Vietoj metinės gegužinės spalio 2, sekmadienį, parapijos patalpose vyks "Padėkos šventė", kurią rengia visuomeninė sekcija. Tai popietė su kapeline muzika, skaniais valgiais, daina, loterija ir įvairiais užsiėmimais vaikams, skirta linksmam pabendravimui. Kviečiami parapijiečiai ir svečiai atsinešti muzikos instrumentų ir prisidėti prie "vienkartinės" kapelos.

• Parapijos metinė vakarienė vyks šeštadienį, spalio 29. Bilietai bus pradėti platinti rugsėjo 18 d. po Mišių.

• Mišios sekmadienį, rugsėjo 4: 8 v.r. už a.a. Haliną Gumauskienę; 9 v.r. už Kriščiūnų ir Žemaičių šeimų mirusius; 10.45 v.r. už a.a. Kęstutį Norkų, už a.a. Apoloniją Tumpienę ir už a.a. Algirdą Strumilą; 12.15 v.d. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Toronto vyrų choras "Aras", vadovaujamas Lilijos Turūtaitės, pradeda žiemos sezono veiklą pirmąja repeticija pirmadienį, rugsėjo 19, 6.30 v. v. Toronto Lietuvių Namuose. Kviečiami choristai sugrįžti ir laukiame naujų.

Choro valdyba

Per lietuvių pamaldas Midlande rugpjūčio 21 d. Kanados lietuvių katalikų centro reikalams surinkta $466.72 dol. **J.A.**

Gauta žinia, kad po ilgesnės ligos š.m. rugpjūčio 22 d. Wausau, WI (JAV) mirė žymus sporto veikėjas, žurnalistas ***a.a. Pranas Mickevičius.*** Velionis buvo gimęs 1923 m. vasario 27 d. Kybartuose.

Šv. Jono lietuvių kapinėms $50 aukojo F. Mačiulienė.

Lietuvių Namų žinios

• Rugpjūčio 22 d. LN valgykloje pietavo 132 svečiai.

• Lietuvių Namų valdybos posėdis – rugsėjo 14 d., 7 v.v. LN seklyčioje.

• Svetainei "Lokys" skubiai reikalingas tarnautojas (barmenas) Teirautis tel. 416 532-3311 arba kreiptis į LN raštinę.

• "Lokyje" galima gauti įvairių lietuviško maisto gaminių. Teirautis tel. 416 534-8214.

• Norintys pasiimti sekmadieniais gaminamų patiekalų į namus turi iš ankstò užsisakyti tel. 416 532-3311.

Slaugos namų žinios

• Slaugos namams a.a. G. Jotauto atminimui $30 aukojo L. Balsienė. SN komitetas dėkoja visiems už aukas. Jos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St.W., Toronto, ON M6P 1A6.

Dėmesio, jaunime! Rugsėjo 11, sekmadienį, 4.30 v.p.p. Prisikėlimo parapijos muzikos kambaryje įvyks pirmoji Kanados lietuvių jaunimo choro repeticija. Visus kviečiame jungtis į chorą ir skambia daina atsiliepti į 2006 metų Čikagoje organizuojamą 8-tąją lietuvių dainų šventę "Atsiliepk daina!". Susirinksim, padainuosim, o tada visi važiuosim į Čikagą toliau kartu dainuoti! **Inf.**

Aukštesniųjų lituanistinių kursų mokslo metai prasidės šeštadienį, rugsėjo 24 registracija. Visus buvusius ir naujus moksleivius prašome būtinai tą dieną atvykti į Maironio mokyklą ir užsiregistruoti pas N. Benotienę. Mokslas prasidės spalio 1 d., baigsis gegužės 13 d. Baigiamasis egzaminas - 2006 m. gegužės 6 d. **Inf.**

Maironio mokyklos žinios

• Mieli tėveliai ir mokiniai! Ruošiamės pradėti mokslo metus. Rugsėjo 17 d. – pirma pamoka bei registracijos diena. Toronto Maironio mokykla veikia "Our Lady of Peace" mokyklos patalpose, 70 Mattice Ave., Bloor-Kipling gatvių rajone. Pamokos vyksta šeštadieniais, nuo 9 v.r. iki 12 v.d. Vedėjos A. Šimonėlienės tel. 416 626-1081. Mielai priimame naujus mokinius nuo darželio iki 8 sk.

• Kviečiame aplankyti mūsų tinklalapį www.maironiomokykla.net –

Živilė

Lietuvių kredito kooperatyvas "Parama" praneša, kad Lietuvių Namų skyrius nuo š.m. rugsėjo 3 d. šeštadieniais niekada nebedirbs. **Inf.**

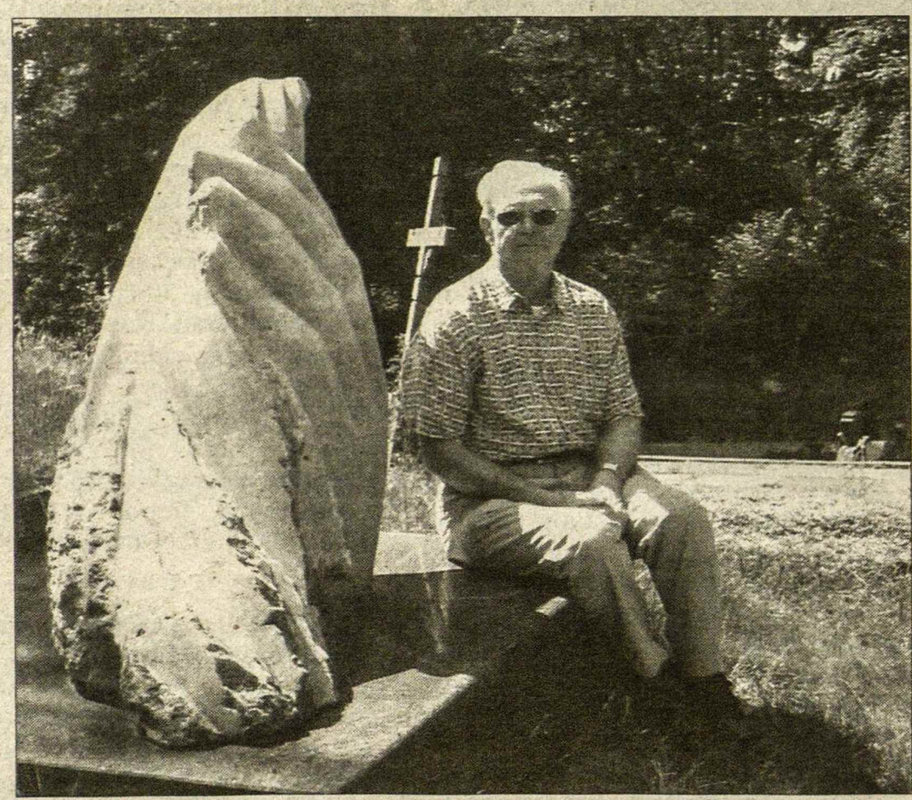

Buvusio kanadiečio a.a. Henriko Nagio paminklas Antakalnio kapinėse Vilniuje. Prie paminklo lankytojas Vincas Piečaitis

SKYTRAIN LTD
TOURS & TRAVEL
2558 Danforth Ave. Toronto M4C 1L3
BILIETAI Į LIETUVĄ!
ŽEMIAUSIOS KAINOS!
SKAMBINKITE VIOLETAI
416-690-4922

PUNIA
CONSTRUCTION LTD.
REMONTAI
vidaus ir išorės; 15-os metų patyrimas; profesionalus, kokybiškas darbo atlikimas.
Perkant ar parduodant namą verta paskambinti
ALVYDUI GRIGUČIUI
cell: **(416) 560-0122**
namų: **(905) 848-9628**

MONTREAL QUE

Aušros Vartų parapija

Daniui Piečaičiui su žmona Michelle bei sūnumis Gabrielium ir Jonu, išsikeliantiems į Kalgarį, Albertą, broliai ir artimieji suruošė jaukias išleistuves Rimo ir Rimos Piečaičių namuose rugpjūčio 27 d.

Antanui Račinskui 80 m. sukakties proga sūnus ir duktė su šeimomis Aušros Vartų par. salėje rugpjūčio 28 d. suruošė vaišes. Sveikino "Neringos" šaulių kuopa, "Rūtos" klubas ir žvejų-medžiotojų klubas "Nida". Sukaktuvininkas yra šių visų organizacijų valdybos narys. Buvo rodomos skaidrės iš sukaktuvininko gyvenimo su dukters komentarais ir įteikta bendra dovana. Vaišių stalą palaimino klebonas kun. R. Birbilas.

Aušros Vartų parapijos komiteto posėdis įvyks rugsėjo 4 d., po 11 val. Mišių klebonijoje. Parapijos metinė šventė bus lapkričio 13 d.

Pagerbti kun. J. Aranauską, SJ, jo 60 metų kunigystės sukakties proga į J. Blauzdžiūnienės vasarvietę St. Columbain buvo nuvykę P.R. Brikiai, P. Adamonis, J. Adamonienė, G. Kudžmienė, D. Staškevičienė. Susitikimas surengtas KLK moterų draugijos Montrealio skyr. valdybos. J. Aranauskas kunigu įšventintas 1945 m. birželio 29 d. Šv. Petro ir Povilo šventės metu Pragoje, Čekijoje.

A.a. pusbrolio Antano Navikevičiaus atminimui *Vaiko tėviškės namams* $50 aukojo Genovaitė Kudžmienė. **D.S.**

Tautos šventės minėjimas čia įvyks rugsėjo 11, sekmadienį, po Mišių Aušros Vartų parapijos salėje. Minėjime montrealiečiams pasirodys Anapilio sodybos (Mississaugoje, ON) vaikų choras "Gintarėliai", vadovaujamas muz. Deimantės Grigutienės. Minėjimą rengia šauliai. **A.P.**

Montrealio lietuvių golfo dienos dalyviai š.m. liepos 30 d.

Montrealio lietuvių golfo diena sėkmingai praėjo šeštadienį, liepos 30 d. Susirinko apie 30 žmonių pažaisti ir pavakarieniauti kartu. Žaidynės vyko *Saint Donat Golf Club,* apie 125 km į šiaurę nuo Montrealio. Oras buvo nepaprastai gražus: šilta, saulėta diena. Iš pradžių buvo pamoka tiems, kurie tik pradeda domėtis šiuo sportu, o po to vyko žaidynės. Įdomu, kad šiemet beveik trečdalis dalyvių buvo moterys. Po žaidynių visi susirinko pas Rytį ir Viliją Bulotas ant Lake Archambault kranto vakarienei ir linksmavakariui. Visi žaidėjai ir organizatoriai dėkingi Montrealio lietuvių kredito unijai LITAS už paramą, kuri buvo panaudota prizams, dovanoms ir golfo pamokai.

Vilija Bulotienė

ADAMONIS CASTELLI INSURANCES
LABRECQUE, BROUILLETTE, CASTELLI INC.
1001 SHERBROOKE ST.E., SUITE 555, MONTREAL. QUE. H2L 1L3
TEL: 514-286-1985 FAX: 514-286-1981
Joana Adamonis A.I.B. Petras Adamonis C.I.B.

LITAS 50
Montrealio lietuvių kredito unija
1475, rue de Sève
Montréal (Québec H4E 2A8)
Tel.: (514) 766-5827 FAX: (514) 766-1349

IEŠKOME moters, kuri gyventų kartu arba ateitų kasdien padėti vyresnio amžiaus porai namų ruošos darbuose, ligonės priežiūroje. High Park rajone. Skambinti tel. 416 839-9974.

"BALTIC TREE SERVICE". Genėju ir apsaugau nuo ligų bei kenkėjų visų rūšių medžius, krūmus pigiai ir tvarkingai. Pagražinsiu jūsų kiemo vaizdą! Danius Lelis: 647-519-2299 (nešioj.)

KELIONIŲ DRAUDIMĄ parūpinu keliaujantiems į užsienį ir atvykstantiems į Kanadą. Skambinti Mariui Rusinui tel. 416 588-2808 (ext. 26) dienos metu.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu - sausomis putomis. Kilimas išdžiūsta per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

Visa išeivijos lietuviška spauda sunkiai verčiasi. Reikia paramos ir "Tėviškės žiburiams". Kas galite, paremkite juos auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu.